ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΕΤΟΣ ΚΓ´.— ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1948-ΤΕΥΧ. 11-12

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ἘΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ(ΑΙ) ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ νέου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἀνανεώσωμεν τὴν πίστιν μας εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ὡς ἔννοιαν ὑπεράνω τόπου καὶ χρόνου, ὡς ἠθικὴν ἀξίαν ὁλονὲν πλουτιζομένην μὲ νέον περιεχόμενον, ὡς δυναμισμὸν ἀπρόσβλητον καὶ ἀκατάλυτον. Τὸ πνεῦμά του εἶναι ἀνακαινιστικὸν καὶ αἰώνιον, διότι φέρει τὴν πνοὴν τοῦ Θεοῦ. «Θὰ στείλῃς τὴν πνοήν σου, καὶ θὰ ἀνακαινισθοῦν, καὶ θὰ ἀνανεώσῃς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς». (Ψαλμ. Ρ΄. 30).

Οἰκουμενικὸς Θρόνος δὲν εἶναι μία λέξις γραμμένη εἰς τὴν ἄμμον τῆς παραλίας, ἀλλὰ χαραγμένη εἰς τὰς καρδίας μας, καὶ πρὸς αὐτὸν φερόμεθα, ὅπως οἱ ποταμοὶ πρὸς τὸν ὠκεανόν, καὶ ἀκούομεν δι' αὐτὸν νὰ κτυποῦν τὴν νύκτα οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας μας, καὶ αἱ λέξεις μας δι' αὐτὸν διασταυρώνονται, ὅλοι μαζὺ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς αὐτὸν μονάχα εἶναι δυνατὸν νὰ εἴμεθα. Ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ὁδός, ἡ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη πρὸς τὴν παγκόσμιον Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν Ἑνότητα. Ἡ ἀλήθειά του δὲν εἶναι παρακαταθήκη, ἀλλὰ ζωὴ καὶ ἀνακαίνισις, ἀναδίδει πάντοτε νέαν φωνήν, νέα μηνύματα, τὰ προστάγματά του φῶς. Ἐλέχθη ἀπαράμιλλα ὅτι δὲν εἶναι μία ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἡ Μία, αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ δὲν θὰ ἀδιαφορήσωμεν, διότι θεωροῦμεν τὴν ἀδιαφορίαν ὡς προδοσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. «Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστιν».

Ὅ,τι καὶ ἂν εἴπωμεν, ὅ,τι καὶ ἂν σκεφθῶμεν, ὅ,τι καὶ ἂν κάμωμεν διὰ τὸν Θρόνον αὐτὸν εἶναι ὀλίγον, δὲν δύναται νὰ φθάσῃ ποτὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δίδει εἰς ἡμᾶς, ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον προωρίσθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Αὐτὸς νὰ ὁδηγῇ εἰς τοὺς μεγάλους δρόμους τῆς θείας Προνοίας Του τὸν νέον ἐκλεκτὸν Ἀρχηγὸν καὶ νὰ ἀποκαλύπτῃ εἰς

αὐτὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀποκαλύπτῃ αὐτὸς εἰς τοὺς ἄλλους. Νὰ ὁδηγῇ τὸν ὁδηγόν, νὰ τὸν ἐμπνέῃ, νὰ τροφοδοτῇ τὴν πηγήν. Νὰ τὸν γεμίζῃ μὲ φῶς, διὰ νὰ βλέπουν ὅσοι θὰ προσέρχωνται εἰς αὐτόν, καὶ νὰ εἶναι δι᾿ αὐτοὺς καταφύγιον.

* * *

Οὕτω μὲ τὴν ἐπ᾿ αἰσίοις γενομένην ἐκλογὴν θὰ ἀνανεωθῇ πρῶτον ἡ πίστις τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν ᾿Αρχηγοῦ, ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεόν, ὁ πολύτιμος μαργαρίτης, ὁ μαργαρίτης ὁ κεκρυμμένος διὰ τοὺς πολλούς, διὰ νὰ μὴ φοβῆται τίποτε ἐν ὥραις τρικυμίας, διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς πιστούς του. Τὰ κύματα εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὸν ὠκεανόν, ὁσονδήποτε καὶ ἂν μυκῶνται καὶ σποῦν μανιώδη, τὴν ἐπιφάνειαν μόνον ταράσσουν, τὸ βάθος τοῦ ἀπεράντου νεροῦ μένει πάντοτε ἥσυχον, ἀτάραχον. Ὅμοια ὁ κατὰ Θεὸν σοφὸς ἔχει βάθος εἰς τὴν ζωήν του, βάθος εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἰσέλθῃ καμμία ταραχή.

Μαζύ του θὰ ἀνανεωθῇ καὶ ἡ ἰδική μας πίστις, θὰ αἰσθανθῶμεν ὅτι δὲν εἴμεθα μόνοι μας εἰς τὴν ζωήν, ὁσαςδήποτε πικρίας καὶ ἂν ἔχωμεν, ἀπὸ ὁσαςδήποτε ἐπιβουλὰς καὶ ἂν κατατρυχώμεθα. Ἡ πίστις ἐνισχύει τοὺς πάντας, μᾶς ἑνώνει μὲ τὰς αἰωνίους δυνάμεις αἱ ὁποῖαι κυβερνοῦν τὴν κτίσιν ὁλόκληρον. Μὲ ἀνανεωμένην τὴν πίστιν ἡμῶν, ὁ φόβος μας καὶ ἡ ἀβεβαιότης διὰ τὴν αὔριον θὰ ἐκλείψῃ, ἡ ζωή μας θὰ ἔχῃ περισσοτέραν οὐσίαν, καλυτέραν γεῦσιν, θὰ εὕρωμεν ἕνα σκοπόν, τὸν ἀληθινὸν σκοπόν μας, μίαν κατεύθυνσιν, τὴν ἀληθινὴν κατεύθυνσίν μας, τὸν ἀληθῆ προσανατολισμόν μας, τὴν ἀληθινὴν εὐδαιμονίαν μας.

Ὁ Θεὸς μεταβάλλει τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, τὸ ἡλιακὸν φῶς, τὸ νερὸ εἰς τὸ φυτὸν εἰς σάκχαρον καθ᾿ ἑκάστην ἡμέραν, χωρὶς ποσῶς ἡ ἐπιστήμη νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξηγήσῃ τὸ μυστήριον αὐτό, καὶ δὲν θὰ μεταβάλῃ εἰς γλυκύτητα αὐτὰ μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι προικισμένον τὸ σῶμά μας καὶ πρὸ πάντων ἡ ψυχή μας; Ἡ ζωή μας ὁλόκληρη θὰ ἀλλάξῃ μὲ ἀνανεωμένην τὴν πίστιν μας, θὰ μεταμορφωθῇ. Ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἔρις θὰ βλαστήσῃ ἀγάπη, ἐμπιστοσύνη θὰ ὑψωθῇ ἐκεῖ ὅπου ἡ ὑποψία κάμνει πνιγηρὰν τὴν ἀτμόσφαιραν, καὶ ἀντὶ τῆς λύπης θὰ ἀναβῇ ἡ χαρά. Θὰ γίνωμεν καλύτεροι, εἰς τρόπον ὥστε δὲν θὰ ζητῶμεν τόσον νὰ εὕρωμεν παραμυθίαν, ὅσον νὰ δίδωμεν παραμυθίαν, δὲν θὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μᾶς καταλάβουν, ἀλλ᾿ ἡμεῖς νὰ τοὺς καταλάβωμεν, δὲν θὰ ἐνδιαφερώμεθα τόσον νὰ μᾶς ἀγαποῦν οἱ ἄλλοι, ὅσον ἡμεῖς νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν, τὸ νὰ ἀγαπῶμεν εἶναι μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ νὰ ἀγαπώμεθα, τὸ νὰ δίδωμεν εἶναι μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ νὰ λαμβάνωμεν, «μακάριον δι-

δόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν», εἶπεν ὁ Χριστός. Λαμβάνομεν, ὅταν δίδωμεν, συγχωρούμεθα, ὅταν συγχωρῶμεν, καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν αἰωνιότητα, ὅταν ἀποθνήσκωμεν.

* * *

Παρομοία πρέπει νὰ εἶναι ἡ συγκομιδὴ ὕστερα ἀπὸ μίαν προσπάθειαν, ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἀγῶνα, τὸ κέρδος μας τὸ ἀληθινὸν εἶναι ὁ πλουτισμὸς ὁ ψυχικός, τὸ ἀνέβασμα, ἡ πρὸς τὰ πρόσω πορεία, καὶ τοῦ συνόλου καὶ τῶν ἀτόμων. Ἀνώτερος ἐπιστρέφει ὁ γεωργὸς εἰς τὸ σπίτι του, ὅταν ἔχῃ σπείρῃ τὸ σιτάρι του μὲ τὸ ἅγιόν του χέρι.

Ὁμοία πρὸς τὴν πρᾶξιν τοῦ γεωργοῦ εἶναι καὶ ἡ ψῆφος, πρᾶξις καθαρή, ἱερή, γόνιμη, δημιουργική, ἡ ψῆφος εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας κατακτήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἔρχεται πρῶτον ἀπὸ μέσα μας, ὅπως ὅλα τὰ μεγάλα πράγματα, πηγαῖα, ἐδαφικά, οὐχὶ ὡσὰν τὸ ἄνθος τοῦ θερμοκηπίου, ἀλλ' ὡσὰν τὸ κρῖνον τοῦ ἀγροῦ. Ἡ ψῆφος γεννᾶται, ὕστερα ἀπὸ ὠδῖνας, ὅπως τίκτεται ὁ ἄνθρωπος, ὅπως ἀνατέλλει ἡ πρωΐα ὕστερα ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς νύκτας, ἕνας νέος κόσμος.

Πρέπει νὰ ἔχωμεν γυρίσῃ εἰς τὰ σπιτιά μας διδαγμένοι κἄτι νεώτερον, πολύτιμον διὰ τὴν ἔκτασιν, τὴν ἀναμονὴν καὶ τὴν πιστότητα τοῦ σπιτιοῦ μας. Θὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν ψυχήν μας ὅ,τι πρέπει νὰ φύγῃ, καὶ θὰ μείνουν τὰ μεγάλα αἰσθήματα, ὕστερα ἀπὸ κάθε περιπέτειαν μένει πάντοτε βαθὺ αἴσθημα τοῦ ἀπείρου. Μὲ ὅ,τι ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸ ἐγώ μας φωτίζομεν τὴν χαράν μας καὶ τὴν γαλήνην μας, καὶ εὐρύνομεν τὴν συνείδησίν μας. Καὶ ἀγαπῶμεν τὸ φῶς ὄχι τόσον διὰ τὸ φῶς, ὅσον δι' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα φωτίζει τὸ φῶς καὶ μᾶς τὰ ἀποκαλύπτει.

Αἱ σπάνιαι ἡμέραι, αἱ ὀλίγαι, αἱ ὁποῖαι ὁμιλοῦν ὑψηλά, ἐπέρασαν ἤδη, καὶ ἔχομεν τώρα ἐνώπιόν μας τὰς ἡμέρας τὰς κοινάς, τὰς πολλάς, τὰς ἀνωνύμους, αἱ ὁποῖαι ὁμιλοῦν χαμηλά, μὲ εὐθραυστότητα, ἁπαλά. Αὐταὶ μένουν μαζύ μας, διότι εἶναι πολλαί, ἀνεξάντλητοι, γλυκεῖαι, ἔχουν τὸ ἰδικόν των μυστήριον, τὴν ἰδικήν των γοητείαν, τὴν ἰδικήν των δύναμιν, ὡραιότητα, γλυκύτητα, κρύπτουν στιγμὰς αἰωνιότητος. Τί ἂν εἶναι πολλαί, κοιναί ; Δὲν χάνουν τίποτε. Χάνει διόλου ἀπὸ τὴν ὡραιότητά του καὶ ἀπὸ τὸ μεγαλεῖόν του καὶ ἀπὸ τὸ μυστήριόν του ὁ ὠκεανός, διότι εἶναι πολύς ;

* * *

Καὶ εἴμεθα οἱ πάντες τώρα γεμᾶτοι μὲ ἀναμονὴν τοῦ νέου ἡμῶν Πατριάρχου, διὰ νὰ ἐπανεύρῃ ἡ Ἐκκλησία τὴν κανονικὴν τροχιάν της, διὰ νὰ συνεχίσῃ μὲ πλήρη συγκρότησιν τὸ ἅγιόν της ἔργον, τὴν μεγάλην της ἀποστολήν.

Ἔρχεται ἀπὸ μίαν χώραν ἰσχυρὰν καὶ πολιτισμένην, ὅπου ἔχουν καλλιεργηθῆ εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν τὰ μεγάλα χριστιανικὰ δόγματα περὶ ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνης, περὶ καθήκοντος καὶ εὐθύνης, ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἀντίληψις ὅτι ὁ νόμος ἑδρεύει εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἀτόμου, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φωτίσωμεν καὶ νὰ ἐξυψώσωμεν, ὅπου ἡ ὠργανωμένη δύναμις πηγάζει ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἤρεμον βασίλειον κυριαρχεῖ παντοῦ, ὑπάρχουν ὅμως καὶ διὰ τὴν πλειοψηφίαν σπουδαῖα φράγματα, περιορισμοὶ μεγάλοι. Ἐπάνω ἀπὸ αὐτὴν εὑρίσκονται εἰς μὲν τὸν ἠθικὸν κόσμον ἡ ἀνθρωπότης, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ λογική, εἰς δὲ τὸν πολιτικὸν κόσμον τὰ κεκτημένα δικαιώματα. Ἡ Ἀμερικὴ δὲν συγχέει τὴν ἐλευθερίαν μὲ τὴν ἀναρχίαν, ὑπερηφανεύεται διὰ τὰ φιλελεύθερα συστήματά της καὶ διὰ τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα τῆς πολιτικῆς της. Μὲ τὸν ἰδεαλισμὸν μονάχα, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἀληθὴς πραγματισμός, μὲ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, θὰ εὑρεθοῦν τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα διὰ τὰ κτίσῃ ἡ ἀνθρωπότης τὴν Νέαν της Ἱερουσαλήμ. Τὸ μέλι τῶν πολυτίμων αὐτῶν πραγμάτων κομίζει ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης εἰς τὴν Κυψέλην μας.

Περὶ τὸ ἑκατομμύριον πιστὰ τέκνα του διαβιοῦντα εἰς τὴν εὐλογημένην Χώραν τῆς Ἀμερικῆς, Τὸν προπέμπουν καὶ τὸν συνοδεύουν μὲ τὴν ἀγάπην των, μὲ τὸν πολιτισμόν των, μὲ τὴν δύναμίν των. Ἐμόχθησε δι᾽ αὐτά, εἰργάσθη καὶ ἐπαγίωσεν εἰς αὐτὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ἑνότητα καὶ τὴν εἰρήνην, ἀναδειχθεὶς ἀρχηγὸς ἄξιος, ποιμὴν καλός.

Τὴν ἰδίαν ἀγάπην θὰ συναντήσῃ καὶ ἐνταῦθα καὶ θὰ δοξασθῇ. Ἐδῶ καὶ ἡ Χώρα μας ὁλόκληρος Τὸν ἔχει ἀγαπήσῃ καὶ θὰ Τῷ παράσχῃ τὴν πολύτιμον συναντίληψίν της. Δὲν εἶναι τοῦτο μεγάλη εὐλογία τοῦ Θεοῦ;

Αἱ καταστροφαὶ εἰς τὸν κόσμον εἶναι μεγάλαι, λαοὶ ὁλόκληροι καὶ χῶραι δοκιμάζονται ὑπὲρ ὃ δύνανται, ἀπειλεῖται νέος κατακλυσμός. Πρέπει νὰ ἀγρυπνῶμεν καὶ νὰ προσευχώμεθα, ἄλλως εἶναι ἀδύνατον νὰ σωθῶμεν. Ὁ κληρικός, ὁ μοναχός, μιὰ μικρὰ λυχνία εἶναι τὴν νύκτα ποὺ περιμένει καὶ ἀναγγέλλει τὴν ἠῶ. Τὸ μεγάλο Μοναστῆρι τοῦ Φαναρίου, εἰς τὴν σκοτεινὴν νύκτα τὴν ὁποίαν περνᾷ ὁ κόσμος, γεμᾶτος ἀγωνίαν καὶ φόβον, περιμένει τὸν νέον του Ἡγούμενον, διὰ νὰ μᾶς ἐπαναλάβῃ αὐτὸς τοὺς παρηγόρους λόγους τοῦ Χριστοῦ: «Θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον».

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Τὸ Ὑπόμνημα τῆς Ἐκλογῆς.

Τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως παρὰ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσιν ἀνωμολόγηται θεῖον ἅμα καὶ μέγιστον τὸ ἀξίωμα. Θεῖον μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἀρχιερωσύνης βαθμοῦ, εἰς ὃν προκεχειρισμένος ἐστὶν ὁ ἐν αὐτῷ προκαθήμενος, μέγιστον δὲ διὰ τὸ ἔχειν τὸν Ἁγιώτατον τοῦτον θρόνον παρὰ σεπτῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς παντοίαις τε λαμπρύνεσθαι ἀνέκαθεν ἐξαιρέτοις τιμαῖς καὶ προνομίαις, ἐπὶ τῷ προΐστασθαι τῶν λοιπῶν καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς μεγαλύνεσθαι πράγμασιν. Εἰκότως δὲ ταῦτα οὕτως οἱ ἱεροὶ ἡμῶν πατέρες προεβουλεύσαντο, ὥστε περισώζεσθαι μὲν ὡς ἀπὸ ἰσχυροῦ κέντρου καὶ περιόπτου ἀρχῆς τὴν ἁγίαν καὶ ἀμώμητον ἡμῶν πίστιν μετὰ τῶν πατροπαραδότων αὐτῆς θεσμίων, συγκρατεῖσθαι τοὺς πιστοὺς ἐν ἑνότητι πνεύματος, εἰς καταρτισμὸν τοῦ κατὰ Χριστὸν πολιτεύματος καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ. Εἰ δ' ἡ παλαίφατος αὕτη ἀρχή, ὥς τις παλαίφυτος δρῦς, βαθείας τὰς ῥίζας ἔβαλε καὶ ἀναγκαία πρὸς ἀκριβῆ τοῦ νόμου φυλακὴν κρίνεται — ἄνευ γὰρ νόμων καὶ ἀρχῆς καθεστηκυίας ἐπὶ τὴν τούτων τήρησιν οὐδὲν εὐοδοῦται τῶν ἐν ἀνθρώποις συστημάτων — ἐπεῖγον ἐνδείκνυται πᾶσαν καταβάλλειν σπουδήν, ὁσάκις ἂν δεήσῃ, περὶ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς, ἀφ' ἧς ὡς ἀπὸ γενναίου καὶ ἀγαθοῦ κορμοῦ οἱ τῶν κατὰ μέρος παροικιῶν κλάδοι ὁμοίως εὐθαλεῖς εἰς γόνιμον πνευματικὴν τῶν εὐσεβῶν καρποφορίαν ἀναβλαστάνουσιν.

Τοῦ γοῦν Ἁγιωτάτου τούτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως ἐν στερήσει τοῦ οἰκείου προστάτου γενομένου, ἅτε δὴ τοῦ ἰθύνοντος τὰ κατ' αὐτὸν Παναγιωτάτου Πατριάρχου Μαξίμου οἰκειοθελῶς παραιτησαμένου, ἡμεῖς οἱ τῆς Ἐνδημούσης Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερεῖς, οἱ τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν, ἀπὸ τῆς παραιτήσεως τῆς Α. Παναγιότητος διεξάγοντες, προέβημεν συντελέσαι ὅσα πρὸς ἔγκαιρον καὶ νόμιμον Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐκλογὴν καθωρισμένα εἰσὶν ὑπὸ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων.

Οὕτω δή, ληφθείσης πληρεξουσιότητος καὶ παρὰ τῆς ἔξω Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, ὥστε τὴν ἐκλογὴν διεξαχθῆναι κατὰ τὰ νῦν τακτικῶς ἰσχύοντα ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Ἐνδημούσης Ἱερᾶς Συνόδου, συνήλθομεν τῇ πρώτῃ τοῦ ἀρχομένου μηνὸς Νοεμβρίου ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, καὶ ἐπιλαβόμενοι τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς, κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν, πρῶτον μὲν προέβημεν εἰς τὴν πρότασιν ὑποψηφίων καὶ ἐκ τῶν προταθέντων προσώπων κατηρτίσαμεν, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, τὸ τακτικὸν τῶν τριῶν ὑπο-

ψηφίων δελτίον ἐκ τῶν Πανιερωτάτων Μητροπολιτῶν Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κ. Ἀθηναγόρου, Μηθύμνης κ. Διονυσίου καὶ Κώου κ. Ἐμμανουήλ, κατελθόντες δ' εἶτα, κατὰ τὴν τάξιν, ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, εὐχὰς μὲν πρῶτον πρὸς τὸν Κύριον ἀνεπέμψαμεν, ἐν κατανύξει ψυχῆς, τὴν ἄνωθεν ἐπικαλεσάμενοι ἀντίληψιν, εἶτα δέ, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἀνεδείξαμεν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας κατὰ πλειοψηφίαν τὸν Θεόθεν ὑποδειχθέντα καὶ προβληθέντα Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κ. Ἀθηναγόραν, ὃν καὶ Παναγιώτατον ἡμῶν Δεσπότην καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἀναγνωρίζομεν καὶ ἀνακηρύττομεν, ἐν ὥραις αἰσίαις καὶ ἐλπίσι χρησταῖς ἡμῶν τε καὶ πάσης τῆς Ἐκκλησίας, δεόμενοι ἐκ βαθέων καρδίας, ὅπως ἡ ταῦτα πανσόφως οἰκονομήσασα φιλάγαθος τοῦ Ὑψίστου Πρόνοια χαρίσηται ἡμῖν τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα σῷον, ὑγιᾶ, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀστεμφῶς ἐρειρισμένον ἐπὶ τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου μέχρι τερμάτων μηκίστης ζωῆς, πρὸς εὔκλειαν μὲν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, δικαίαν δὲ χαρὰν συμπάσης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱεραρχίας καὶ πνευματικὴν ὠφέλειαν τοῦ Χριστιανικοῦ Ὀρθοδόξου Πληρώματος.

Ἐφ' ᾧ καὶ τὸ ἀρχιερατικὸν ἡμῶν τόδε ὑπόμνημα κατέστρωται ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, εἰς ἔνδειξιν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἐννεακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ ὀγδόῳ (αϡμη'), κατὰ μῆνα Νοέμβριον (α'), Ἐπινεμήσεως Β'.

† Ὁ Χαλκηδόνος ***Θωμᾶς***
† Ὁ Δέρκων ***Ἰωακεὶμ***
† Ὁ Προύσης ***Πολύκαρπος***
† Ὁ Πριγκηποννήσων ***Δωρόθεος***
† Ὁ Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων ***Γεννάδιος***
† Ὁ Ἴμβρου καὶ Τενέδου ***Ἰάκωβος***
† Ὁ Θεοδωρουπόλεως ***Λεόντιος***
† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ***Κωνσταντῖνος***
† Ὁ Αἴνου ***Γερμανὸς***
† Ὁ Προικοννήσου ***Φιλόθεος***
† Ὁ Κυδωνιῶν ***Ἀγαθάγγελος***
† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ***Παγκράτιος***
† Ὁ Περγάμου ***Ἀδαμάντιος***
† Ὁ Χαλδίας ***Κύριλλος***
† Ὁ Νεοκαισαρείας ***Χρυσόστομος***
† Ὁ Λαοδικείας ***Μάξιμος***
† Ὁ Σάρδεων ***Μάξιμος.***

Η ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΚΛΟΓΗ

ΤΑ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ.

Περατωθέντων πάντων τῶν διὰ τὴν Ἐκλογὴν τοῦ νέου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου προκαταρκτικῶν καὶ συγκεντρωθέντος ἐν τῇ Ἀρχιγραμματείᾳ τῶν Πατριαρχείων τοῦ κανονικοῦ συμψήφου τῆς ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, συνῆλθε τῇ 25ῃ Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Ἐνδημοῦσα Σύνοδος, συγκειμένη ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, Δέρκων κ. Ἰωακείμ, Προύσης κ. Πολυκάρπου, Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου, Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Γενναδίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰακώβου, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου, Αἴνου κ. Γερμανοῦ, Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθαγγέλου, Περγάμου κ. Ἀδαμαντίου, Χαλδίας κ. Κυρίλλου, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Λαοδικείας κ. Μαξίμου καὶ Σάρδεων κ. Μαξίμου, κατόπιν δὲ σχετικῆς συζητήσεως ἀπεφάσισεν ὅπως α΄) ἡ Πατριαρχικὴ Ἐκλογὴ διεξαχθῇ τῇ Δευτέρᾳ, 1ῃ Νοεμβρίου 1948 καὶ ὥρα 10ῃ καὶ β΄) τὴν συνοδικὴν ταύτην ἀπόφασιν μεταβαίνουσα ἀνακοινώσηται, κατὰ τὴν τάξιν, τῷ Ἐξοχ. Νομάρχῃ τῆς Πόλεως Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης, Εἰρηνουπόλεως καὶ Περγάμου, ἐν συνοδείᾳ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Τουρκικοῦ Γραφείου κ. Εὐθ. Μαυρίδου. Ἐκ τῆς ὡς ἄνω συνοδικῆς συνεδρίας ἀπουσίαζε, λόγῳ ἀσθενείας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Φιλόθεος.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΗΣΙΝ.

Τῇ 1ῃ Νοεμβρίου ἐ. ἔ. συνεκροτήθη, κατὰ τὰ ὡς ἄνω συνοδικῶς ἀποφασισθέντα, ἡ τελευταία, ἐπὶ ἀναδείξει Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, συνεδρία τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου, καθ' ἣν παρέστησαν ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω ἐξονομασθέντες Σεβ. Μητροπολῖται, ὡς καὶ ὁ ἀναρρώσας Σεβ. Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Φιλόθεος.

Τοῦ Σεβ. Ἁγ. Προεδρεύοντος εἰσηγησαμένου ὅπως ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἐν πνεύματι Χριστοῦ καὶ ἐν ἀγαστῇ ὁμοφροσύνῃ χωρήσῃ ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Ἐνδημοῦσα Σύνοδος εἰς τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ Προέδρου τῆς Ἁγιωτάτης Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως δηλώσαντος ὅτι ἐλήφθη ἤδη καὶ τὸ πρὸς

τοῦτο σύμψηφον τῶν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων τοῦ Θρόνου, διεξήχθη μυστικὴ ψηφοφορία πρὸς καταρτισμὸν τοῦ τριπροσώπου ψηφοδελτίου, ψηφολεκτῶν ὁρισθέντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Εἰρηνουπόλεως καὶ Αἴνου.

Γενομένης διαλογῆς τῶν ψήφων, κατηρτίσθη τὸ τριπρόσωπον ψηφοδέλτιον ἐκ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόρου καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μηθύμνης κ. Διονυσίου καὶ Κώου κ. Ἐμμανουήλ, λαβόντων ἀνὰ ἕνδεκα ἕκαστος ψήφους, ἓξ ψηφοδελτίων εὑρεθέντων λευκῶν.

ΤΕΛΕΣΙΣ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΨΗΦΩΝ.

Περὶ ὥραν 10.30′ π. μ. κατελθόντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν εἰς τὸν Πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναόν, πληρωθέντα ὑπὸ πολυαρίθμου πλήθους πιστῶν, ἐν οἷς διεκρίνοντο οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἅπαντα τὰ κληρικὰ καὶ λαϊκὰ μέλη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ἱκανοὶ ἐκ τοῦ Πρεσβυτερίου, πλεῖστοι δημοσιογράφοι, ἀντιπροσωπεῖαι ἐφοροεπιτροπῶν, κοινοτικῶν σωματείων καὶ ὀργανώσεων, ἤρξατο ἡ νενομισμένη ἐπὶ κανονικαῖς ψήφοις ἱεροτελεστία. Προεξῆρχε ταύτης ὁ πρῶτος τῇ τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον, τῶν σχετικῶν τροπαρίων ψαλλομένων ὑπὸ τῶν κύκλῳ τῆς Ἁγίας Τραπέζης ἱσταμένων Σεβ. Μητροπολιτῶν. Ἅμα τῇ ἀπολύσει ἕκαστος τῶν Ἁγ. Ἀρχιερέων ἔγραψεν ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τὸ ψηφοδέλτιον αὐτοῦ καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ τεθείσῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σωλέα ἱερᾷ κάλπῃ. Τῶν Ἁγ. Ἀρχιερέων καταλαβόντων τὰς οἰκείας θέσεις, ὁ Ἄρχων Πρωτονοτάριος καὶ διευθυντὴς τοῦ Α′ Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἐμ. Φωτιάδης ἤρξατο ἀναγινώσκων, γεγονυίᾳ τῇ φωνῇ, τὸ σχετικὸν Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς μέχρι τοῦ σημείου «. . . τὸν Θεόθεν ὑποδειχθέντα καὶ προβληθέντα. . . » μεθ' ὅ, γενομένης διαλογῆς τῶν ψήφων ὑπὸ τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ***Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεδείχθη ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κ. Ἀθηναγόρας,*** διὰ ψήφων ἕνδεκα ἐπὶ δεκαεπτὰ ψηφισάντων, ἓξ ψηφοδελτίων εὑρεθέντων λευκῶν.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς Ἐκλογῆς ἐχαιρετίσθη μετ' ἐκδήλου ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς ὑπὸ πάντων τῶν παρισταμένων, ἀναφωνούντων ζωηρῶς τὸ «Ἄξιος».

Μεθ' ὅ, ψαλλομένης ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ εἶτα ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν χορῶν τῆς φήμης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, συμπληρωθὲν ὑπεγράφη τὸ ὑπόμνημα τῆς Ἐκλογῆς.

Η ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ.

Ὁ Προεδρεύων τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου, Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, αὐθημερὸν ἀνήγγειλε τηλεγραφικῶς πρὸς τὴν ἐν Ἀμερικῇ Α. Θ. Παναγιότητα τὴν ἐκλογὴν Αὐτῆς εἰς τὸν Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον. Ὡσαύτως τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλθη ἡ ἐκλογὴ τῷ Ἐξοχωτάτῳ Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας, τοῖς Ἐξοχωτάτοις Πρωθυπουργῷ καὶ Ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν, τῷ Ἐξοχωτάτῳ Νομάρχῃ τῆς Πόλεως, τοῖς Μακαριωτάτοις Πατριάρχαις καὶ Προέδροις τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῇ Ἱεραρχίᾳ τοῦ Θρόνου καὶ τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τοῖς Ἀρχηγοῖς τῶν φίλων Ἐκκλησιῶν, Ἀγγλικανῆς καὶ τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ Παλαιοκαθολικῶν.

Ὑπὸ δὲ τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας ἐξεδόθη ἐξαγγελτικὴ τῆς Ἐκλογῆς Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς Ἀρχιερατικῶς καὶ Ἱερατικῶς Προϊσταμένους τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τὸ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐξαγγελτικὸν τῆς ἐκλογῆς Αὐτῆς τηλεγράφημα.

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν.

Ψήφῳ Ἱεραρχίας ἐκλήθητε σήμερον Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον. Γηθοσύνως ἀνακοινούμενοι ὑποβάλλομεν εὐλαβῆ συγχαρητήρια ἐπικαλούμεθα εὐλογίαν Ὑμετέρας Παναγιότητος.

1. 11. 948.

Ὁ Προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου

† Μητροπολίτης Χαλκηδόνος ***Θωμᾶς***.

Ἡ Ἐγκύκλιος τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας.

Θεοφιλέστατοι Ἀρχιερατικῶς καὶ ὁσιώτατοι Ἱερατικῶς Προϊστάμενοι τῶν ἱερῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐνοριῶν τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Σήμερον Δευτέραν, περὶ ὥραν 11 π. μ., γενομένων κανονικῶν ψήφων ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, κανονικὸς Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, Αὐθέντης ἡμῶν καὶ Δεσπότης,

ἀνεδείχθη ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς κύριος Ἀθηναγόρας.

Τὴν αἰσίαν ταύτην ἐκλογὴν ἀσμένως ἐξαγγέλλοντες πᾶσιν ὑμῖν, ἐντελλόμεθα ὅπως, κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν, ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ τελεταῖς μνημονεύητε τοῦ σεπτοῦ ὀνόματος τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Ἀθηναγόρου.

Εἴητε δὲ ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1948.

Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ***Μελίτων***.

Τὰ ἐξαγγελτικὰ τῆς Ἐκλογῆς Τηλεγραφήματα.

Ἐξοχώτατον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Ἰσμὲτ Ἴνονου, (1)
Ἄγκυραν.

Ἀνακοινούμεθα ὅτι κατὰ τὴν γενομένην σήμερον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πατριαρχικὴν ἐκλογὴν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεδείχθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρας.

1. 11. 948. Ὁ Προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Μητροπολίτης Χαλκηδόνος ***Θωμᾶς***.

Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρον, (2)
Ἀλεξάνδρειαν.

Προβληθεισῶν σήμερον κανονικῶν ψήφων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου, συμψήφου γενομένης καὶ τῆς ἔξω Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐξελέγη ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρας.

1. 11. 948. Ὁ Προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου
† Μητροπολίτης Χαλκηδόνος ***Θωμᾶς***.

---

(1) Ταυτόσημον ἐστάλη τοῖς Ἐξοχωτάτοις: Πρωθυπουργῷ, Ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῷ Νομάρχῃ τῆς Πόλεως.

(2) Ταυτόσημον ἐστάλη καὶ τοῖς λοιποῖς Μακαριωτάτοις Πατριάρχαις, τοῖς Προέδροις τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῖς Ἀρχηγοῖς τῶν φίλων Ἐκκλησιῶν Ἀγγλικανῶν καὶ τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ Παλαιοκαθολικῶν. Ἐν τῷ πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν τηλεγραφήματι ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθος προσθήκη: «παρακαλοῦμεν ἐκλογὴ ἀνακοινωθῇ καὶ αὐτόθι Ἱεραρχίᾳ Θρόνου».

Πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν τοῦ Θρόνου.

Γενομένων σήμερον κανονικῶν ψήφων Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐξελέλη ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρας.

1. 11. 948. Ὁ Προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου

† Ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος **Θωμᾶς**.

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΝΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ. ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπαντῶσα τηλεγραφικῶς εἰς τὸ ἐξαγγελτικὸν τῆς ἐκλογῆς Αὐτῆς τηλεγράφημα τῆς Ἐκκλησίας, ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην Αὐτῆς πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν τοῦ Θρόνου, διώρισε τὸν Προεδρεύοντα τῆς Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου Σεβ. Γέροντα Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον καὶ ἀνεκοινώσατο ὅτι Ἐπίτροπον Αὐτῆς ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀμερικῆς διώρισε τὸν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπον Βοστώνης κ. Ἀθηναγόραν.

Ὁ Σεβ. Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος δι' ἐπὶ τούτῳ τηλεγραφήματος ἀπήντησεν εὐγνωμονῶν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τῷ διορισμῷ αὐτοῦ ὡς Ἐπιτρόπου Αὐτῆς.

Κατωτέρω καταχωρίζονται τὰ ὡς ἄνω τηλεγραφήματα:

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Θωμᾶν,
Προεδρεύοντα Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου,

Νέα Ὑόρκη, 1. 11. 948. Φανάριον.

Εὐγνωμονοῦντες βαθύτατα Σεπτὴν Ἱεραρχίαν Πανσεβάστου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου δι' εὐμενῆ ψῆφον αὐτῆς ἀποδεχόμεθα ταπεινῶς ἐκλογὴν ἡμῶν, κατασπαζόμεθα πάντας ἀνεξαιρέτως ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς ἐξαιτούμενοι εὐχὰς πάντων ὑμῶν ἵνα Δομήτωρ Ἐκκλησίας ἐνισχύσῃ ἡμᾶς καὶ ἐν τῇ διακονίᾳ ταύτῃ. Ἀναθέτομεν ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ Σεβασμιότητι Πατριαρχικὴν Ἐπιτροπείαν παρακαλοῦντες ἅμα διορίσητε ἐπὶ συνόδου Ἐπίσκοπον Βοστώνης Ἀθηναγόραν πρὸς διοίκησιν προσωρινὴν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Ἀθηναγόρας**.

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην 'Αθηναγόραν,

Νέαν Ὑόρκην.

Συνεδρίᾳ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου γηθοσύνως ἀνεγνώσθη τηλεγράφημα Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος. Ἀδελφοὶ πάντες θερμῶς ἐδεήθημεν Κυρίου δαψιλῶς καταπέμπῃ Αὐτῇ τελεσιουργὸν Αὐτοῦ χάριν δεξιὰν πηδαλιουχίαν παγκοίνου σκάφους δυσχειμέροις καιροῖς. Ἀποδέχομαι εὐγνωμόνως Πατριαρχικὴν Ἐπιτροπείαν. Ἱερὰ Σύνοδος μετ' εὐχαριστήσεως ἔλαβε γνῶσιν ἀναθέσεως ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος προσωρινῆς διοικήσεως Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Ἐπισκόπῳ Βοστώνης Ἀθηναγόρᾳ.

5. 11. 948. Ὁ Ἐπίτροπος Αὐτῆς

† Μητροπολίτης Χαλκηδόνος ***Θωμᾶς.***

Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀνακοινωσαμένης ἀργότερον τηλεγραφικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι θέλει παρατείνῃ τὴν ἐν Ἀμερικῇ παραμονὴν Αὐτῆς ἐπί τινας ἑβδομάδας ἵνα, ἐπισκεπτομένη τὰς ἐν Ἀμερικῇ Ὀρθοδόξους Κοινότητας, ἀφ' ἑνὸς ἀποχαιρετήσῃ τὸν ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸ χριστεπώνυμον Πλήρωμα καὶ ἀφ' ἑτέρου μεριμνήσῃ διὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Ἐνδημοῦσα Σύνοδος ἐπαφῆκε τὸν καθορισμὸν τοῦ χρόνου τῆς ἐπιστροφῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὴν κρίσιν Αὐτῆς, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἀνήγγειλεν Αὐτῇ διὰ τηλεγραφήματος τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου.

Κατωτέρω καταχωρίζονται τὰ ἀνταλλαγέντα ὡς ἄνω μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου τηλεγραφήματα:

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Θωμᾶν,
Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον,

Νέα Ὑόρκη, 6. 11. 948. Φανάριον.

Μετὰ βαθυτάτης συγκινήσεως ἀνεγνώσαμεν τηλεγράφημα ἀπὸ μέρους ὑμετέρας ἀγάπης καὶ λοιπῶν ἐν Ἁγίᾳ Ἐνδημούσῃ Συνόδῳ πεφιλημένων ἀδελφῶν πλῆρες στοργῆς καὶ ψυχικῆς ἐπικοινωνίας. Εὐχαριστοῦντες ἀπαξάπαντας ἀπὸ καρδίας παρακαλοῦμεν ἔχωμεν γνώμην Ἱερᾶς Συνόδου εἰς παράτασιν ἐπί τινας ἑβδομάδας ἐνταῦθα διαμονῆς ἵνα ἐν τοπικοῖς συνεδρίοις μέχρι Καλιφορνίας ἀποχαιρετίσωμεν Κλῆρον Πλήρωμα καὶ μεριμνήσωμεν διὰ ζητήματα Ἐκκλησίας.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ***Ἀθηναγόρας.***

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην 'Αθηναγόραν,

Νέαν Ὑόρκην.

Ἱερὰ 'Ενδημοῦσα Σύνοδος εὐχαριστεῖ πολύτιμον ἐνδιαφέρον Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ζητήματα 'Εκκλησίας, ἐπαφίησι χρόνον ἐλεύσεως Πατριαρχικῇ Αὐτῆς κρίσει.

9. 11. 948. 'Επίτροπος Αὐτῆς

† Μητροπολίτης Χαλκηδόνος **Θωμᾶς**.

ΤΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΑΥΛΗΣ ΕΠΙ ΤΗι ΕΚΛΟΓΗι ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ.

Ἅμα τῇ ἐκλογῇ ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος διὰ τοῦ κατωτέρω καταχωριζομένου τηλεγραφήματος αὐτοῦ ὑπέβαλε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Αὐλῇ ἐργαζομένων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπαλλήλων.

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην 'Αθηναγόραν Α',

Νέαν Ὑόρκην.

Πάντες ἐν Αὐλῇ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ θεράποντές Σου, χαρᾷ υἱϊκῇ χαιρετίζοντες αἰσίαις ὥραις ἐκλογήν Σου Πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ἐπιφωνοῦμεν εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα, καὶ εὐλαβῶς ἀσπαζόμενοι σεπτὴν Δεξιὰν Ὑμετέρας Παεαγιότητος ἀπεκδεχόμεθα ἁγίαν Πατριαρχικὴν Εὐλογίαν.

Φανάριον, 1. 11. 948.

Ὁ Πρωτοσύγκελλος Αὐτῆς **Μελίτων**.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω τηλεγράφημα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπήντησε διὰ τοῦ ἀκολούθου τηλεγραφήματος:

Μέγαν Πρωτοσύγκελλον Μελίτωνα,

Νέα Ὑόρκη, 6. 11. 948. Φανάριον.

Εὐχαριστοῦντες θερμότατα διὰ τόσον θερμὸν τηλεγράφημα ἀπὸ μέρους ὑμῶν καὶ πάντων ἀξιωματούχων καὶ λοιποῦ προσωπικοῦ Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ἐπικαλούμεθα πλουσίαν ἄνωθεν εὐλογίαν ἐφ' ὑμᾶς, ἱερὸν κλῆρον καὶ εὐσεβὲς χριστεπώνυμον πλήρωμα 'Αρχιεπισκοπῆς.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **'Αθηναγόρας**.

Τὰ ἀπαντητικῶς ληφθέντα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ γράμματα τῶν Μακ. Πατριαρχῶν, καὶ Προέδρων καὶ Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν (1).

Τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν.

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Θωμᾶν,
Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον,

Ἀλεξάνδρεια, 12. 11. 948. Φανάριον.

Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν καλὴν ἀναγγελίαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηναγόρου εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον.

Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ***Χριστοφόρος.***

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Θωμᾶν,
Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον,

2. 12. 948. Φανάριον,

Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ ἀναδείξει ἀξίου Ἀρχηγοῦ Αὐτῆς.

Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ***Τιμόθεος.***

Ἱερὰν Σύνοδον Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου,

Βελιγράδιον, 5. 11. 948. Φανάριον.

Μετ' ἀδελφικῶν αἰσθημάτων συγχαίρομεν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ ἐκλογῇ τοῦ νέου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος Κυρίου Ἀθηναγόρου.

Πατριάρχης Σερβίας ***Γαβριήλ.***

---

(1) Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ δημοσιεύονται μόνον τὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ληφθέντα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ γράμματα. Τὰ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα εἰς Ἀμερικὴν ἀποσταλέντα συγχαρητήρια δημοσιευθήσονται ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει.

Τῶν Μακαριωτάτων Προέδρων τῶν 'Ορθοδόξων Αὐτοκεφάλων 'Εκκλησιῶν.

Σεβασβιώτατον Προεδρεύοντα Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν,

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον,

Φανάριον.

'Εκλογὴ Σεβασμιωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αμερικῆς 'Αθηναγόρου ὡς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐνέπλησε χαρᾶς ἁγιωτάτην 'Εκκλησίαν Κύπρου, εὐσεβῆ Κυπριακὸν λαόν, εὐγνώμονα πάντοτε πρὸς Μεγάλην Χριστοῦ 'Εκκλησίαν. Κύριος σκέποι ἱστορικὸν Κέντρον 'Ορθοδοξίας, ἐνισχύοι νέαν αὐτοῦ σεπτὴν Κορυφήν.

Κύπρου ***Μακάριος.***

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΑΡΙΘΜ. 6765
Τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 1948
ΣΟΦΙΑ

Τῇ Αὐτοῦ Σεβασμιότητι
῾Αγίῳ Μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος Κυρίῳ Κυρίῳ *Θωμᾶ*,
Προσωρινῷ Προεστῶτι τῆς παρὰ τῷ ῾Αγίῳ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ ῾Ιερᾶς Συνόδου.

Εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Σεβασμιώτατε,

῾Η ῾Ιερὰ Σύνοδος τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας μετὰ λύπης ἐπληροφορήθη τὴν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου παραίτησιν τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου Μαξίμου, ὁ ὁποῖος ἀπολαύει βαθέος σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως παρὰ σύμπαντος τοῦ 'Ορθοδόξου κόσμου.

῾Η ῾Ιερὰ Σύνοδος ὑπεδέχθη μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τὴν εἴδησιν τῆς ῾Υμετέρας Σεβασμιότητος, ὅτι ἐν τῇ θέσει τοῦ παραιτηθέντος ἐξελέγη Πατριάρχης τοῦ Θρόνου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Οἰκουμενικῆς 'Εκκλησίας ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης ὁ 'Αρχιεπίσκοπος τῆς Νοτίου καὶ Βορείου 'Αμερικῆς Κύριος Κύριος ***'Αθηναγόρας***, ὅστις ὡσαύτως εἶναι μέγας κληρικὸς εὐρείας φήμης καὶ ὑψηλῆς περιωπῆς.

Συγχαίροντες διὰ τῆς ῾Υμετέρας Σεβασμιότητος τὸ ῞Αγιον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπὶ τῷ σπουδαίῳ τούτῳ ἐν τῇ ζωῇ Αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ζωῇ γενικῶς πάσης τῆς 'Ορθοδόξου 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας συμβάντι, ἀναπέμπομεν θερμὰς ἱκεσίας πρὸς τὸν ῞Υψιστον Θεὸν μετ' εὐχῶν, ὅπως ὁ

Ποιμενάρχης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐπιδαψιλεύσῃ εἰς τὸν νεοεκλεγέντα Παναγιώτατον Πατριάρχην ἄκραν ὑγείαν καὶ δυνάμεις χάριτος καὶ σοφίας ἐν τῇ διακυβερνήσει τοῦ Μεγάλου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς ὄφελος ὁλοκλήρου τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀνατιθέμενοι εἰς τὰς ἁγίας Ὑμῶν εὐχὰς διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἐν Χριστῷ Κυρίῳ ἀδελφός

Ἀναπληρωτὴς τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
† Ὁ Δοροστόλου καὶ Τσερβενοῦ ***Μιχαήλ.***

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Θωμᾶν,

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον,
Βαρσοβία, 5. 11. 948. Φανάριον

Προσρήσεις νεοεκλεγέντι Παναγιωτάτῳ Πατριάρχῃ.

Μητροπολίτης ***Διονύσιος.***

Τῶν Ἀρχηγῶν τῶν φίλων Ἐκκλησιῶν.

Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Θωμᾶν,

Λονδῖνον 4. 11. 948. Φανάριον.

Τηλεγράφημα ἐλήφθη. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ εἴη ἐπὶ τὸν νέον Πατριάρχην καὶ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως. Ἀπευθύνω ἀδελφικὸν χαιρετισμόν.

Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας ***Τζώφφρεϋ.***

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος Κυρίῳ Θωμᾷ,
Προεδρεύοντι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Σεβασμιώτατε,

Ἐκφράζω τὰς καλλιτέρας μου εὐχαριστίας διὰ τὴν ἀδελφικὴν ἀναγγελίαν τῆς ὑπὸ τῆς Ἁγίας Συνόδου ἐκλογῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κυρίου Ἀθηναγόρου ὡς Πατριάρχου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπὶ τῇ ἐπαξίᾳ ἐκλογῇ προσαγορεύω τὸν ἐκλεγέντα, καθὼς καὶ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ καρδίας. Ἐπιπροστί-

θημι καὶ τὰς ἐγκαρδίους ἐπίσης προσρήσεις τῆς Χριστιανικῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλβετίας.

Χάριτι Θεοῦ εἴη ἡ δρᾶσις τοῦ νεωστὶ ἐκλεγέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ καὶ τὴν Χριστιανωσύνην ἅπασαν εὐλογίας πεπληρωμένη.

Ὑμέτερος ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ ἀδελφός,
(ὑπ.) Δρ. ***Ἀδόλφος Κιοῦρι***
Ἐπίσκοπος τῆς Χριστιανικῆς Καθολικῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλβετίας.

Ἐν Βέρνῃ, τῇ 3ῃ Νοεμβρίου 1948.
Willadingweg 39.

Πλὴν τῶν ὡς ἄνω δημοσιευομένων ἐλήφθησαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ γράμματα πλείστων Μητροπολιτῶν τοῦ Θρόνου, ἐν οἷς καὶ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ κ. Πορφυρίου, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Πράγας κ. Σαββατίου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βλαδιμήρου, Ἐξάρχου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν ἐν Δ. Εὐρώπῃ Ὀρθοδόξων Ρωσσικῶν Παροικιῶν, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ταλλίνης καὶ πάσης Ἐσθονίας κ. Ἀλεξάνδρου καὶ πλείστων ἐγκρίτων ὁμογενῶν καὶ ξένων.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριος Κύριος Ἀθηναγόρας ὁ Α΄, κατὰ κόσμον Ἀριστοκλῆς Σπύρου, ἐγεννήθη ἐν τῷ προαστείῳ Βασιλικῷ τῶν Ἰωαννίνων τῷ 1886. Διακούσας τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῇ Σχολῇ τῆς γενετείρας Αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ Γυμνασίῳ τῶν Ἰωαννίνων, εἰσήχθη τῷ 1903, τῇ πνευματικῇ προστασίᾳ τοῦ τότε μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου Ἀθηναγόρου, εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐξ ἧς εὐδοκίμως ἀπεφοίτησε τῷ 1910.

Χειροτονηθεὶς διάκονος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος Πολυκάρπου, διωρίσθη ἐν συνεχείᾳ Ἀρχιδιάκονος τῆς τότε ἐπικαίρου Μητροπόλεως Πελαγωνείας, ἔνθα ὑπηρέτησεν ἐνζήλως καὶ εὐσυνειδήτως μέχρι τοῦ 1918, ὅτε ἡ περιοχὴ ἐκείνη ἐξεχωρήθη εἰς τὴν Σερβίαν. Ἀκολούθως προσελήφθη τῷ 1919 Ἀρχιδιάκονος τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ τότε Ἀθηνῶν Μελετίου καὶ μετέπειτα ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μελετίου τοῦ Δ΄. Μετ' οὐ πολὺ Τῷ ἀνατέθησαν καθήκοντα Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτε καὶ προεχειρίσθη εἰς πρεσβύτερον, χειροθετηθεὶς ἅμα εἰς Ἀρχιμανδρίτην.

Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ παρέμεινε μέχρι τοῦ 1922, ὅτε ἡ Ἐκκλησία, ἐπιβραβεύουσα τὴν εὔορκον καὶ δόκιμον ἐν παντὶ διακονίαν τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀθηναγόρου, προήγαγεν Αὐτὸν παμψηφεὶ εἰς Μητροπολίτην Κερκύρας καὶ Παξῶν. Μετὰ ὀκταετῆ ἐν τῇ Μητροπόλει ταύτῃ θεοφιλῆ ποιμαντορίαν ἐκλήθη ἵνα ποιμάνῃ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, ἐμπερίστατον τότε οὖσαν καὶ χρῄζουσαν συνετοῦ καὶ δεδοκιμασμένου περὶ τὸ διοικεῖν Ποιμενάρχου.

Ἐν τῇ Θεόθεν λαχούσῃ εἰς Αὐτὸν Ἀρχιεπισκοπῇ ταύτῃ ἀνέπτυξεν ἀρετὰς οὐ τὰς τυχούσας καὶ προσόντα σπάνια, οὕτως ὥστε ἐνωρίτατα ἐπεβλήθη εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ αὐτόθι πνευματικοῦ ποιμνίου Αὐτοῦ. Θεαρέστως μοχθήσας καὶ ἐργασθεὶς προήγαγε μεγάλως πάσας τὰς ἐκφάνσεις τῆς κοινωνικῆς, πνευματικῆς, καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν χειραγωγίαν καὶ ποιμαντορικὴν πρόνοιαν Αὐτοῦ διατελούντων ὁμογενῶν χριστιανῶν.

Ἡ ἐν Ἀμερικῇ ἐπὶ δέκα ὀκτὼ συναπτὰ ἔτη ποιμαντορία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐκρίθη λίαν καρποφόρος. Ταύτης τρανὰ δείγματα πρόκεινται, μεταξὺ ἄλλων, ἡ ἀνέγερσις Ναῶν, ὡς τοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Ναοῦ τῆς

Ἁγίας Τριάδος, ἡ ἵδρυσις σχολῶν· ἐν αἷς καὶ ἡ Προπαρασκευαστικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πόμφρετ - ἡ σύστασις φιλανθρωπικῶν Σωματείων καὶ Ἀδελφοτήτων.

Ὅπως ἡ μέχρι τοῦδε ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἱερὰ διακονία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Ἀθηναγόρου τοῦ Α΄ ὑπῆρξε γόνιμος, πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη, οὕτω καὶ ἡ ἐπὶ τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τῆς πρώτης τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ἄνοδος Αὐτοῦ προοιωνίζεται πατριαρχείαν ἀγλαόκαρπον καὶ εὐκλεᾶ.

ΤΟ ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῷ νέῳ ἔτει ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος ἀπεστάλη τηλεγραφικῶς πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν τὸ κάτωθι μήνυμα, ἀπευθυνόμενον πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἁγίους Ἀρχιερεῖς, τὸν εὐλαβῆ ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸ πλήρωμα:

Ἐπάραντες τὸν νοῦν ἐπὶ τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὸ ἐν Σπηλαίῳ μέγα μυστήριον ἐν εὐλαβείᾳ προσκυνήσαντες, δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Τεχθέντι Χριστῷ καὶ συνεορτάσωμεν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης, συναγωνιζόμενοι εἰς τὸ ἐπιτελέσαι τὸ Θέλημα Αὐτοῦ· Ὁ γὰρ τῆς εἰρήνης πρύτανις Κύριος ἔρχεται συνάγων τοὺς ποιμένας, τὸ μεσότοιχον τῆς ἔχθρας καταλύων, ἔθνεσιν εἰρήνην καὶ σωτηρίαν καταυγάζων· Τὴν ἀπλανῆ δὲ ταύτην τρίβον ἐν πίστει ὁδεύοντες, εὐχηθῶμεν αἰσιώτερον καὶ κατὰ πάντα εὐλογημένον τὸν νέον τῆς χρηστότητος ἐνιαυτὸν τῇ σεπτῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, τῇ ἀγαπητῇ Τουρκικῇ Πατρίδι, τῇ σεβαστῇ Κυβερνήσει, παντὶ τῷ κόσμῳ καὶ ἀλλήλοις.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ***Ἀθηναγόρας.***

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΚΑΘΑΡΟΙ τὴν καρδίαν καὶ μὲ κατάνυξιν ψυχῆς πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἀπόψε τὸ μεγάλο μυστήριον: Ἕνα παιδὶ γεννᾶται τὴν ἁγίαν αὐτὴν νύκτα, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός. Ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας, ἐκδηλώνεται διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ λόγος αὐτοῦ, ὁ λόγος ὁ γεννηθεὶς ἀπὸ τὴν σιωπήν. Μὲ ἀγάπην ἄφραστην καὶ φόβον τὸ κρατεῖ εἰς τὰ ἄχραντά της χέρια, εἰς τὴν θερμήν της ἀγκάλην, ἡ Πάναγνη Κόρη, ἡ αἰωνία Μητέρα. Ἀπόψε γεννᾶται ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ὑποσχεθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν μεγάλην αὐτὴν ὑπόσχεσιν: «Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ τηρήσῃ τὸν λόγον μου δὲν θὰ γνωρίσῃ ποτὲ θάνατον», πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐτάραξε τοὺς Ἰουδαίους, καὶ εἶπαν αὐτοί: «Τί θὰ εἴπῃ αὐτό; Ὁ Ἀβραὰμ ἀπέθανεν, οἱ προφῆται ἀπέθαναν. Εἶσαι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἀπέθανεν, ἀπὸ τοὺς προφήτας, οἱ ὁποῖοι ἀπέθαναν; Ποῖος λοιπὸν ἰσχυρίζεσαι ὅτι εἶσαι;» Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε: «Μὲ τὸν κατηγορηματικώτερον τρόπον σᾶς λέγω ὅτι, πρὶν νὰ γεννηθῇ ὁ Ἀβραάμ, ἐγὼ ὑπάρχω». Αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ ἀπόψε δεχόμεθα τὸ μυστήριον τῆς Γεννήσεως.

* * *

Ἀλλὰ πῶς δέχεται τὸ μυστήριον τοῦτο ἡ ἀνθρωπότης; Δέκα τέσσαρες χιλιάδες παιδιὰ ἔσφαξε τότε ὁ Ἡρώδης, σήμερα δὲ πολὺ περισσότερα παιδιὰ μὲ τὴν μεγαλυτέραν σκληρότητα ἀποσπῶνται ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, καὶ ἐρημοῦνται χῶραι ὁλόκληροι, πολιτισμέναι, ὡσὰν νὰ μὴ ἔχῃ ἔλθῃ εἰς τὴν Γῆν ὁ Χριστός, ὡσὰν νὰ μὴ ἔχῃ χυθῇ τόσον αἷμα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐμαρτύρησαν διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὴν δικαιοσύνην του.

Ὅσον ὁ Θεὸς ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς καὶ θέλει νὰ μᾶς σώσῃ, τόσον ἡμεῖς ἀπομακρυνόμεθα ἀπ' αὐτόν, κλείομεν τοὺς ὀφθαλμούς μας, διὰ νὰ μὴ ἴδωμεν, κλείομεν τὰ ὦτά μας, διὰ νὰ μὴ ἀκούσωμεν τὴν θεϊκὴν φωνὴν ἡ ὁποία μᾶς καλεῖ. Ἔχομεν περιορισθῇ εἰς τὰ κατώτερα στρώματα τῆς ζωῆς, σκεπτόμεθα μονάχα τὸ τί θὰ φάγωμεν, τί θὰ πίωμεν καὶ τί θὰ ἐνδυθῶμεν. Προσπαθοῦμεν νὰ καθησυχάσωμεν τὴν ψυχήν μας, ἡ ὁποία εἶναι ἀνήσυχη καὶ διψᾷ, μὲ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν μποροῦν νὰ τὴν καθησυχάσουν, νὰ τὴν ἱκανοποιήσουν. Καὶ δὲν καταλαβαίνομεν ὅτι ἡ ἀληθινὴ τροφὴ τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ πίστις, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλήθεια. Διὰ νὰ σωθῶμεν δὲν μᾶς ἀρκοῦν τὰ γήϊνα, αὐτὰ ποὺ περνοῦν γρήγορα, ἀλλὰ τὰ πνευμα-

τικὰ καὶ αἰώνια. Μὲ αὐτὰ μονάχα θὰ ἔλθῃ ἡ χρυσῆ ἐκείνη ἐποχὴ τὴν ὁποίαν ἔψαλαν οἱ Προφῆται καὶ οἱ Ψαλμῳδοί, ἡ ἐποχὴ ὅπου ὅλα τὰ προβλήματα θὰ λυθοῦν, ὅλαι αἱ πληγαὶ θὰ θεραπευθοῦν, ὅλα τὰ σφάλματα θὰ ἐπανορθωθοῦν.

* * *

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἔρχεται ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος τὴν ἀπόδειξιν τῆς θεότητός του ὑπέγραψε μὲ αἷμα. Ἕνα κομμάτι τῆς Ἱστορίας ἡ ζωή του, ἀλλὰ ξεπέρασε τὴν Ἱστορίαν, μὲ αὐτὴν ἡ Ἱστορία ἀπέκτησε τὸ νόημά της, τὴν δικαίωσίν της. Δέτε το εἰς τὴν φάτνην, ἕνα ἄστρον τοῦ οὐρανοῦ εἶναι, ἀτενίσατέ τον εἰς τὸν Σταυρόν, εἰς τὸ πρόσωπόν του, τὸ συνεσπασμένον ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν, διαφαίνεται καθαρὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, τὸ βλέμμα του διεισδύει εἰς τὰ μύχια τῶν ἀνθρώπων.

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος προσέρχεται εἰς αὐτόν, βλέπει τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ τὸν Θεόν. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος γνωρίζει αὐτὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, σύμφωνα μὲ ὅσα εἶπεν εἰς τὴν μεγάλην του προσευχὴν πρὸς τὸν Πατέρα του: «Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί Σε τὸν ἐπουράνιον Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.» Ὅταν ἀληθινὰ τὸν ἀγαπήσωμεν καὶ τὸν γνωρίσωμεν, θὰ μᾶς στείλῃ, ὡς ὑπεσχέθη, τὸ ἅγιόν του Πνεῦμα , τὴν δύναμίν του, τὴν χάριν του, διὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ἀπὸ τὸ σαρκικὸν εἰς τὸ πνευματικόν, ἀπὸ τὸ γήϊνον εἰς τὸ οὐράνιον, ἀπὸ τὸ παροδικὸν εἰς τὸ αἰώνιον, ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ κόσμου εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς τὴν ζωήν.

* * *

Ἐὰν προσέλθωμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν, θὰ ἀναγεννηθῶμεν ἐκ νέου πνευματικά, ὅπως αὐτὸς ὡμίλησεν εἰς τὸν Νικόδημον, ὅταν τὸν ἐπεσκέφθη μίαν νύκτα καὶ τὸν ἠρώτησε πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ σωθῇ. «Ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ (Ἰω. γ΄. 5). Ἐφόσον εἴμεθα γεγεννημένοι μόνον ἀπὸ σάρκα, φρονοῦμεν τὰ τῆς σαρκός, ὁ νοῦς μας εἶναι σκοτισμένος, εὑρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν κακῶν δυνάμεων, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ διαβόλου, δὲν ἔχομεν πνευματικὸν φωτισμόν, πνευματικὰ κριτήρια, πνευματικὴν δίψαν, πνευματικὴν ἐλευθερίαν.

Ἕνα μυστήριον γίνεται μὲ τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ζωή του ὁλόκληρη μεταμορφώνεται. Πῶς; Μὴ ἐρωτᾶτε, λέγει ὁ Χριστός. Ὁ ἄνεμος πνέει, ἀλλὰ δὲν ξεύρομεν πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ πηγαίνει. Ἕνα ξεύρομεν καλά, ὅτι ὁ ἄνεμος πνέει. Καὶ ὅταν ἀναγεννηθῶμεν,

ἕνα ξεύρομεν καλά, ὅτι εἴμεθα ἀναγεγεννημένοι. Θέλομεν νὰ μάθωμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, θέλομεν νὰ τὸν ὑπηρετήσωμεν. Ἡ ζωή μας δὲν περιτριγυρίζει εἰς τὰ γήϊνα, δὲν συγκεντρώνεται εἰς αὐτά, ἀλλὰ στρέφεται πρὸς τὰ πνευματικά, πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τρέφουν τὴν ψυχήν.

* * *

Εἴμεθα ἀναγεγεννημένοι δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὰ πράγματα τῆς γῆς, ἀλλὰ τὰ βλέπομεν μὲ ἕνα ἄλλο ὄμμα, δὲν εἶναι αὐτὰ ἡ μοναδική μας ἀπασχόλησις. Ἡ ὀμορφιὰ τῆς γῆς, τὸ ὅραμα τοῦ κόσμου, ἕνα σύμβολον τῆς μεγαλωσύνης τοῦ Θεοῦ εἶναι, τὸ ᾆσμα τοῦ καταρασσομένου νεροῦ ἢ τοῦ πτηνοῦ εἰς τὰ ἀκροώμενα ὦτά μας τὴν ἁγιότητά του ψάλλει. Δέτε, ἡ ψυχή μας μέσα εἰς τὴν νύκτα, εἰς τὸν χειμῶνα, ὡσὰν ἕνα κομμάτι ἀνθισμένης ἀμυγδαλῆς εἶναι, ποὺ ἤνοιξε καὶ ἀγρυπνεῖ. Ἀγυπνεῖ ἡ ψυχή μας, ξυπνᾷ ἐνωρίς, ἀγρυπνεῖ καὶ ὁ Θεὸς ἐπάνω μας. Εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, εἰς τοὺς Προφήτας, ἡ ἀμυγδαλῆ λέγεται ἀγρυπνοῦσα, πόσον ποιητικά, πόσον ὡραῖα! Μὲ τὴν μουσικὴν κλίμακα τῶν χρωμάτων καὶ τῶν τόνων ἡ ψυχή μας δὲν θὰ καταβῇ εἰς τὴν ὕλην, ἀλλὰ θὰ ἀναβῇ εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, εἰς τὸν Θεόν, δὲν θὰ τραφῇ μὲ τὰ πράγματα τῆς σήμερον, ἀλλὰ θὰ ζητήσῃ τὰ αἰώνια, δὲν θὰ περιορισθῇ μονάχα εἰς τὴν τροφὴν καὶ τὴν περιβολήν, ἀλλ' ἡ βαθειὰ δίψα της, τὸ κύριόν της ἔργον, θὰ εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ.

* * *

Τὸ νὰ ἀναγεννηθῶμεν, δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν μόρφωσιν, μὲ τὴν λεπτότητα τὴν ἐξωτερικήν, μὲ τὸν πολιτισμὸν τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Καὶ ὁ ἁπλοῦς καὶ ὁ ἀμαθὴς καὶ ὁ χωρικὸς καὶ τὸ παιδὶ δύναται πνευματικὰ νὰ ἀναγεννηθῇ, ὅπως ἐννοεῖ τὴν ἀναγέννησιν ἡ θρησκεία μας, ὁ Χριστός. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναγεννηθῇ ἀφήνεται εἰς τὸν Θεό, κυβερνᾶται ἀπὸ αὐτόν, ἀπὸ τὸ ἅγιόν του Πνεῦμα, τὸ σκάφος ὠθεῖται ἀπὸ τὸν ἄνεμον πρὸς τὸν δρόμον του, ὅταν αὐτὸ ρυθμίζεται πρὸς τοὺς νόμους του. Ὁ ἄνεμος πνέει, ὁ Κυβερνήτης ὑψώνει τὰ ἱστία, καὶ τὸ πλοῖον πλέει καὶ κατευθύνεται εἰς τὸν λιμένα του.

Ὡς ἱστία εἰς τὴν θάλασαν τῆς ζωῆς μας ὁ Χριστὸς ὕψωσεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὰς ἁγίας του χεῖρας. Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ Σταυρὸς εἶναι τὸ μυστήριον τὸ ὁποῖον δὲν ἐξηγεῖται, καὶ σώζει. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑψώνει τὰς χεῖράς του εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος προσέρχεται εἰς αὐτόν, σώζεται, δένεται εἰς τὴν πνοήν, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ κατευθύνεται εἰς τὴν ἀληθινὴν Πατρίδα του.

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ.

Ο ΒΟΣΣΟΥΕΤΟΣ

ΤΑ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΟΙ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ.

(Συνέχεια ἐκ τῆς 278ης σελίδος)

Ὁ Βοσσουέτος, ἐκ πεποιθήσεως ὀπαδὸς τῆς ἀπολύτου Μοναρχίας, θεωρῶν δὲ τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας ὥς τι ἐπικίνδυνον, κατακλείει τὴν κατάπαυσιν τοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἐμφυλίου πολέμου ὡς ἑξῆς: «ἦ ἦσαν αἱ τελευταῖαι προσπάθειαι μιᾶς ταραχώδους ἐλευθερίας ποὺ ἐπρόκειτο νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της εἰς τὴν νόμιμον ἐξουσίαν; Ἤ ἦτο ὡς μία ἐργασία τῆς Γαλλίας, ἑτοίμης νὰ γεννήσῃ τὸ θαυμάσιον βασίλειον τοῦ Λουδοβίκου;» Τονίζει τὸν ρόλον ποὺ ἔπαιξεν ἡ Ἄννα εἰς τὰ ζητήματα τοῦ ἐμφυλίου ἐκείνου πολέμου κατὰ τὸν ὁποῖον ἐξεδηλώθησαν τὰ ἔξοχα διανοητικὰ καὶ πολιτικὰ προσόντα της. Ἡ κοσμικὴ ὅμως αὐτὴ ζωὴ ἐκράτει τὴν Ἄνναν μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Κατόπιν ἐξιστορεῖ τὰ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Καρόλου Γουσταύου εἰς τὴν Πολωνίαν καὶ τὴν καταφυγὴν τῆς πρωτοτόκου ἀδελφῆς της Μαρίας, βασιλίσσης, μετὰ τοῦ συζύγου της βασιλέως τῆς Πολωνίας εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ Ἄννα ἐμφανίζεται μὲ ὅλα τὰ κοσμικὰ προσόντα, ὡς γυναῖκα ποὺ δὲν ἠμπορεῖ νὰ φανῇ ἐλλιπὴς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ ποὺ δὲν φοβεῖται νὰ ἁμαρτήσῃ εἰς τὸν Θεόν. Ἡ Ἄννα εἶναι ὁ ἄσωτος υἱὸς τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς εὐτυχίας τὰ εἶχεν, ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ προερχομένων. Κάμνει μίαν ἀπόπειραν ἐπιστροφῆς εἰς τὸν Θεόν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὅταν ὑπάνδρευσε τὴν κόρην της Ἄνναν μὲ τὸν υἱὸν τοῦ μεγάλου Κοντέ, ἐπανέρχεται εἰς τὰ ἐγκόσμια. «Καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων» (Λουκ. ια' 26). Θαυμασίως περιγράφει τὴν κατάστασιν τῶν λίαν ἐλευθεροφρόνων (libertius) τῆς ἐποχῆς του, οἱ ὁποῖοι ἐζήτουν νὰ λύσουν ὅλα τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς κοσμοθεωρίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον, ἀρνούμενοι τὸν Θεὸν καὶ θεοποιοῦντες τὸν ἄνθρωπον. «Οἱ παραλογισμοὶ εἰς τοὺς ὁποίους περιπίπτουν ἀρνούμενοι τὴν θρησκείαν γίνονται περισσότερον ἀστήρικτοι ἀπὸ τὰς ἀληθείας τῶν ὁποίων τὸ ὕψος τοὺς ἐκπλήττει». Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν εὑρίσκετο καὶ ἡ Ἄννα. Τί τῆς ὑπελείπετο; «τῆς ὑπελείπετο ἡ μεγάλη ἀθλιότης καὶ τὸ μέγα ἔλεος» (Ἱεροῦ Αὐγουστίνου ἑρμ. εἰς τὸν Ν'. ψαλμόν). Ἀπ' ἐδῶ γίνεται ἡ μετάβασις εἰς τὸ δεύτερον μέρος. «Ὑπελείπετο ἐκεῖνο τὸ μυστικὸν βλέμμα

μιᾶς εὐσπλάγχνου προνοίας ἡ ὁποία ἤθελε νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ ἀπὸ τὰ ἄκρα τῆς γῆς· καὶ ἰδοὺ ποία ἦτο ἡ πρώτη κροῦσις». Ἀφηγεῖται τὸ ὄνειρον τῆς Ἄννης· συνήντησεν εἰς ἕνα δάσος τυφλὸν ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς τὴν πριγκήπισσαν πῶς ὑπάρχουν πολλὰ θαυμάσια καὶ ἐξαίσια πράγματα τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν τὰ βλέπομεν καὶ δὲν τὰ καταλαμβάνομεν, διότι στερούμεθα τὸ πνευματικὸν φῶς. Αὐτὸ τὸ ὄνειρον ἐφήρμοσεν εἰς τὴν θρησκευτικήν της κατάστασιν, εἰς τὴν ἠθικήν της τύφλωσιν, καὶ ἔκτοτε κατέστη θρησκευτικωτάτη. «Ἐμφανίζεται καὶ πάλιν, ἡ Ἄννα, εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ τώρα διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι ἠρνήθη τὰς ματαιότητάς του». Ἡ ζωή της ἦτο ἔργα εὐσεβείας, φιλανθρωπίας καὶ προσευχή. «Ἀδιαλείπτως προσηύχετο». «Μόνον ἡ μόνωσις τῆς ἦτο εὐχάριστος καὶ ἀσφαλής». Κατόπιν ἀναφέρει τὰ τῆς ἀγαθοεργίας τῆς πριγκηπίσσης τὴν περίθαλψιν τῶν γραιῶν π.δ.χ. κ.ἄ. Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἀκροατάς του ὁ Βοσσουέτος λέγει· «τί περιμένετε διὰ νὰ ἐπιστρέψετε 50) (εἰς τὸν Χριστόν), καὶ διατί ἀπελπίζετε διὰ τὴν σωτηρίαν σας; Βλέπετε τὴν τελειότητα εἰς τὴν ὁποίαν ἀνυψώνεται ἡ ψυχὴ ποὺ μετανοεῖ ὅταν ᾖναι πιστὴ εἰς τὴν (θείαν) χάριν;» Μετὰ ταῦτα ἐνδιατρίβει εἰς τοὺς πόνους τοὺς ὁποίους ὑπέφερεν ἡ Ἄννα ὡς ἐκ τῶν σωματικῶν της ἀσθενειῶν καὶ τὴν ὑπομονὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὅλα τὰ δεινά. Περαιτέρω ὁ Χριστιανὸς ἱεροκῆρυξ ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα λόγια ὅπου φαίνεται πῶς ἀντιλαμβάνεται τὸν σκοπὸν τοῦ θείου κηρύγματος· «κρῖμα εἰς ἐμέ, ἐὰν ἐπάνω σ' αὐτὸν τὸν ἄμβωνα προτιμῶ νὰ ζητῶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν μου παρὰ τὴν σωτηρίαν σας, καὶ ἐὰν δὲν προτιμῶ ἀπὸ τὰ ἰδικά μου τὰ ἐφευρήματα, ὅταν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ σᾶς εἶναι ἀρεστά, τὰ ἐκ τῆς πείρας τῆς πριγκηπίσσης διδάγματα τὰ ὁποῖα ἠμποροῦν νὰ σᾶς ἐπιστρέψουν». Ἀναφέρει τὰς περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ σκέψεις τῆς πριγκηπίσσης. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἔλεγεν αὕτη, ἐξεδηλώθη εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας ἐνσαρκώσεως καὶ ἀποτελεοῦται εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας ὅπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παρέχει ἑαυτὸν οὐχὶ γενικῶς, ὅπως εἰς τὸ προηγούμενον μυστήριον, ἀλλὰ ἰδιαιτέρως εἰς ἕνα ἕκαστον κοινωνοῦντα. Ἡ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἔλυσεν ὅλας τὰς ἀμφιβολίας τὰς ὁποίας ἄλλοτε εἶχεν ἡ πριγκήπισσα ὡς πρὸς τὰ τῆς θρησκείας. Πρὶν νὰ ἀρχίσῃ τὸν ἐπίλογον ὁ Βοσσουέτος ἀναφέρει τὰ ἑξῆς λόγια τῆς Ἄννης· «ἀρχίζω νὰ ἀντιλαμβάνωμαι ὅτι ἀκολουθοῦσα τὸν Χριστὸν ζητῶ τὸν ἐπίγειον παράδεισον, ἀντὶ νὰ ζητῶ τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν καὶ τὸν Γολγοθᾶν διὰ τῶν ὁποίων εἰσῆλθεν εἰς τὴν δόξαν του.... πηγαίνω νὰ ἴδω πῶς θὰ μὲ μεταχειρισθῇ ὁ Θεός· ἀλλὰ ἐλπίζω εἰς τὰ ἐλέη του'» μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν δικαίων.

50) Τὴν ἰδίαν ἐρώτησιν κάμνει ὁ Βοσσουέτος εἰς τὸν ἐπίλογον τοῦ ἐπικηδείου τῆς Ἑρριέτας-Ἄννης τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ ἐπίλογος ἀρχίζει μὲ ποίαν ἀποστροφὴν πρὸς τὸν Θεόν, «ἐπιβάλετε σιγὴν εἰς τὸν ἀνάξιον αὐτὸν λειτουργὸν ὁ ὁποῖος δὲν κάμνει ἄλλο τι μὲ τὰ λόγια του παρὰ νὰ ἐξασθενῇ τὰ ρήματά σου (τὰ ρήματα τοῦ Κυρίου): ὁμιλήσατε εἰς τὰς καρδίας, ἀόρατε ἱεροκῆρυξ, καὶ κάμετε ὅπως ὁ καθένας ὁμιλῇ στὸν ἴδιον ἑαυτόν του». Ἀναφέρει τὰ λόγια τῆς πριγκηπίσσης Ἄννης τὰ ὁποῖα ἐψιθύρισε, ὅταν ἔπνεε τὰ λοίσθια· «πηγαίνω νὰ ἴδω πῶς ὁ Θεὸς θὰ μὲ μεταχειρισθῇ». Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἀκροατὰς καὶ πρὸς τὸν ἑαυτόν του λέγει· «πότε θὰ ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν ποὺ λέγει «ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου»;... θὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν μετάνοιαν ποὺ θὰ δείξωμεν κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἀγωνίας τοῦ θανάτου; Κάμνων ὑπαινιγμὸν εἰς τοὺς ἀθρήσκους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι βουτηγμένοι μέσα εἰς τὰς ἁμαρτίας καὶ τὰς κακίας ζητοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ στήσουν φιλοσοφικὰ ἢ ἄλλα οἰκοδομήματα ἀθεΐας διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὸν ἁμαρτωλόν των βίον, προσθέτει· «αἰὼν εἰς μάτην ὀξυδερκὴς καὶ ἐφευρετικὸς κατὰ τὸν ὁποῖον θέλουν νὰ ἁμαρτάνουν δικαιολογούμενοι μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον [51]) κατὰ τὸν ὁποῖον αἱ ἀνθρώπιναι ἀδυναμίαι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐμφανισθοῦν ὡς πράγματα ποὺ ἐπιτρέπονται ἐπὶ τῇ βάσει ἀξιωμάτων, κατὰ τὸν ὁποῖον τόσαι ἄφρονες ψυχαὶ ζητοῦν τὴν ἀνάπαυσίν των μέσα εἰς τὸ ναυάγιον τῆς πίστεως καὶ αἱ προσπάθειαι τὰς ὁποίας καταβάλλουν ἐναντίον τῶν ἰδίων ἑαυτῶν των ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ νικήσουν ὄχι τὰ πάθη των, ἀλλὰ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς των». Ἀποστρεφόμενος μὲν πρὸς τὸν ἀμετανόητον περιγράφει τὰ τῆς μελλούσης κολάσεως δεινά, ἀποτείνων δὲ τὸν λόγον πρὸς τοὺς πιστοὺς τοὺς προτρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὸ ἅγιον παράδειγμα τῆς πριγκηπίσσης. Ἐν τέλει ἀπευθύνει τὸν λόγον εἰς τοὺς παρισταμένους πρίγκηπας δ. λ. δ. τὴν κόρην της καὶ τὸν γαμβρόν της. Καὶ τελειώνει μὲ τὰ ἑξῆς λόγια ποὺ ἀπευθύνει πρὸς τὴν κόρην της· «Ἀλλὰ σᾶς μένει τὸ πειὸ πολύτιμον· ἡ ἐλπὶς τοῦ νὰ τὴν συναντήσετε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆν αἰωνιότητος, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ εἰς τὴν γῆν αὐτήν, ἡ ἀνάμνησις τῶν διδασκαλιῶν της, ἡ εἰκὼν τῶν ἀρετῶν της καὶ τὰ παραδείγματα τῆς ζωῆς της».

---

[51]) Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος παρομοίας σκέψεις διατυπώνει εἰς τὴν ιζ'. ὁμιλίαν Α'. Κορ. καὶ εἰς τὴν μζ'. ὁμιλίαν εἰς τὰς Πράξεις. «Πολλῶν γὰρ πεπληρωμένων τὸ συνειδὸς πονηριῶν, δεδοικὸς καὶ τρέμον τὴν μέλλουσαν ἀντίδοσιν, ἐπειδὴ μὴ βούλεται ἀπὸ τῆς μεταβολῆς τῆς ἐπὶ τὰ κάλλιστα τὴν παραμυθίαν πορίζεσθαι, ἀπὸ τῆς ἀπιστίας βούλεται». Εἰς δὲ τὴν ὁμιλίαν εἰς τὰς Πράξεις λέγει· «τὸ τῆς ἀναστάσεως δόγμα λυμαίνεται ἡ τοῦ βίου φαυλότης, τὸ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, τὸ τῆς κρίσεως· πολλὰ καὶ ἕτερα ἐπισπᾶται, ειμαρμένην, ἀνάγκην, τὸ ἀπρονόητον. Ψυχὴ γάρ, βαπτισθεῖσα μυρίοις κακοῖς, ὥσπερ τινὰς παραμυθίας ταύτας ἐπινοεῖν ἑαυτῆς πειρᾶται, ἵνα μὴ λυπῆται, λογιζομένη, ὅτι κρίσις ἐστί, καὶ ὅτι ἐφ' ἡμῖν κεῖται τὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας».

Ὁ ἐπικήδειος εἰς τὸν Λουδοβῖκον τῶν Βουρβώνων, 52) τὸν μέγαν Κοντέ, ἀρχίζει μὲ τὸ ρητὸν τῶν Κριτῶν «Κύριος μετὰ σοῦ ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων... πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταύτῃ... Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ (στ, 12, 14, 16). Τὸ ρητὸν τοῦτο εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐξυμνουμένου στρατιωτικοῦ ἥρωος, ἡ παράγραφός του δέ, ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ βοήθειαν τῶν κατακτητῶν, εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς περὶ θείας προνοίας πεποιθήσεις τοῦ Βοσσουέτου.

---

52) Ὁ Λουδοβῖκος τῶν Βουρβώνων ἦτο υἱὸς τοῦ Ἐρρίκου τῶν Βουρβώνων, πρίγκηπος τοῦ Κοντέ (de Condé). Ἐγεννήθη τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1621. Ἐκπαιδευθεὶς τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ πατρός του εἰς τὰς σχολὰς τῶν Ἰησουϊτῶν, ᾐσθάνετο πάντοτε ἰδιαιτέραν πρὸς τὰ γράμματα ἀγάπην. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἔδειξεν ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς τὴν στρατιωτικὴν τέχνην. Ὡς σύζυγον ἔλαβε τὴν ἀνεψιὰν τοῦ περιφήμου καρδιναλίου Richelieu. Ἡ δόξα τοῦ Λουδοβίκου ἀρχίζει κυρίως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Richelieu, ὁπότε ὁ διάδοχος τούτου Μαζαρῖνος διώρισεν αὐτὸν ἀρχηγὸν τοῦ στρατοῦ τῆς Φλάνδρας. Ἡ ἔνδοξος διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ τὸν Λουδοβῖκον, πρίγκηπα τοῦ Ἀνγκὶν (duc d'Enghin πόλεως τοῦ Βελγίου), νίκη τοῦ Ροκρουὰ ἐνεφάνισε τὸν πρίγκηπα ὡς στρατιωτικὸν μεγάλης ἀξίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του (1646) ἐκληρονόμησε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸν τίτλον τοῦ δουκὸς τοῦ Condé, γνωριζόμενος μετὰ τοὺς μεγάλους στρατιωτικούς του ἄθλους ὡς μέγας Κοντέ, le grand Condé. Κατ' ἀρχὰς ἐτάχθη μὲ τὴν μερίδα τοῦ βασιλέως ἢ μᾶλλον τῆς ἀντιβασιλίσσης Ἄννης τῆς Αὐστρίας, μητρὸς τοῦ ἀνηλίκου τότε Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Κατόπιν ὅμως παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ τῆς ἀδελφῆς του ἀπεφάσισε τὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀντιβασιλικὴν μερίδα, τοὺς σφενδονιστάς (Frondeurs) καὶ νὰ ἑνωθῇ ἀκόμη μετὰ τῶν Ἱσπανῶν. Ὁ Turenne, μὲ τὸν ὁποῖον μαζὶ ἀδελφωμένος ἐπολέμησε τοὺς ἐχθροὺς τῆς Γαλλίας, ἐστάλη πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κατὰ τῆς βασιλείας (1654) ἀντάρτου Λουδοβίκου, εὑρισκομένου πρὸ τῶν πυλῶν τῶν Παρισίων. Μετὰ τὴν μάχην τὴν διεξαχθεῖσαν εἰς τὸ προάστειον «Ἅγιος Ἀντώνιος» ἐπῆλθεν ἡ συμφιλίωσις καὶ ἀπὸ τότε ὁ Λουδοβῖκος πιστὸς εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας συνετέλεσεν εἰς τὴν δόξαν καὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. καὶ τῆς Γαλλίας. Περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του ἀπεσύρθη εἰς τὸ Chantilly ὅπου συνεζήτει διάφορα ποικίλης φύσεως ζητήματα μὲ τοὺς μεγάλους ποιητὰς καὶ λογογράφους καὶ θεολόγους τῆς ἐποχῆς του. Μεταξὺ τῶν συχναζόντων εἰς τὸ Chantilly ἦτο καὶ ὁ φίλος του Βοσσουέτος περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν σχέσεων τοῦ ὁποίου μετὰ τοῦ πρίγκηπος ἀναφέρω εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ σοφοῦ τούτου Γάλλου ἀρχιερέως. Ὁ μέγας Condé ἀπέθανε τῇ 11 Δεκεμβρίου 1686 εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν. Ὁ ἐπικήδειος ἢ ἴσως μᾶλλον ὁ ἐπιμνημόσυνος λόγος τοῦ Λουδοβίκου ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Βοσσουέτου τῇ 10 Μαρτίου 1687 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων παρισταμένου τοῦ Monseigneur Ἐρρίκου - Ἰουλίου, δουκὸς τοῦ Ἀνγκὶν (duc d'Enghin), υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κοντέ.

(Συνεχίζεται)

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΤΟ ΕΝ ΛΑΜΠΕΘ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΑΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

Ἔκθεσις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων κ. Γερμανοῦ:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐξαιτοῦμαι ἐν πρώτοις συγγνώμην, διότι, λόγῳ τῆς εἰς Ρωσσίαν καὶ Ἄμστερδαμ μεταβάσεώς μου βραδέως πως προβαίνω εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ, ὅπερ συνῆλθεν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου μέχρ 8ης Αὐγούστου ἐν Λονδίνῳ.

Ὡς πολλῷ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Συνεδρίου ἔγραφον πρὸς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐκθέτων τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ, τὸ ἐφετεινὸν Συνέδριον δὲν ἔμελλε νὰ συζητήσῃ ἐν ἐκτάσει μετ᾽ ἀντιπροσώπων τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, καὶ δὴ τῶν Ὀρθοδόξων, ζητήματα προπαρασκευαστικὰ μελλούσης ἑνώσεως, ἀλλ᾽ ἔμελλε νὰ ἀσχοληθῇ περὶ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἐγκαίρως γενομένη πρόσκλησις εἰς αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Προκαθημένου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας ξένων Ἐκκλησιῶν ἀπέβλεπε μᾶλλον εἰς τὴν παρουσίαν καὶ ξένων καὶ δὴ Ὀρθοδόξων Ἀντιπροσώπων κατὰ τὰς ἐναρκτηρίους καὶ ἐπισφραγιστηρίους τελετὰς τοῦ Συνεδρίου καὶ παρεμπιπτόντως μόνον εἰς προφορικὰς συζητήσεις ἐπὶ πρακτικῶν ζητημάτων. Περὶ τῶν συζητήσεων τούτων ὁ λόγος ἔσται ἐν τέλει τῆς παρούσης Ἐκθέσεως.

Κατὰ τὰς τελετὰς ταύτας ἀπὸ μέρους τῶν Ὀρθοδόξων παρέστησαν μόνος ὁ ὑποφαινόμενος, ἀντιπροσωπεύων τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης Παντελεήμων μετὰ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Α. Ἀλιβιζάτου, ἀντιπροσωπεύοντες τὴν Ἐκκλησίαν Ἑλλάδος. Παρέστησαν ἐπίσης ὁ Ἐπίσκοπος Σάββας, Ἀντιπροσωπεύων τὴν Ὀρθόδοξον Πολωνικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ Πρωθιερεὺς Νίκολιτς τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν.

Τῶν κυρίως ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, ἐκ 329 Ἀγγλικανῶν Ἐπισκόπων ἀποτελεσθέντος, ἀρξαμένων κυρίως ἀπὸ τῆς Δευτέρας 5 Ἰουλίου προηγήθησαν αἱ ἑξῆς τελεταί.

Α) Ἐπίσκεψις κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου ἁπάντων τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν κεκλημένων εἰς τὸν ἐν Καντέρμπουρυ Καθεδρικὸν Ναόν, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ προσκύνημα ὅλων τὸν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἀγγλικανικῶν Ἐκκλησιῶν,

ἔνθα, μετὰ πρόγευμα παραταθὲν ἐν τῷ Θεολογικῷ Κολλεγίῳ τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, ἐπηκολούθησεν ἐπιβάλλουσα θρησκευτικὴ τελετή. Πρὸ αὐτῆς ἐν τῷ μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος παρήλασαν κατὰ σειρὰν οἱ Ἐπίσκοποι ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους τμημάτων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, προηγουμένου Σταυροῦ, ἐφ' οὗ ἐπεγράφετο τὸ τμῆμα εἰς ὃ ἀνῆκον. Ἐν τέλει παρήλασαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐπὶ μέρους Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας, ὅστις καὶ ἀνελθὼν τὰς βαθμῖδας τοῦ Ἱεροῦ Βήματος ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς λιθίνης Καθέδρας, ἧς ἡ χρῆσις ἀποδίδεται εἰς τὸν θεμελιωτὴν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τὸν Ἱερὸν Αὐγουστῖνον. Μετὰ θαυμασίως ἐκτελεσθέντας Ψαλμοὺς καὶ Ὕμνους ὑπὸ τῆς χορῳδίας τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν περικοπῆς ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας ἀπήγγειλε λόγον μεστῶν ἐννοιῶν, δι' οὗ ἐχαιρέτιζε τοὺς συνελθόντας ἐκεῖ Ἐπισκόπους καὶ διέγραφε τὸ ἔργον τοῦ συγκληθησομένου Συνεδρίου.

Τὴν ἑπομένην 2 Ἰουλίου συνῆλθεν ἰδιωτικῶς καὶ ἀνεπισήμως τὸ Συνέδριον, ὅπως λάβῃ γνῶσιν τῶν γενομένων ἐν τῷ μεταξὺ ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων αἵτινες ἐλήφθησαν κατὰ τὸ Συνέδριον τοῦ 1930. Τὴν 3ην Ἰουλίου ἐγένετο ἐν συνεδρίᾳ τῆς ὁλομελείας ἡ ὑποδοχὴ τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου, οὗ προήδρευεν ὁ ἀρχιεπ. Καντουαρίας. Πρῶτος ἐκλήθη ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅστις ἀνέγνω τὴν ἐπισυναπτομένην τῇ παρούσῃ προσφώνησιν πρὸς τὸ Συνέδριον καὶ κατὰ σειρὰν οἱ ἄλλοι Ὀρθόδοξοι καὶ μὴ ἀντιπρόσωποι. Οὗτοι πάντες ἀνερχόμενοι τῆς ἐξέδρας ἐχαιρετῶντο μετὰ τὸ τέλος τῆς προσφωνήσεως διὰ χειραψίας ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τῶν Συνέδρων. Μετὰ μεσημβρίαν ὁ ἀρχιεπίσκοπος παρέθεσε τέϊον ἐν τοῖς κήποις τοῦ Παλατίου τοῦ Λάμπεθ, εἰς ὃ πλὴν τῶν Συνέδρων καὶ τῶν ἐπισήμων ξένων, προσεκλήθησαν καὶ ἱκανοὶ Ἄγγλοι μετὰ τῶν συζύγων των.

Τὴν ἑπομένην Κυριακήν, 4 Ἰουλίου, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ ἁγίου Παύλου Λονδίνου, ἐγένετο ἡ ἐναρκτήριος τελετὴ τοῦ Συνεδρίου. Κατ' αὐτὴν κληθέντες οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν παρέστησαν περιβεβλημένοι Μανδύαν καὶ φέροντες ποιμαντικὴν ράβδον. Οἱ Ἀγγλικ. ἐπίσκοποι φέροντες τὴν συνήθη ἐρυθρὰν περιβολήν, ἣν ἐνδύονται συνερχόμενοι ἐν Συνόδῳ, παρήλασαν ἐν Λιτανείᾳ, τοῦ Χοροῦ προηγουμένου καὶ ψάλλοντος τοὺς καθωρισμένους ἐκ τῶν προτέρων στίχους τῆς Λιτανείας κατὰ τὴν καὶ ἐν Κατέρμπουρυ τηρηθεῖσαν τάξιν. Οἱ ἐπίσκοποι ἔλαβον θέσεις ὑπὸ τὸν εὐρὺν τοῦ Ναοῦ θόλον, ἐνῷ οἱ Πρῶτοι μετὰ τῶν Ἐπισκόπων Durham, Winchester καὶ Meath, ἔλαβον θέσεις ἐν τῷ χορῷ. Μόνος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας μετὰ τῶν Πρώτων τῶν ἀγγλικανικῶν

Ἐκκλησιῶν Κίνας καὶ Ἰαπωνίας ἀνῆλθον εἰς τὸ ἱ. Βῆμα. Μετά τινας ὕμνους καὶ εὐχὰς ἀνεγνώσθησαν αἱ περικοπαὶ Β΄ Κορ. 4, 1 - 11, καὶ Ἰωαν. 15, 1—8. Εἶτα, ἀπαγγελθέντος τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας, ὁ ἱεροκῆρυξ τῆς ἡμέρας Προεδρεύων ἐπίσκοπος τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν Rev. H. K. Sherill, ἀνελθὼν εἰς τὸν ἱ. Ἄμβωνα ὡμίλησεν. Ἐπηκολούθησεν ἡ Θ. Λειτουργία, μεθ' ἣν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου μετέσχον τῶν ἀχράντων Μυστηρίων διὰ χειρὸς τοῦ ἀρχιεπ. παραδιδομένου ὑπὸ τῶν δύο συλλειτουργῶν του, καθ' ὃν χρόνον ὁ χορὸς ἔψαλλεν ὕμνον καὶ μετὰ ταῦτα Δοξολογίαν. Ἐν τέλει οἱ Λειτουργοί, παραστατούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Λονδίνου, ὅστις καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας ἵστατο ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ Θρόνῳ, ἐπέστρεψαν εἰς τὰς πρὸς ἀπόδυσιν θέσεις καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ἄλλοι Ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἐπίσημοι ξένοι εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς 5 - 9 Ἰουλίου τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ συνεκρότησε γενικὰς συνεδρίας, καθ' ἃς συνεζητήθησαν τὰ περιλαμβανόμενα ἐν τῷ Προγράμματι, πλὴν τῶν Σαββάτων καὶ Κυριακῶν, αἵτινες παρέμειναν ἐλεύθεραι ἐργασίας. Ἀπὸ 12 - 23 Ἰουλίου τὸ Συνέδριον διηρέθη εἰς Ἐπιτροπάς, εἰς ἃς παρεπέμφθησαν τὰ πρὸς ἐξέτασιν θέματα πρὸς μελέτην, συζήτησιν καὶ καταρτισμὸν τῶν ἐκθέσεών των καὶ ἐξαγωγὴν τῶν ἀποφάσεων. Αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ παρεπέμφθησαν πρὸς συζήτησιν καὶ τελικὴν κύρωσιν εἰς τὰς Γ. Συνεδρίας, ἀπὸ 27 Ἰουλίου - 6 Αὐγούστου, ἐνῶ αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν ἀπολαύουν τοῦ κύρους μόνον τῶν ἐπισκόπων οἵτινες μετέσχον αὐτῶν. Ἡ 8 Αὐγ. ὡρίσθη ὡς ἐπισφραγιστήριος τελετὴ ἐν τῷ Westminster Abbey. Ἐπιστρέψας ἐν τῷ μεταξὺ ἐκ Ρωσσίας, κληθεὶς παρέστην κατ' αὐτήν. Εἰς αὐτὴν μετέσχον καὶ αὖθις πάντες οἱ παραστάντες κατὰ τὸ Συνέδριον ἐπίσκοποι κατὰ τὴν καθιερωμένην τάξιν. Κατὰ τὴν Λιτανείαν ἐψάλη ὁ 121 Ψαλ. «Ηὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι...», καὶ ὁ 42 Ψαλ., Μετ' αὐτοὺς ἐπηκολούθησεν εὐχὴ καὶ εἶτα ἀνεγνώσθησαν ὁ ἀπόστολος 1 Κορ. 15, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον Λουκ. 18, 9. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης ἀνελθὼν εἰς τὸν Ἄμβωνα, ἐκήρυξε τὸν Θ. λόγον, τονίσας τὴν σπουδαιότητα τοῦ διαγγέλματος τῆ Ἐκκλησίας εἰς κόσμον οὕτω τετεραγμένον καὶ διῃρημένον. Ἡ Λειτουργία ἐτελέσθη καὶ αὖθις ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας, μετασχόντων τῆς θ. Κοινωνίας πάντων τῶν ἐπισκόπων. Ἐπηκολούθησεν ἡ Δοξολογία καὶ μετ' αὐτὴν ἡ ἀπόλυσις ὑπὸ τοῦ Δεκάνου τοῦ Westminster Abbey.

Τοῦ βιβλίου, ὅπερ ἐπιγραφόμενον «Τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ..» ἐκδίδεται δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Συνεδρίου, θὰ συνοψίσω ἐνταῦθα τὸ περιεχόμενον. Ἐν τῷ Α΄ μέρει περιλαμβάνονται α΄ ὀνοματικὸς Κατά-

λογος τῶν συνελθόντων Ἐπισκόπων, β' ἡ Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐν Χριστῷ πιστούς, ἣν ὑπογράφει ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας ἐξ ὀνόματος τοῦ Συνεδρίου καὶ αἱ ληφθεῖσαι ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου ἀποφάσεις.

1.— Ἐν τῷ Καταλόγῳ περιλαμβάνονται πρῶτος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας μετὰ τῶν κυβερνώντων Ἐπαρχίας 28 ἐπισκόπων του καὶ τῶν 46 τιτουλαρίων ἐπισκόπων, δεύτερος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης μετὰ τῶν 13 κυβερνώντων ἐπαρχίας ἐπισκόπων καὶ τῶν 17 τιτουλαρίων ἐπισκόπων, τρίτος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Οὐαλλίας μετὰ τῶν 4 ἐπισκόπων του καὶ ἑνὸς βοηθοῦ ἐπισκόπου, εἶτα οἱ δύο ἀρχιεπίσκοποι Ἰρλανδίας Armagh καὶ Dublin μετὰ τῶν 9 ἐπισκόπων των, κατόπιν ὁ Πρῶτος τῆς Σκωτίας μετὰ τῶν 6 ἐπισκόπων, ἐφεξῆς ὁ Προεδρεύων ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἡνωμ. Πολιτείαις ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν 62 ἐπισκόπων καὶ 3 τιτουλαρίων των, εἶτα ὁ Πριμᾶτος τοῦ Καναδᾶ μετὰ τῶν 3 Μητροπολιτῶν καὶ 18 ἐπισκόπων του. Ὁ Μητροπολίτης Ἰνδιῶν μετὰ τῶν 10 ἐπισκόπων του, ὁ Πριμᾶτος τῆς Αὐστραλίας μετὰ τῶν 3 ἀρχιεπ. καὶ τῶν 18 ἐπισκόπων των. Ὁ πριμᾶτος Ν. Ζηλανδίας μετὰ τῶν 5 ἐπισκόπων του, οἱ 14 ἐπίσκοποι τῆς Ν. Ἀφρικῆς, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν μετὰ τῶν 8 ἐπισκόπων του, ὁ Προεδρεύων ἐπίσκοπος Ἰαπωνίας μετὰ τῶν 2 ἐπισκόπων του, ὁ Προεδρεύων ἐν Κίνᾳ μετὰ τῶν 6 ἐπισκόπων καὶ 3 βοηθῶν του, οἱ 2 ἐπίσκοποι Newfoundland καὶ Ἀργεντινῆς, οἱ 8 ἐπίσκοποι τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, οἱ 8 ἐπίσκοποι τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς, οἱ 3 ἐπίσκοποι Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς καὶ οἱ 3 ἐν τῇ Ἄπω Ἀνατολῇ, οἱ 7 ἐπίσκοποι ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ. Τελευταῖος μνημονεύεται ὁ τὴν 30ην Ἰουνίου αἴφνης τελευτήσας ἐν Ἀγγλίᾳ Μητροπολίτης Ν. Ἀφρικῆς Σεβ. I. R. Derbyshire.

2.— Διὰ τῆς Ἐγκυκλίου Ἐπιστολῆς οἱ συνελθόντες ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι τῆς ἁγίας Καθολικῆς Ἐκκλησίας στέλλουσι χαιρετισμὸν πρὸς ὅλους τοὺς ἐν Χριστῷ πιστοὺς καὶ μνήμονες τῆς δοθείσης εἰς αὐτοὺς ἐντολῆς, ὡς λειτουργοὺς ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, λέγουσιν ὅτι συνῆλθον ἐπὶ 5 ἑβδομάδας εἰς κοινὴν προσευχὴν καὶ σύσκεψιν. Ἐνῷ δὲ εἰς τὸ Αον μέρος τῆς ἐγκυκλίου ποιοῦνται λόγον περὶ τῶν διεξαχθεισῶν συζητήσεων, τὸ Αον μέρος ἀφιεροῦσιν εἰς Διάγγελμα πρὸς σύμπαντα τὸν Ἀγγλικανικὸν Λαόν.

Ἐξαίροντες ἐν ἀρχῇ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς θεοσυστάτου ἱδρύματος, ἀναγνωρίζουν πόσον εἶνε δυσχερὲς ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς νὰ ζῶσιν ὡς χριστιανοί, καὶ στηρίζουν αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει ὑποδεικνύοντες διὰ πόσων δοκιμασιῶν διῆλθον οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ καὶ προσθέτοντες ὅτι ἡ πάλη κατὰ τοῦ κακοῦ εἶνε πάντοτε ὀδυνηρά, διότι ἄνευ

Σταυροῦ δὲν ὑπάρχει Ἀνάστασις, ἡ δὲ τελευταία μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶνε ἰσχυροτέρα τοῦ θανάτου καὶ τοῦ κακοῦ. Ἂν ἡ Ἐκκλησία εἶνε τὸ ἅλας τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον προφυλάττει τὸν πολιτισμὸν ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς καὶ διατηρεῖ τὴν ζωὴν ὑγιᾶ, ὀφείλει νὰ ὑπάρχῃ τι διακριτικὸν δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς καὶ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ζῶμεν. Βεβαίως ὀφείλομεν νὰ ἐκτελῶμεν τὰ καθήκοντα ἡμῶν ὡς ἐπιγείων πολιτῶν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι εἴμεθα πολῖται οὐρανίου Βασιλείας καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ἐν ἀνάγκῃ τὸ τοῦ Ἀποστόλου, «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις».

Ὅ,τι ὑπάρχει ἐσφαλμένον ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε ὅτι ἠθέτησε τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ παρέβη τὸν ἠθικὸν νόμον. Ὁ πόθος του πρὸς εἰρήνην δὲν πραγματοποιεῖται, διότι ἡ εἰρήνη στηρίζεται ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, ἡ δὲ δικαιοσύνη εἶνε ἀνύπαρκτος ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀναγνωρίζουν τὸ κῦρος τοῦ Θεοῦ. Ἀγνοοῦντες τὴν πρώτην καὶ μεγάλην ἐντολήν, δὲν ἀκολουθοῦμεν τὴν δευτέραν καὶ ἐντεῦθεν τὰ σωρευόμενα ἐρείπια. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ πρώτιστον καθῆκον τῆς ἐκκλησίας εἶνε ἐν τῷ νῦν καιρῷ, ὅπως κερδίσῃ τὰ χριστιανικὰ ἔθνη αὖθις εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀπεκαλύφθη ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἑλκύσῃ εἰς Χριστὸν τοὺς μὴ ἀκούσαντας περὶ Αὐτοῦ. Εἰς τὸ καθῆκον τοῦτο καλοῦνται πάντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὅπως ἀφιερώσουν ἑαυτούς. Βεβαίως εἰς τοῦτο ἀφιερώθησαν πολλοὶ καὶ μάλιστα κληρικοί, ἀλλ' ὑπάρχει ἀνάγκη πολλῶν περισσοτέρων. Ὀφείλομεν νὰ λατρεύωμεν ἀνελλιπῶς τὸν Θεὸν καὶ νὰ κατανοήσωμεν τὴν θρησκείαν μας ἵνα ἀποκρούωμεν τὰς ἀμφιβολίας καὶ τὰ ἐρωτήματα διὰ λελογισμένης πίστεως. Ἡ ἐνορία εἶνε ἐκείνη εἰς ἣν κατοπτρίζεται ἡ ὅλη ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐτὴ δέον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρῶτον μέσον εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἐξυπηρετεῖται ὑπὸ διῃρημένης Ἐκκλησίας, καλοῦνται πάντες ὅπως συνεργάζωνται μετ' ἄλλων χριστιανῶν, ἢ ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ ἐργάζωνται καὶ προσεύχωνται ὑπὲρ τῆς ἑνότητος τῶν χριστιανῶν. Ἐν τέλει καλοῦν πάντας τοὺς πιστοὺς νὰ ἑνωθοῦν ὅλοι ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Χριστοῦ, πρὸς καταπολέμησιν τῶν κακῶν ἅτινα πλήττουσι τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, μηδενὸς ἐξαιρουμένου, διότι, ὡς λέγει ὁ Κύριος, «ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστι».

Ἐν τῷ β΄ μέρει τῆς Ἐγκυκλίου γίνεται ἀναθεώρησις τοῦ ἔργου τοῦ Συνεδρίου, οὗ συνιστᾶται ἡ περαιτέρω μελέτη καὶ σπουδὴ ἐν ταῖς Ἀποφάσεσι καὶ ταῖς Ἐκθέσεσι. Διὰ γενικῶν γραμμῶν ὁρίζει τὸ Συνέδριον τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν σχέσιν του πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐπίγεια ἀγαθά, ἅτινα οὐδέποτε ἱκανοποιοῦν τὸν κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθέντα καὶ ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐκ Θεοῦ προερχομένην ψυχήν. Οὐδὲ δύναται ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἶνε ἐξ ὁλοκλήρου ὑπακοὴ καὶ ἐξυπηρέτησις τοῦ

ἔθνους ἢ τῆς ὁμάδος εἰς ἣν ἀνήκει, διότι ἡ κοινωνία ὑφίσταται πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν μελῶν της, ὄχι πρὸς καθυπόταξίν των. Καὶ κοινωνία μεταχειριζομένη τὰ μέλη της πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν σκοπῶν της, γίνεται ὀλετὴρ τῶν ψυχῶν των. Ἐντεῦθεν καὶ κατακριτέα τόσον τὸ σύστημα τοῦ Ναζισμοῦ, ὅσον καὶ τοῦ Μαρξιανοῦ Κομμουνισμοῦ, ἔναντι τῶν ὁποίων ἡ Χριστιανικὴ συνείδησις δέον νὰ ἐξεγερθῇ, ὡς καὶ κατὰ πάσης ἀποπείρας οἰκονομικῆς ὑποδουλώσεως ἢ κοσμικοποιήσεως, ἥτις ἐν τῇ πράξει δὲν ἀναγνωρίζει σαφῶς ἠθικὸν νόμον.

Ἐναντίον αὐτῶν ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ κηρύξῃ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πλασθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διατελεῖ ὑπὸ τὸ κράτος ἐκείνου καὶ ἄνευ Αὐτοῦ οὔτε τῆς φύσεως δύναταί τις νὰ δεσπώσῃ, οὔτε ἑαυτὸν νὰ γνωρίσῃ. Ὁ παρὼν κόσμος εἶνε τὸ ἔδαφος ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος κέκληται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμόν του, μόνος δὲ ὁ Χριστὸς δύναται νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ φύσει ἀντιθέσεων, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἐκ τῆς δουλείας τοῦ κακοῦ καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ὁδὸν ἥτις φέρει πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν.

Ἐφεξῆς ἐξαίρεται ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ τὰ δίκαιά του, ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ χρώματος, ὑπὲρ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία δέον νὰ ἐργασθῇ, ἰδίᾳ ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς ἀδικίας καὶ πιέσεως καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Ἀλλ' εἰς τὰ δίκαια ἀνταποκρίνονται τὰ καθήκοντα τοῦ ἀτόμου, ὅπως ζῇ κατὰ Θεόν, καὶ τῆς κοινωνίας ὅπως ἐργάζηται τιμίως καὶ ἑκάστου ὅπως βαστάζῃ τὰ βάρη τοῦ ἑτέρου. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀσφάλεια καὶ εἰρήνη δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον, τὸ Συνέδριον ἐκφράζεται περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ἐθνῶν πρὸς συνεργασίαν καὶ ἀποφυγὴν τοῦ πολέμου καὶ τοῦ καθήκοντος τῆς Ἐκκλησίας ὅπως ἀποφεύγῃ ὑποστήριξιν τῆς ὑπερβολικῆς τάσεως τοῦ Κράτους νὰ ὑπαγάγῃ ὑφ' ἑαυτὸ τὸ ἐκπαιδευκὸν καὶ φιλανθρωπικὸν σύστημα. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ συνεργάζωνται ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον παντὸς ἐπαίνου ἄξιοι εἶναι οἱ διδάσκαλοι, οἵτινες θεωροῦν τὴν ἐκπαίδευσιν ὄχι ὡς πόρον ζωῆς, ἀλλ' ὡς ἀγωγὴν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εἰς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. Ὡς εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, οὕτω καὶ εἰς τὰς ἄλλας κρατικὰς ἢ ἐθελοντικὰς κοινωνικὰς ὑπηρεσίας, οἱ Χριστιανοὶ καλοῦνται ὅπως ἐργασθοῦν ὡς ἐντολοδόχοι τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Τὸ Συνέδριον ἀναγνωρίζει ὅτι ὑπάρχουν βαθεῖαι διαφοραὶ καὶ διάφοροι ἑρμηνεῖαι τῆς πίστεως καὶ διοικήσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τοῦτο ἕκαστον Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ, ὡς καὶ τὸ παρόν, ἠσχολήθη περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ μετ' εὐγνωμοσύνης ἤκουσε τὰς γενομένας εἰς διάφορα μέρη ἀποπείρας πρὸς ἕνωσιν. Ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ Συνε-

δρίου εἵλκυσεν ἡ συντελεσθεῖσα ἐν Νοτίαις Ἰνδίαις ἕνωσις 4 Ἐπαρχιῶν, καὶ τῆς Βιρμανίας καὶ Κεϋλάνης μετὰ τῶν Μεθοδιστῶν, Πρεσβυτεριανῶν καὶ Κονγκρεγκασιοναλιστῶν, ἥτις ἔν τισι σημείοις τοῦ Καταστατικοῦ της προκαλεῖ ἀβεβαιότητα καὶ σοβαρὰς ἐνστάσεις εἰς τὰ πνεύματα πολλῶν καὶ τὸ Συνέδριον εὔχεται ὅπως αἱ δυσχέρειαι αὐταὶ ἀρθοῦν ἐν τῷ μέλλοντι πρὸς ἀποκατάστασιν πλήρους μυστηριακῆς κοινωνίας μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας. Τὸ Συνέδριον ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως αἱ μετὰ τῶν ἐλευθέρων ἢ Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν συνεννοήσεις προοδεύσουν εἰς ἐπίτευξιν πλήρους ἑνώσεως μετ' αὐτῶν. Ἀναφέρον εἶτα τὴν ἐγκαθιδρυθεῖσαν «Μυστηριακὴν κοινωνίαν, μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, δηλοῖ ὅτι ἑκάστη Ὁμολογία ἀναγνωρίζει τὴν καθολικότητα καὶ ἀνεξαρτησίαν τῆς ἄλλης καὶ ὅτι κατέχει τὰ οὐσιώδη τῆς χριστιανικῆς Πίστεως καὶ δὲν ἀπαιτεῖ παρὰ τῆς ἄλλης τὴν ἀποδοχὴν παντὸς θεολογουμένου ἢ λειτουργικῆς πράξεως, ἥτις χαρακτηρίζει αὐτήν.

Ἀφοῦ εἶτα τὸ Συνέδριον ἐκθέτει τὸν ὀρθὸν τρόπον καθ' ὃν δέον νὰ συντελῶνται τοιαῦται ἑνώσεις, ἐπαινεῖ τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ εὔχεται ὅπως ὁ Θεὸς καθοδηγῇ τὰς ἐργασίας. Ἐφεξῆς τονίζει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως οἱ Ἀγγλικανοὶ ἐργασθοῦν ἵνα καταστήσουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἰδίας Ὁμολογίας ζωηρὰν καὶ ἀποτελεσματικὴν διὰ καλυτέρας ὀργανώσεως τῆς διασπορᾶς καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἑνότητος ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ διοικήσει. Πρὸς τοῦτο ἐξαίρει τὴν σπουδαιότητα τοῦ Εὐχολογίου μετὰ τῆς περὶ Χειροτονίας διατάξεως, ὅπερ παρὰ τὰς γενομένας τροποποιήσεις πρὸς προσαρμογὴν ἐν ταῖς διαφόροις Ἀγγλικανικαῖς Ἐκκλησίαις, παραμένει τὸ πρότυπον λειτουργικῆς τάξεως, λατρείας καὶ διδασκαλίας, ἰσχυούσης πανταχοῦ. Καὶ ἐλπίζει ὅτι ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 400 ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης συντάξεώς του τελεταὶ ἀνάλογοι θὰ ὀργανωθοῦν ἀνὰ σύμπασαν τὴν Ἀγγλικανικὴν Ὁμολογίαν.

Μεταξὺ τῶν προταθέντων μέσων πρὸς σύσκεψιν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας, δύο θεωροῦνται ὡς λίαν ἀποτελεσματικαί. Ἡ ἵδρυσις κεντρικοῦ Κολλεγίου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἀντιπροσώπων τῆς ὅλης Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας ἐν Canterbury εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κολλεγίου τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου καὶ ἡ ὀργάνωσις Κογκρέσου, οὗ νὰ μετέχωσι Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοί, συγκροτουμένου εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον μεταξὺ δύο Λαμπεθείων Συνεδρίων.

Ἐφεξῆς τὸ Συνέδριον ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ἐπειγούσης ἀνάγκης ἐξευρέσεως καὶ ἀποστολῆς εἰς διαφόρους ἱεραποστολικὰς περιφερείας διδασκάλων, σχολῶν καὶ Κολλεγίων πρὸς μόρφωσιν τοῦ Κλήρου, Κατηχητῶν, ἰατρῶν καὶ νοσοκόμων, ὡς καὶ τῆς στρατολογίας νέων δυνάμεων διὰ τὰς

τάξεις τοῦ Κλήρου. Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ὑποχρεώσεων, δι' ὧν οἱ Χριστιανο δεσμεύονται λόγῳ τοῦ ὀνόματός των, τὸ Συνέδριον τονίζει ὅτι ἀφιέρωσεν ὁλόκληρον Ἔκθεσιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ χριστιανικοῦ γάμου, ἐν ᾗ κατακρίνει τὸ πλῆθος τῶν διαζυγίων, ἅτινα προκαλοῦν τὴν δυστυχίαν τῶν τέκνων καὶ δηλοῖ ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ νυμφεύῃ ἐκ νέου ὅσους ἤδη εἶχον νυμφευθῆ ἐκκλησιαστικῶς καὶ διεζεύχθησαν. Ποιεῖται ἔκκλησιν εἰς τὰ μέλη αὐτῆς ὅπως τηροῦν πιστῶς τὴν ἰσόβιον ὑποχρέωσιν τοῦ γάμου καὶ ἀπέχωσι τῆς ἁμαρτίας. Ἑτέραν Ἔκθεσιν τὸ Συνέδριον ἀφιεροῖ εἰς τὴν διὰ τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος παρεχομένην θείαν χάριν, δι' ἧς αὐτὴ ἑνώνει ἡμᾶς ἐν τῷ συνδέσμῳ μιᾶς πίστεως, μιᾶς λατρείας καὶ ἑνὸς Κυρίου. Καὶ καταλήγει ἐξαῖρον τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ κλήρου εἰς τὴν διαποίμανσιν τοῦ Λαοῦ, εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ θάρρους του, εἰς τὴν παραμυθίαν ἐν ταῖς θλίψεσιν ἐπὶ ταῖς σκληροτάταις δοκιμασίαις, ἐξ ὅσων ἐγνώρισέ ποτε ἡ ἀνθρωπότης καὶ προτρέπει εἰς νέον θάρρος καὶ ἐλπίδα, διότι «ἐν πᾶσι τούτοις ὑπερνικῶμεν» Ρωμ. 8, 37.

Ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συνεδρίου, αἵτινες ἐξήχθησαν ἐκ τῶν Ἐκθέσεων καὶ μετὰ συζήτησιν ἐγένοντο ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῆς ὁλομελείας, 5 ἀφιεροῦνται εἰς τὸ Α' θέμα, «ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία περὶ ἀνθρώπου», 44 εἰς τὸ θέμα, «ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας», 14 εἰς τὸ θέμα «ἡ Ἀγγλικανὴ Ὁμολογία» καὶ 27 εἰς τὸ θέμα «ἡ περὶ Γάμου διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας». Ἐπειδὴ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐδόθη σύντομος περίληψις τῶν πλείστων ἐκ τῶν ἀποφάσεων ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ τοῦ Συνεδρίου, κρίνω ὀρθὸν ὅπως περιορισθῶ νὰ παραθέσω αὐτολεξεὶ ἐνταῦθα μόνην τὴν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀναφερομένην 66 ἀπόφασιν, περιλαμβάνουσαν 4 παραγράφους. Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Αἱ Ἀνατολικαὶ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι».

66.— α') Τὸ Συνέδριον ἐδέχθη τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἡνωμένης θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς διορισθείσης ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας, ἥτις συνῆλθε τῷ 1931 καὶ ἐπραγματεύθη σπουδαῖα θεολογικὰ σημεῖα, ἐν οἷς ὑπάρχει συμφωνία καὶ διαφορὰ καὶ ἐξήτασε τὸ μέτρον τῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, Ἀγγλικανικῆς - Ὀρθοδόξου. Εὐχαριστεῖ τοὺς μετασχόντας Θεολόγους διὰ τὸ ἀξιόλογον αὐτὸ ἔργον πρὸς διασαφήνισιν τῶν προταθέντων ὅρων πρὸς μυστηριακὴν κοινωνίαν, ὡς ἀρχικῶς πρoὐτάθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας περὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας ὅπως τῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Οἰ-

κουμενικοῦ Πατριαρχείου ὁρίσῃ μίαν νέαν Ἐπιτροπὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συνεχίσεως τῆς μελέτης.

β΄) Τὸ Συνέδριον αἰσθάνεται βαθεῖαν συναδέλφωσιν μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις αὐτῆς καὶ ἐκδηλώνει τὴν συμπάθειάν του πρὸς τὰ μέλη ἐκεῖνα τῆς Ὀρθοδοξίας ἅτινα εἰς διαφόρους χώρας εἶναι ἐκτεθειμένα εἰς ἰδιαιτέραν δοκιμασίαν καὶ δυσχέρειαν τώρα, δεόμενον τοῦ Ὑψίστου ὅπως ἐν τῇ εὐσπλαγχνίᾳ Του ἀποδώσῃ εἰς αὐτὰ ἐλευθερίαν καὶ εἰρήνην. Τὸ Συνέδριον εἶναι πεπεισμένον ὅτι ἡ συμβολὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ὁμολογίας εἶναι οὐσιώδης εἰς τὴν πλήρη ζωὴν καὶ μαρτυρίαν τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι βαθεῖα κατανόησις καὶ συναδέλφωσις μεταξὺ τῶν δύο, μεγάλως δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνάρρωσιν τῶν ἐθνῶν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν αὔξησιν ἀμοιβαίας κατανοήσεως μεταξὺ Ἀνατολῆς - Δύσεως ἐν τῷ κόσμῳ σήμερον.

γ΄) Τὸ Συνέδριον ἐγκαρδίως χαιρετίζει καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν σχέσεων μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, ἐλπίζει δὲ ὅτι αἱ σχέσεις αὗται θὰ ἐνισχυθοῦν βαθμηδὸν καὶ θὰ ἀποβοῦν βαθύτεραι.

δ΄) Τὸ Συνέδριον ἐκφράζει τὴν βαθεῖάν του συμπάθειαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐν ταῖς μεγάλαις αὐτῆς δυσχερείαις καὶ εὔχεται ὅπως ὁ Θεὸς εὐλογῇ καὶ ἐνισχύῃ αὐτὴν εἰς τὰς διακονίας της πρὸς τὸν Λαὸν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς παρούσας θλίψεις του.

Ἐν τῷ Β΄ μέρει τοῦ βιβλίου «Τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ» περιλαμβάνονται αἱ Ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν αἵτινες ἐπεξειργάσθησαν τὰ ἐν τῷ Προγράμματι θέματα, περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω. Εἰς τὴν συζήτησιν καὶ σύνταξιν τῶν Ἐκθέσεων μετέσχον τὰ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ὁρισθέντα μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν, πολυπληθῆ καὶ προερχόμενα ἐξ ὅλων τῶν τμημάτων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐργασία τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων ὑπῆρξε μυστικὴ καὶ λίαν ἐπιμεμελημένη, ἀποδεικνύουσα ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία κέκτηται ἐξόχους θεολόγους ἐπισκόπους, κατηρτισμένους ἐν παντὶ κλάδῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστήμης. Τὸ μῆκος τῶν ἐκθέσεων, ἀναγνώσματος ἄλλως περισπουδάστου, δὲν ἐπιτρέπει νὰ δώσω ἐνταῦθα ἔστω καὶ σύντομον περίληψίν των, ἀποβλεπουσῶν τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ εἰς τὰς σχέσεις της πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας. Ἱκανὸν μέρος τῆς 3 Ἐκθέσεως, «περὶ ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας», ἀφιεροῦται εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Τούτου τὴν μετάφρασιν παραθέτω ὧδε, ὡς ἀποτυποῦσαν τὰς σκέψεις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἱεραρχίας περὶ αὐτῆς.

«Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία».

Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπηρεάσθη βαθέως ὑπὸ τοῦ β' Παγκοσμίου πολέμου. Κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἀγγλικανῆς Ὁμολογίας ηὐτύχησαν νὰ χαιρετίσουν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Γερμανόν, Ἀποκρισάριον τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Καντουαρίας καὶ οὕτω νὰ ἐκδηλώσουν τὴν χαράν των διὰ τὰς φιλικὰς σχέσεις αἵτινες ἀπὸ μακροῦ ὑφίστανται μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς ἡμετέρας Ὁμολογίας, καὶ αἵτινες πολλαχῶς ἐνισχύθησαν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τοῦ Λαμπεθείου Συνεδρίου. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἀποστολὴ περιελάμβανε τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἐδέσσης Παντελεήμονα καὶ τὸν Καθηγητὴν Ἀ. Ἀλιβιζᾶτον, ἀντιπροσωπεύοντας τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Σάββαν, ἀντιπροσωπεύοντα τὸν Μητροπολίτην Βαρσοβίας Διονύσιον καὶ τὸν αἰδεσ. Μ. Νίκολιτς, ἀντιπροσωπεύοντα τὸν Σέρβον Πατριάρχην Γαβριήλ.

Ἡ θέσις ἣν κατέχει νῦν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας ἀποτελεῖ νέον γεγονὸς εἰς τὰς σχέσεις τῶν Ὀρθοδ. Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας. Χάρις τὸ πλεῖστον εἰς τὸ μέρος ὃ ἔλαβον ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Ρωσσικοῦ λαοῦ κατὰ τὰ ἔτη τοῦ πολέμου, ἐπέτυχεν ἕνα modus vivendi μετὰ τῶν Σοβιετικῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, ἀφορῶντα τὸν διακανονισμὸν τῶν ἐσωτερικῶν της σχέσεων. Κατώρθωσεν ὡσαύτως νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν πρὸς Ἐκκλησίας ἐκτὸς τῆς Ρωσσίας εὑρισκομένας. Ἄμεσοι ἀγγλικαναὶ ἐπαφαὶ ἤρξαντο διὰ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ὑόρκης εἰς Μόσχαν κατὰ Σεπτ. 1943, ἀνανεούσης τὴν σειρὰν τῶν διακοπεισῶν συνεντεύξεων κατὰ τὸ 1917. Ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἀπεδόθη ὑπὸ Ρωσσικῆς Ἀποστολῆς, προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νικολάου ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ Ἰούνιον 1945. Ὡσαύτως ὑπῆρξαν ἐπαφαὶ μεταξὺ τῆς Προτεσταντικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις.

Εἴς τινας τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν μεγάλαι ἀνησυχίαι προέκυψαν, ἀφορῶσαι τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν. Τὸ σπουδαιότατον στοιχεῖον τῆς καταστάσεως εἶνε τὸ ἐνδεχόμενον τῆς καταργήσεως πάσης θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς τὰ σχολεῖα, Ὀρθόδοξα καὶ Ρωμαιοκαθολικά. Ἀναγράφομεν μετὰ ἐνδιαφέροντος τὰς πληροφορίας περὶ διωγμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων αὐτῶν καὶ διαβεβαιοῦμεν αὐτὰς περὶ τῆς βαθείας συμπαθείας καὶ τῶν συνεχῶν προσευχῶν τῆς Ἀγγλικανῆς Ὁμολογίας.

Ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ διαφόρους λόγους ἀπαιτεῖ εἰδικὴν συμπάθειαν ἀπὸ μέρους ἡμῶν. Διότι συνεταυτίσθη μετὰ τῶν παθημάτων ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὑπὸ τὴν

ἡγεσίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, ὅστις ἐπί τινα χρόνον ἐξετέλεσε καθήκοντα τοῦ Ἀντιβασιλέως. Κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς ἡ Ἐκκλησία Ἑλλάδος μετέχει λίαν ἐνεργῶς, παρέχουσα πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ὑποστήριξιν εἰς τὴν χώραν της, ἐν ταῖς φοβεραῖς συνθήκαις, αἵτινες προέκυψαν ἐκ τῶν ἐπιθέσεων τῶν Ἀνταρτῶν ἐκ τῶν ὀρέων εἰς τὰ χωρία. Ἠκούσαμεν μετὰ βαθέος ἐνδιαφέροντος περὶ τῆς προόδου τῶν πνευματικῶν Κινήσεων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἑλλάδος, σημειοῦντες μετ' ἰδιαιτέρας ἱκανοποιήσεως τὴν συμμετοχὴν τῶν λαϊκῶν εἰς τὰς κινήσεις αὐτὰς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν χριστιανικῆς δράσεως μεταξὺ τῆς Νεολαίας.

Τὸ τελευταῖον Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ ἐχαιρέτησε σπουδαιοτάτην ἀποστολὴν ἀπὸ μέρους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Ἡ Ἀποστολὴ ἐκείνη ἐπέτυχε συμφωνίας μετ' ἐπιτροπῆς ἀγγλικανῶν Ἐπισκόπων εἰς πολλὰ σπουδαῖα σημεῖα. Ὡς συνέχειαν τῶν συζητήσεων τὸ Συνέδριον ἐζήτησε τὸν διορισμὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἡνωμένης Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς, «ἵνα ἑτοιμάσῃ ἡνωμένην δήλωσιν ὡς πρὸς τὰ θεολογικὰ σημεῖα ἐν οἷς ὑφίσταται ὁμοιότης καὶ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνῆλθεν ἐν Λονδίνῳ ἀπὸ 15-20 Ὀκτωβρίου 1931. Συνεζήτησε 6 θέματα, στηριζόμενα ἐπὶ τῶν «προταθέντων ὅρων μυστηριακῆς κοινωνίας», συνταχθέντων τῇ αἰτήσει τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ δημοσιευθέντων τῷ 1921 ὡς ἑξῆς·

1. — Ἡ Χριστιανικὴ ἀποκάλυψις.
2. — Γραφὴ καὶ παράδοσις.
3. — Τὸ Σύμβολον τῆς Ἐκκλησίας.
4. — Ἡ περὶ Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλία.
5. — Ἡ ποικιλία ἐθίμων καὶ συνηθειῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.
6. — Τὰ Μυστήρια.

Ἐπήνεγκε τροποποιήσεις τινὰς εἰς τοὺς προταθέντας ὅρους. Περὶ τῆς Θ. Εὐχαριστίας καὶ τῶν Χειροτονιῶν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὰς Convocations καὶ Συνόδους τῆς Ἀγγλικανῆς Ὁμολογίας τὴν «περίληψιν» καὶ τὰ Πρακτικὰ τῶν συζητήσεων αἵτινες διεξήχησαν ἐν Λάμπεθ τῷ 1930. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εἶναι ἴσως δυνατόν, ὅπως «διοργανωθῇ νέα ἐν τῷ μέλλοντι συνάντησις ἵνα συνεχίσῃ τὰς συζητήσεις ἡμῶν». Προσέθηκεν ὅτι πιστεύει ὅτι παρὰ τὰς διαφοράς, ὑπάρχει πολλὴ ὑποκειμένη συμφωνία μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν.

Συνιστῶμεν ὅπως διορισθῇ μία νέα Ἐπιτροπή, ἵνα συνεχίσῃ ταύτας τὰς συζητήσεις καὶ ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας συμβουλευθῇ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὰς Κορυφὰς τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὡς πρὸς τὸν ἄριστον τρόπον τοῦ διορισμοῦ τοιαύτης Ἐπιτροπῆς.

Τὰ Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως (1922), Ἱεροσολύμων (1923), καὶ Ἀλεξανδρείας (1930), ἀνεγνώρισαν προσωρινῶς τὸ κῦρος τῶν ἀγγλικανικῶν Χειροτονιῶν. Ἡ Ἐκκλησία Κύπρου ἀνεγνώρισε τὸ κῦρός των τῷ 1923. Ἡ δὲ Σύνοδος τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας προέβη εἰς παρομοίαν δήλωσιν τὸν Μάρτιον τοῦ 1936, συνεπείᾳ συνομιλιῶν κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1935 μεταξὺ Ἐπιτροπῆς τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποστολῆς διορισθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας, ὑπὸ τὴν ἡνωμένην προεδρείαν τοῦ Ἐπισκόπου Roman Σεβ. Λουκιανοῦ καὶ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Lincoln Dr F. Hicks. Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, τὸ Σερβικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας δὲν προέβησαν μέχρι σήμερον εἰς ἀπόφασιν, καίτοι ἡ Σύνοδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐξέδωκε προσωρινὴν ἀπόφασιν δηλοῦσαν, ὅτι μὴ ἀπομακρυνομένη τῶν γενικῶν της κανόνων ν' ἀναγνωρίζῃ ὡς ἔγκυρα μόνα τὰ ὑπ' αὐτῆς τελούμενα μυστήρια, εἶνε πρόθυμος μετ' ἔρευναν τῶν ἰδιαιτέρων περιπτώσεων καὶ περιστάσεων ν' ἀναγνωρίσῃ «κατ' οἰκονομίαν» τὴν χειροτονίαν ἀγγλικανῶν ἱερέων, ἂν ὑπάρξουν τοιοῦτοι θέλοντες νὰ προσέλθουν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ὁ κύριος λόγος τῆς καθυστερήσεως ἐν τῇ ἐξετάσει τοῦ ὅλου ζητήματος ἀπὸ μέρους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶνε ἡ ἄποψις, ὅτι ἀπόφασις τοσοῦτον σπουδαία, δύναται ὀρθῶς νὰ ληφθῇ ὑπὸ συνόλου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Πανορθόδοξος Σύνοδος δὲν συνῆλθεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ γνωρίζομεν καλῶς τοὺς λόγους οἵτινες ἠμπόδισαν τὴν σύγκλησίν της. Ἀλλὰ μέχρι τῆς συγκροτήσεως Πανορθοδόξου Συνόδου καὶ ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεώς της ἐπὶ τούτων καὶ παρομοίων ζητημάτων, δὲν δύναται νὰ γίνῃ μεγάλη ἢ ἀποφασιστικὴ πρόοδος ἐν τῇ σχέσει τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὑπάρχουν λίαν καρποφόροι προσωπικαὶ ἐπαφαὶ Κλήρου-Λαϊκῶν τῶν δύο Ὁμολογιῶν εἰς διάφορα τμήματα τοῦ κόσμου. Ἀξιόλογοι συνομιλίαι γίνονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μεταξὺ σπουδαστῶν, θεολόγων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν ἑκατέρωθεν. Ἰδιωτικαὶ ὀργανώσεις ἀφιερωμέναι εἰς τὴν δημιουργίαν ἀμοιβαίας κατανοήσεως Ὀρθοδόξων-Ἀγγλικανῶν ἐκτελοῦν χρήσιμον ἔργον καὶ μία ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων συμβολῶν πρὸς καλλιτέραν συνεννόησιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν εἶνε ἡ ἀνταλλαγὴ Θεολόγων καὶ ἄλλων σπουδαστῶν μορφουμένων ἐν Πανεπιστημίοις ἢ εἰδικοῖς Κολλεγίοις ἢ ξενῶσι, προοριζομένοις πρὸς τοῦτον τὸν σκοπόν. Εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι ἡ παροχὴ εὐκολιῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοιούτων ἀνταλ-

λαγῶν σπουδαστῶν καὶ ἄλλων, θὰ εἶνε μεγίστης ὠφελείας. Περαιτέρω πιστεύομεν ὅτι ἡ προαγωγὴ ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ ἡ καλλιέργεια προσωπικῶν ἐπισκέψεων καὶ παντοδαπῶν ἐπαφῶν μεταξὺ Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας - Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας ἐν πᾶσι αὐτῆς τοῖς κλάδοις θὰ συντελέσῃ σπουδαίως εἰς τὴν ἄρσιν τῶν διαιρέσεων μεταξὺ τοῦ Ἀνατολικοῦ-Δυτικοῦ κόσμου.

Ἐφιστῶμεν ὡσαύτως τὴν προσοχὴν πρὸς τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν μελῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ὁμολογίας, ἅτινα μεταβαίνουν ὡς «ἐκτοπισθέντα πρόσωπα» εἰς διαφόρους χώρας, ἐν αἷς ἡ ἀγγλικανὴ Ὁμολογία δρᾷ καὶ πεποίθαμεν ὅτι οἱ Ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι, ὁ Κλῆρος καὶ οἱ Λαϊκοὶ θὰ βοηθήσουν αὐτοὺς πνευματικῶς καὶ ὑλικῶς εἰς τὰς νέας προσωρινὰς ἢ διαρκεῖς κατοικίας των.

Πρὶν ἢ κλείσω τὴν παροῦσάν μου, ἐπιθυμῶ νὰ ἐνδιατρίψω ἐπ' ὀλίγον ἐπὶ τῶν προφορικῶν συζητήσεων μεταξὺ Ὀρθοδόξων - Ἀγγλικανῶν, ἐν αἷς προήδρευσεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Armagh. Παρῆσαν ἱκανοὶ Ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι καὶ οἱ προμνημονευθέντες Ὀρθόδοξοι, μετὰ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Μητροπόλεως Ἀρχιμανδρίτου Αἰμιλιανοῦ Τιμιάδου.

Αἱ ἐν λόγῳ συζητήσεις περιεστράφησαν περὶ τὰ ἑξῆς σημεῖα:

1.— Πρακτικαὶ κατ' οἰκονομίαν σχέσεις ὡς πρὸς τὸ Βάπτισμα καὶ τὴν Θ. Κοινωνίαν καὶ τὰ ἄλλα Μυστήρια. Ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων ἐπεξηγῶν τὰ συζητηθέντα περὶ τῶν δύο τούτων Μυστηρίων κατὰ τὴν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας συνάντησιν τῷ 1930 εἶπεν, ὅτι τὰ ἀποφασισθέντα τότε ἔδει νὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἔγκρισιν τῆς Προσυνόδου, ὅπερ ὅμως δὲν ἐπετεύχθη μέχρι σήμερον λόγῳ τῆς διὰ διαφόρους λόγους ἀναβληθείσης συγκλήσεώς της. Προσέθηκεν ὅτι αἱ ἑκασταχοῦ Ἐκκλησίαι ἀναγνωρίζουσαι ὡς ἔγκυρον τὸ βάπτισμα τῶν Ἀγγλικανῶν, δέχονται τοὺς Ἀγγλικανοὺς προσερχομένους, μόνον διὰ Χρίσματος. Ἐπίσκοπος τῆς Νέας Ἀφρικῆς ἔφερε τὴν ἔνστασιν ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἀκολουθεῖ ἄλλην πορείαν ἐν τούτῳ. Ἀπαντῶν ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων ἐτόνισε ὅτι τοῦτο συμβαίνει, διότι δὲν ἐκυρώθησαν ἔτι ὑφ' ὅλης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας αἱ συμφωνίαι. Προκειμένου περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἰσχύουσι τὰ λεχθέντα τότε ἐν τῇ συναντήσει, ἄλλως, εἶπεν, αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἐπιτρέπουν εἰς τὰ μέλη των νὰ ἐκκλησιάζωνται καὶ νὰ συμπροσεύχωνται ὡς καὶ νὰ ἀκροῶνται τοῦ Θείου Κηρύγματος ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπιμένουσι δὲ νὰ κοινωνῶσι τῶν Θείων Μυστηρίων ἐν τῇ ἑαυτῶν Ἐκκλησίᾳ — καθόσον δὲν ἀπεφάνθη ἔτι περὶ τῶν ἐξαιρέσεων, ὁσάκις Ὀρθόδοξος ἱερεὺς καὶ Ὀρθόδοξος τέλεσις

Θείας Εὐχαριστίας δὲν εἶνε προσιτά. Λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. Ἀλιβιζᾶτος, ἐξέθηκε τὰς ἀπόψεις τῶν Ἑλλήνων Θεολόγων, τόσον περὶ τοῦ Βαπτίσματος, ὅσον καὶ περὶ τῆς Ἱερωσύνης, ἀποφανθέντων, ὅτι κατ' οἰκονομίαν γίνονται δεκτοί, ἐφ' ὅσον οἱ Ἀγγλικανοὶ ἀναγνωρίζουν ὡς ἀπαραίτητον τὴν Ἀποστολικὴν διαδοχὴν καὶ τὴν ἱερωσύνην ὡς Μυστήριον. Προκειμένου περὶ τῶν Ἀναδόχων, ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων ἐτόνισεν, ὅτι ὁ ἀνάδοχος δέον ν' ἀνήκῃ εἰς τὴν ἰδίαν καὶ ὁ ἀναδεκτὸς Ὁμολογίαν, δεδομένου ὅτι οὗτος ἀναλαμβάνει τὴν κατήχησιν τοῦ βαπτιζομένου. Τοῦτο δὲν ἀποκλείει τὴν παράστασιν Ἀγγλικανῶν κατὰ τὸ Βάπτισμα ὡς συναναδόχων, κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ Δύσει συνήθειαν πλειοτέρων τοῦ ἑνὸς ἀναδόχων, ἀλλ' οὗτοι δὲν εἶνε ἢ ἁπλοῖ μάρτυρες κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οἱ ὑπὸ Ἀγγλικανοῦ ἐν ἀπουσίᾳ Ὀρθοδόξου ἱερέως τελούμενοι γάμοι, ἀναγνωρίζονται ὡς ἔγκυροι τότε μόνον, ὅταν ἐπακολουθήσῃ εὐχὴ ὑπὸ Ὀρθοδόξου ἱερέως χάριν τῶν τέκνων, τὰ ὁποῖα θὰ βαπτισθοῦν καὶ θ' ἀνατραφοῦν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ πίστει.

2.— Ὁ προεδρεύων ἐξέθηκε τὸ εὐάρεστον σημεῖον εἰς ὃ ἔφθασαν αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν κατόπιν τῶν μέχρι τοῦδε συζητήσεων, ὅπερ ἐξῆρε καὶ ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων, εἰπὼν ὅτι κατὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Λάγκ αἱ σχέσεις των εἶνε «ἀδελφικαί». Ὡς μέσον προάγον ταύτας τὰς σχέσεις δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ προθυμία μεθ' ἧς ἑκατέρα τῶν Ἐκκλησιῶν θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἄλλης τοὺς εὐκτηρίους της Οἴκους, ὡς δεικνύει τὸ πρόσφατον παράδειγμα, καθ' ὃ Ἀγγλικανὸς Ναὸς ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν Ἑλλήνων Κυπρίων ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Λονδίνου.

Ἡ ἀνταλλαγὴ ὡσαύτως Θεολόγων σπουδαστῶν ἑκατέρωθεν, ἐπαφαὶ μεταξὺ Κληρικῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, διαλέξεις γινόμεναι ὑπὸ Καθηγητῶν Θεολόγων εἰς τὰ ἀνώτερα Ἱδρύματα τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας, συντελοῦν ὡσαύτως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀδελφικῶν τούτων σχέσεων. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης ἐξῆρε τὸ ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον ὅπερ ὁ Ἀγγλικανὸς Κλῆρος ἔδειξεν ὑπὲρ τοῦ ταλαιπωρημένου Ἑλληνικοῦ Κλήρου καὶ Λαοῦ, διὰ τῆς ἀποστολῆς βοηθημάτων. Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος Γιβραλτάρ, ἄρτι ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀνατολὴν καὶ Ἑλλάδα, ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης διὰ τὴν παροχὴν εἰς αὐτὸν τοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων πρὸς ἱερουργίαν. Αἱ συζητήσεις αὐταὶ ἀρξάμεναι τὴν 11 π. μ. τῆς 30 Ἰουνίου ἔληξαν τὴν 4. 30 μ. μ. μετὰ διαλείμματος πρὸς συνεστίασιν.

Παναγιώτατε !

Θεωρεῖται καὶ δικαίως σπουδαῖον καθ' ὅλην τὴν 'Αγγλικανικὴν 'Εκκλησίαν τὸ γεγονὸς τῆς ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐγκαινιασθείσης συγκλήσεως ἀνὰ δεκαετίαν τοῦ Συνεδρίου τοῦ Λάμπεθ. Ὡς καὶ ἄλλοτε εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσω, τὸ Συνέδριον μολονότι ἐξ 'Επισκόπων μόνον συνιστάμενον δὲν ἀποτελεῖ Σύνοδον ἥτις δικαιοῦται μετὰ κύρους νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀποφάσεις της ἐφ' ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους 'Εκκλησιῶν, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἔκφρασιν τῶν σκέψεων τῆς 'Αγγλικανικῆς 'Ιεραρχίας ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας καὶ εἰκόνα τῆς σφυζούσης εἰς χριστιανικὴν δρᾶσιν 'Αγγλικανικῆς 'Εκκλησίας. Ἡ 'Εγκύκλιος, αἱ 'Αποφάσεις καὶ αἱ 'Εκθέσεις αὐτοῦ, εἶνε ὁ πρόχειρος ὁδηγὸς καὶ κατευθυντὴς διὰ πάντα 'Αγγλικανὸν Κληρικὸν καὶ λαϊκόν, ὁσάκις οὗτος θέλει νὰ προσανατολισθῇ περὶ τῶν κρατουσῶν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ του ἀπόψεων. 'Εν τῷ μεταξὺ ἡ συνεχίζουσα τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ 'Επιτροπή, μετὰ προσοχῆς παρακολουθεῖ τὴν παρουσιαζομένην ἐξέλιξιν οἱωνδήποτε ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ παρασκευάζει τὰ πρὸς συζήτησιν ἐν τῷ προσεχεῖ Συνεδρίῳ θέματα.

Τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ κέκτηται καὶ διὰ τὸν ἄλλον χριστιανικὸν κόσμον σπουδαιότητα, ἀλλ' ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ἡμετέραν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, ἡ μετὰ τῆς ὁποίας ἕνωσις ἢ «μυστηριακὴ κοινωνία», ἀποτελεῖ ἐγκάρδιον πόθον τῶν 'Αγγλικανῶν. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ 1820 συνελθόντα Συνέδρια τοῦ Λάμπεθ ἰδιαιτέρας ἀφιέρωσαν 'Αποφάσεις καὶ 'Εκθέσεις περὶ τῆς ἐπιτευχθείσης προόδου ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ καὶ τοῦ ὑπολειπομένου πρὸς συντέλεσιν ἔργου. Ἡ ἀπόφασις περὶ συνεχίσεως τῆς ἡνωμένης Θεολογικῆς 'Επιτροπῆς εἶναι τρανὴ ἀπόδειξις τοῦ ἀμειώτου ἐνδιαφέροντος τῶν 'Αγγλικανῶν.

'Επὶ τούτοις διατελῶ εὐσεβάστως

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

(ὑπ.) † Ὁ Θυατείρων **Γερμανός**.

Λονδῖνον τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου, 1948.

Προσφώνησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων κατὰ τὴν ἐπίσημον ὑποδοχὴν τῶν ξένων 'Αντιπροσώπων ἐν πληθούσῃ Συνεδρίᾳ τῆς Conference.

Συμπληροῦνται 18 ἔτη ἀφ' ὅτου, συνηγμένοι οἱ 'Αντιπρόσωποι τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Μελετίου, ἐχαιρετίζομεν τὸν ἱερὸν τοῦτον Σύλλογον τῶν 'Αγγλικανῶν

'Επισκόπων, οἵτινες συνέρχονται ἐκ τῶν περάτων τῆς οἰκουμένης εἰς τὴν Μητρόπολιν αὐτὴν τοῦ κόσμου.

Δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ νὰ ἐξάρω τὴν σπουδαιότητα ἣν κέκτηνται διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν τῆς Anglican Communion αἱ περιοδικῶς συγκαλούμεναι Συνελεύσεις τῶν ἁπανταχοῦ 'Επισκόπων της, διότι ἡ Ἱστορία ἑνὸς περίπου αἰῶνος πείθει περὶ τούτου πάντα σοβαρὸν αὐτῆς μελετητήν. Ὅ,τι ἐπιθυμῶ νὰ ἐξάρω εἶνε αἱ ἰδιαιτέρως στεναὶ σχέσεις εἰς ἃς εἰσῆλθον τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν ἑκάστοτε ἀρχιεπισκόπων Καντουαρίας ἀπὸ 30ετίας αἱ Conference of Lambeth πρὸς τὴν Μητέρα ἡμῶν, τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, ἣν ἔχομεν τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύωμεν νῦν ἐνταῦθα.

'Ανατρέχω διὰ τῆς μνήμης εἰς τὸ παρελθόν, εἰς τὴν Conference, ἧς προήδρευσεν ὁ ἀοίδιμος ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας Rondall Davidson, τῷ 1920, διότι αὐτὴ ἀπετέλεσε νέαν ἀφετηρίαν εἰς τὰς σχέσεις τῆς ἀγγλικανικῆς 'Εκκλησίας πρὸς τὴν 'Ορθόδοξον. Προηγήθησαν τοῦ 1920 συζητήσεις μεταξὺ 'Αγγλικανῶν - 'Ορθοδόξων θεολόγων ἐνταῦθα καὶ ἐν 'Αμερικῇ, ἀλλ' αἱ συζητήσεις ἃς διεξήγαγεν ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τούτῳ κληθεῖσα μετὰ μελῶν τῆς Conference τοῦ Λάμπεθ τῷ 1920 ἐσημείωσε τὴν νέαν τροπὴν εἰς τὰς σχέσεις της. Εἰς τὰς συζητήσεις ἐκείνας καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν ἣν ὑπέβαλεν ἡ Πατριαρχικὴ 'Επιτροπὴ ἐπανακάμψασα εἰς Κωνσταντινούπολιν ὀφείλεται τὸ ἱστορικὸν γεγονὸς τῆς ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ κύρους τῶν 'Αγγλικανικῶν Χειροτονιῶν, εἰς ἣν ἀναγνώρισιν ἐπηκολούθησεν ἡ ἀναγνώρισίς του καὶ ὑπὸ ἄλλων 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν μετὰ τὴν σχετικὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Παριαρχείου πρὸς αὐτάς.

Ἡ ὁμαδικὴ ἀναγνώρισις τοῦ κύρους των ἀνεβάλλετο κατ' ἀνάγκην λόγῳ τῶν ἀνωμάλων συνθηκῶν ὑφ' ἃς διετέλουν τότε πολλαὶ τῶν 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν καὶ μάλιστα ἡ Ρωσσική, ἀλλ' ἡ προπαρασκευαστικὴ τῆς 'Ορθοδόξου Προσυνόδου 'Επιτροπή, ἥτις συνῆλθε τῷ 1930 ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, ἵνα συντάξῃ τὰ θέματα περὶ ἃ ἔμελλε ν' ἀσχοληθῇ αὐτή, ὥρισεν ὡς ἓν ἐξ αὐτῶν τὰς σχέσεις πρὸς τὴν 'Αγγλικανικὴν 'Εκκλησίαν καὶ ἰδίᾳ τὸ κῦρος τῶν 'Αγγλικανικῶν Χειροτονιῶν. Τὸ αὐτὸ ἔτος, προσκλήσει τοῦ ἀοιδίμου 'Αρχιεπισκόπου Λάγκ, συνεζήτησε πολυμελὴς 'Ορθόδοξος ἀντιπροσωπεία ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Μελετίου μετὰ μελῶν τῆς τότε Lambeth Conference θέματα πρακτικῆς μᾶλλον φύσεως, ἀφορῶντα τὰς σχέσεις τῶν δύο 'Εκκλησιῶν καὶ κατέδειξε τὴν ἐγγύτητα τῶν ἀπόψεων τῶν δύο 'Εκκλησιῶν ὥστε ὁ ἀοίδιμος Λάγκ χαρακτηρίζων τὰς ἐφεξῆς σχέσεις τῶν δύο 'Εκκλησιῶν νὰ καλέσῃ αὐτὰς ὄχι πλέον φιλικάς, ἀλλ' ἀδελφικάς.

Μεγαλυτέραν σπουδαιότητα κέκτηται ἡ ληφθεῖσα τότε ὑπὸ τῆς Lambeth Conference ἀπόφασις, ὅπως κληθῇ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἀποστείλῃ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1931 ἀντιπροσωπείαν, ἐξ ἧς κατ' ἀνάγκην ἀπουσίαζε καὶ αὖθις ἡ Ρωσσικὴ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία, ἵνα μετ' ἀντιπροσώπων 'Αγγλικανῶν 'Επισκόπων καὶ Καθηγητῶν συζητήσῃ ἐν Λάμπεθ ἐπὶ βασικῶν δογματικῶν ζητημάτων καὶ καθορίσῃ τὸ μέτρον τῆς συμφωνίας ἢ μὴ μεταξὺ τῶν δύο 'Εκκλησιῶν. 'Ο χρόνος δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὴν ἡνωμένην 'Επιτροπὴν ν' ἀσχοληθῇ ἐφ' ὅλων τῶν συζητητέων θεμάτων, ἀλλ' ἡ ἱστορικὴ καὶ ἀμερόληπτος ἔρευνα τῶν ὑπ' αὐτῆς συζητηθέντων θεμάτων ἔδειξε τὴν ὁδὸν ἣν πρέπει νὰ βαδίσωμεν, ἂν ἐπιθυμοῦμεν νὰ βαδίσωμεν, ἂν ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταλήξωμεν εἰς πλήρη συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν. 'Η ἀρχὴ ἥτις ἐπρυτάνευσεν εἰς τὰς φιλικὰς ἐκείνας συζητήσεις, εἶνε ἡ κοινὴ εἰς ἀμφοτέρας τὰς 'Εκκλησίας ἀρχή, ὅτι ἡ ἕνωσις θὰ εἶνε ἡ ἐπιστέγασις τοῦ οἰκοδομήματος, ὃ θὰ βασισθῇ ἐπὶ πλήρους συμφωνίας ἐν τοῖς ζητήμασι Πίστεως - Διοικήσεως. Ὅλοι οἱ μετασχόντες τῶν συζητήσεων ἐκείνων καὶ ἰδίᾳ ὁ ἀοίδιμος Λάγκ, ὅστις ἤνοιξε καὶ ἐπεσφράγισε τὰς συζητήσεις, συνεφωνήσαμεν ἐν τούτῳ ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ «σπεῦδε βραδέως», δέον νὰ ἰσχύῃ καὶ ἐν προκειμένῳ καὶ ὅτι καθῆκον ἔχομεν, ὅπως εἰς τὸ θεάρεστον αὐτὸ ἔργον παρασκευάσωμεν δεόντως καὶ τὸ Χριστιανικὸν ἡμῶν Πλήρωμα. 'Η μακραίων 'Ιστορία μαρτυρεῖ, ὅτι ἑνώσεις Κληρικῶν ἢ Θεολόγων εἰς ζητήματα Πίστεως καὶ Διοικήσεως καταπίπτουν ὡς πύργοι χάρτινοι, ἂν δὲν εἶνε τεθεμελιωμένοι εἰς τὴν συνείδησιν τῶν λαῶν, εἰς τὸν πόθον καὶ τὴν ἐσωτερικήν των ἀνάγκην.

Τί συνέβη ἔκτοτε;

'Η ἐξέλιξις τῶν πολιτικῶν γεγονότων καὶ τῶν δυσχερειῶν αἵτινες ἐπήγασαν ἐξ αὐτῶν, ἰδίᾳ ἐν 'Ανατολῇ, ἀνέστειλαν πᾶσαν νεωτέραν συνάντησιν τῆς 'Ηνωμένης 'Επιτροπῆς καὶ ἀνέβαλον ἐπ' ἀόριστον τὴν σύγκλησιν τῆς Προσυνόδου, ἥτις ἔμελλε νὰ ἐπιληφθῇ μετ' ἄλλων καὶ τοῦ ζητήματος τῶν σχέσεων τῶν δύο ἡμῶν 'Εκκλησιῶν. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι ἀνεστάλη πᾶσα ἑκατέρωθεν ἐπαφὴ καὶ ἀμοιβαία συμμετοχή, τόσον εἰς τὰ δυσάρεστα, ὅσον καὶ εἰς τὰ εὐχάριστα ἃ συνήντα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικήν της σταδιοδρομίαν ἑκάστη τῶν δύο 'Εκκλησιῶν. 'Ο μακρὸς ἰδίᾳ πόλεμος μεθ' ὅλων τῶν δεινῶν του καὶ τῶν τραγικοτήτων του, αἵτινες ἔπληξαν τὴν ταλαίπωρον ἀνθρωπότητα, ἔδωκαν τὴν εὐκαιρίαν εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς ἑκατέρων τῶν 'Εκκλησιῶν, ὄχι μόνον νὰ ἐκδηλώσουν τὴν βαθεῖάν των συμπάθειαν διὰ τὰς θλίψεις καὶ τοὺς διωγμοὺς ἢ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς δοκιμασίας πρὸς ἀλλήλας, ἀλλὰ νὰ συσφίγξωσιν ἔτι μᾶλλον τοὺς ἀμοιβαίους δεσμούς, ἐνθυμούμενοι τὸ τοῦ 'Απο-

στόλου. «Εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη» Α΄ Κορ. 12, 26.

Προσφωνῶν ἐξ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν ὑμετέραν Σεβασμίαν ὁμήγυριν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω πρὸς Ὑμᾶς τὰς διαπύρους του εὐχὰς ὑπὲρ πλήρους εὐοδώσεως τῶν ἐνταῦτα κοινῶν ὑμῶν συσκέψεων καὶ ἀποφάσεων. Ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῶν ἰδεωδῶν τῶν ἀληθινῶν ποιμένων τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖ ὅπου ἔταξεν ἕκαστον ἐξ Ὑμῶν ἡ πρόνοια Αὐτοῦ, προσήλθετε, κομίζοντες ἐνταῦθα τὰ διδάγματα τῆς μακρᾶς Ὑμῶν πείρας περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου καὶ τοῦ τρόπου τῆς θεραπείας αὐτῶν. Ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ σκέψεων μετὰ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν Σας θὰ διευρύνῃ τὴν ἀντίληψιν Ὑμῶν καὶ αἱ κοιναὶ ἀποφάσεις θ' ἀποτελέσουν τὸν ἄριστον ἡμῶν ὁδηγὸν εἰς τὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὸν κοινὸν σκοπόν, ὅστις εἶνε ἡ «οἰκοδομὴ τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ».

Εἴθε τὸ Πνεῦμα Αὐτοῦ τὸ ἅγιον νὰ ἐμπνέῃ καὶ καθοδηγῇ ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἁγίου Αὐτοῦ θελήματος ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀμήν!

ΤΟ ΕΝ HILVERSUM ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Ἔκθεσις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων κ. Γερμανοῦ.

Παναγιώτατε,

Λαβὼν ἐντολὴν παρὰ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος ὅπως ἀντιπροσωπεύσω τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ κατὰ τὸ Παλαιοκαθολικὸν Κογκρέσον, ὅπερ ἐφέτος συνῆλθεν ἐν Hilversum τῆς Ὁλλανδίας, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ ἐν Ἄμστερδαμ Συνεδρίου, μετέβην ἀεροπορικῶς τὴν 16ην Αὐγούστου εἰς Ἄμστερδαμ καὶ ἐκεῖθεν τὴν ἑπομένην Τρίτην ἑσπέρας εἰς τὸ ὥραν ἀπέχον Hilversum. Ἐκεῖ ἐγενόμην δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης Dr Rinkel καὶ τῶν ἄλλων Παλαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων, οἵτινες συνῆλθον ἐξ Ἑλβετίας καὶ Γερμανίας καὶ Ἀμερικῆς ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐν ἰδιαιτέρᾳ Ἐπισκοπικῇ Συνόδῳ ἐν Οὐτρέχτῃ. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ὡς ἐπισκέπται παρέστησαν ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Κασσιανός.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ καθ' αὐτὸ συνεδρίου τὴν ἑσπέραν τῆς 17ης Αὐγούστου ἡ Ἐπιτόπιος Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ Προέδρου Canon G. A. Smit ἐχαιρέτησε διὰ θερμῆς προσφωνήσεως τοὺς προσελθόντας Παλαιοκαθολικοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ξενοδοχείου Jams. Ζεύγη νέων καὶ νεανίδων ἐνδεδυμένων ἐγχωρίους στολὰς ἔψαλαν Ὁλλανδικὰ ᾄσματα καὶ ἐχόρευσαν ἐθνικοὺς χοροὺς ὑπὸ τοὺς ἤχους φυσαρμόνικας.

Τὴν ἑπομένην Τετάρτην 18ην Αὐγούστου πρωῒ ἐτελέσθη ἀρχιερατικὴ λειτουργία ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Rinkel παραστατουμένου ὑπὸ ἑνὸς δεκάνου καὶ ἑνὸς καθηγητοῦ ἐξ Οὐτρέχτης ἐν τῷ ναῷ τοῦ St Vitus. Ἐντὸς τοῦ κιγκλιδώματος παρέστησαν δεξιόθεν μὲν οἱ Παλαιοκαθολικοὶ Ἐπίσκοποι, ἀριστερόθεν δὲ οἱ Ὀρθόδοξοι μετὰ τοῦ Ἀγγλικανοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ ἑνὸς Ἀμερικανοῦ Ἐπισκόπου, ἐκπροσωποῦντος τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας. Ἀφοῦ ἐκοινώνησαν οἱ Ἐπίσκοποι, ἐπηκολούθησεν ἡ κοινωνία τῶν πιστῶν, ἥτις ἐγένετο μόνον διὰ τῆς μεταλήψεως τῆς Ὄστιας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῦ ἐν τῷ Ποτηρίῳ Οἴνου. Ἡ Λειτουργία ἐτελέσθη ἐν Ὁλλανδικῇ γλώσσῃ, ὡς καὶ τὸ θεῖον Κήρυγμα. Τὴν 10.30′ ἐκηρύχθη ἡ ἔναρξις τοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Διαρ-

κοῦς τοῦ Συνεδρίου Ἐπιτροπῆς Dr J. Vermenlen καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκλογὴ τῶν Ὀφφικιάλων τοῦ Γραφείου. Ὁ καθηγητὴς A. Küry, ἐξ Ἑλβετίας, υἱὸς τοῦ γηραιοῦ Παλαιοκαθολικοῦ Ἐπισκόπου Ἑλβετίας A. Küry, παρόντος ὡσαύτως ἐν τῷ Συνεδρίῳ ὡς γραμματέως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω τὰ πεπραγμένα, ὁ δὲ Ἐπίσκοπος Küry ἀνέγνω δύο Ἐκθέσεις, ἀναφερομένας εἰς τὸ Ταμεῖον Διεθνῶν Ὑποτροφιῶν καὶ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένην Παλαιοκαθολικὴν ἐπιθεώρησιν, «Διεθνῆ Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιθεώρησιν» ἐν Ἑλβετίᾳ.

Εἶτα ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου διὰ θερμῆς προσλαλιᾶς ἐκάλεσε τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅπως προσφωνήσῃ τὸ Συνέδριον. Οὗτος λαβὼν τὸν λόγον διεβίβασε τὰς ἐγκαρδίους πρὸς αὐτὸ εὐχὰς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὴν μακρὰν ἱστορίαν τῶν σχέσεων μεταξὺ Παλαιοκαθολικῶν - Ὀρθοδόξων, ἐξέθηκε τοὺς λόγους δι' οὓς καὶ μετὰ τὸ συνελθὸν ἐν Βόννῃ Συνέδριον κατ' Ὀκτώβριον 1930 δὲν ἀποκατέστη ἡ ποθητὴ «ἀμοιβαία μυστηριακὴ κοινωνία μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν». Ἀντίγραφον τῆς προσφωνήσεως ταύτης, ἥτις ζωηρῶς ἐπεκροτήθη καὶ ἧς ἐλήφθη τὸ ἀγγλικὸν πρωτότυπον, ἐπισυνάπτω εἰς ἑλληνικὴν μετάφρασιν. Εἶτα ἐκλήθη ὁ Ἀμερικανὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Fond du Lac ὅστις διεβίβασε πρὸς τὸ Συνέδριον θερμὸν χαιρετισμὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας.

Μ. μ. ὁ Ἐπίσκοπος Küry ἐν διαλέξει ἐξέθηκε διὰ μακρῶν τὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἣν ἀπ' ἀρχῆς παρηκολούθησε μέχρι τῆς τελευταίας μορφῆς, ἣν αὕτη προσέλαβε διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Rinkel ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπικειμένας ἐν Ἄμστερδαμ συζητήσεις, ἐν ἰδιαιτέρᾳ ὁμιλίᾳ διέτριψεν εἰς τὰ θεολογικὰ ζητήματα ἅτινα θ' ἀπασχολήσουν τοὺς Παλαιοκαθολικοὺς Θεολόγους ἐν ταῖς συζητήσεσιν αὐτῶν μετὰ τῶν Προτεσταντῶν καὶ ἔθετο τὰς ὀρθὰς βάσεις αὐτῶν ὄχι μόνον ἀπὸ Παλαιοκαθολικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Ὀρθοδόξου ἀπόψεως. Ἐπηκολούθησε γενικὴ συνεδρίασις τοῦ Δυτικοῦ Παλαιοκαθολικοῦ ἀρωγοῦ Συλλόγου, καθ' ἣν οἱ ἐν Ὁλλανδίᾳ Παλαιοκαθολικοὶ ἐξέφρασαν τὰς θερμὰς αὐτῶν εὐχαριστίας πρὸς τοὺς ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἑλβετίᾳ ὁμοδόξους αὐτῶν διὰ τὴν βοήθειαν ἣν παρέσχον κατὰ τὰς δεινὰς ἡμέρας τῆς κατοχῆς τῆς Ὁλλανδίας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Κοινὸν δεῖπνον ὅλων τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τοῦ αὐτοῦ Ξενοδοχείου ἐπεσφράγισε τὸ ἔργον τῆς ἡμέρας.

Τὴν ἑπομένην πρωΐαν μετὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, τελεσθεῖσαν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὴν προηγουμένην Ναῷ ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου αὐτοῦ, παρουσίᾳ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου, συνῆλθον ταῦτα εἰς β΄ συνεδρίαν. Ὁμιληταὶ ἦσαν τρεῖς: α) ὁ Καθηγητὴς I. Küry, ὅστις ἀνέγνω μακρὰν δια-

τριβὴν «Αἱ γενικαὶ θεολογικαὶ βάσεις τῆς πνευματικῆς ἀναδημιουργίας τῆς Εὐρώπης», ἐν ᾗ ἐτόνισε τὰς σήμερον ἐν Εὐρώπῃ κρατούσας τάσεις πρὸς πνευματικὴν ἀναδημιουργίαν καὶ ἐξῆρε τὴν παρατηρουμένην μεταστροφὴν ἥτις παρατηρεῖται, ἰδίως ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου τάσεις πρὸς συντηρητικωτέρας ἀντιλήψεις ἰδίᾳ περὶ Ἐκκλησίας εἶνε καταφανεῖς. β) ὁ καθηγητὴς Οὐτρέχτης Dr. Maan ἠσχολήθη ἰδίως εἰς τὴν σπουδαιότητα τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν τῷ ἔργῳ τῆς Ἱεραποστολῆς. Κατ' αὐτὸν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ πνεῦμα ἱεραποστολικὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἂν δὲν καλλιεργηθῇ καὶ ἀναδειχθῇ πρότερον ὑγιὴς θρησκευτικὴ ζωή, ἥτις καὶ ἀποτελεῖ τὴν κινητήριον δύναμιν διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς Ἱεραποστολῆς. γ) ὁ ἐν Βόννῃ καθηγητὴς Dr. Küppers ἐνδιέτριψε περὶ τὴν «ἐσωτερικὴν Ἱεραποστολήν», εἰς τὸ θέμα δηλαδὴ τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλας ἐν τῇ Δύσει Ἐκκλησίας, ὡς τὴν Ἀγγλικανικὴν ἀπασχολεῖ, τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Χριστὸν ἐκείνων οἵτινες, καίπερ Χριστιανοὶ ὄντες, διέκοψαν πᾶσαν σχέσιν καὶ ἐπαφὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς τὰς 3 αὐτὰς διαλέξεις ἐπηκολούθησε συζήτησις, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος καὶ ἄλλα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου.

Μ. μ. τῆς Πέμπτης, προσκλήσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Rinkel συνήλθομεν οἱ Παλαιοκαθολικοὶ καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι Ἐπίσκοποι, παρὼν ἦτο καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Κασσιανός, ἐν τῷ Πρεσβυτερείῳ τοῦ Ναοῦ εἰς ἰδιαιτέραν σύσκεψιν. Κατ' αὐτὴν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Οὐτρέχτης κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὰ Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου τῆς Βόννης 1931 ἐτόνισε τὴν ἐπελθοῦσαν τότε συμφωνίαν μεταξὺ Ὀρθοδόξων - Παλαιοκαθολικῶν. Ἀπαντῶν ἐπεξετάθην εἰς ὅσα εἶπον ἐν τῇ προσφωνήσει μου περὶ τῆς ἀναβολῆς πάσης ἀποφάσεως ἀπὸ μέρους τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Τοῦ λόγου εἶτα γενομένου περὶ τοῦ Filioque, οἱ Παλαιοκαθολικοὶ ἐδήλωσαν, ὅτι ἀπέβαλον τὴν παράνομον προσθήκην, ἡ δὲ πρᾶξις τῆς Θείας Κοινωνίας ποικίλλει εἰς τὰς διαφόρους αὐτῶν Ἐκκλησίας, καθόσον ἐν Ἑλβετίᾳ εἰσήχθη ἡ ὑπ' ἀμφότερα τὰ εἴδη Κοινωνία, παραμένει ὅμως ἐν Ὁλλανδίᾳ πρὸς πρόληψιν σκανδαλισμοῦ τῶν πιστῶν ἡ μετάληψις μόνον ἐκ τοῦ ἄρτου. Αἱ συζητήσεις διεξήχθησαν ἐν λίαν φιλικῇ ἀτμοσφαίρᾳ καὶ μόνον προφορικῶς.

Τὴν Παρασκευὴν πρωῒ ἐτελέσθη ἐπιμνημόσυνος Λειτουργία ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τελειωθέντων ἡγετῶν τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ, λειτουργοῦντος τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Devender. Μετ' αὐτὴν τὸ Συνέδριον ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τοῦ Hilversum ἐν τῷ Δημαρχείῳ καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ τρίτη καὶ τελευταία συνεδρία. Κατ' αὐτὴν ὁ Rev. Lother Affolter ὡμίλησε περὶ τοῦ «καθήκοντος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν οἰκογένειαν, τὸ κράτος, τὴν κοινωνίαν» καὶ ἐπηκολούθησε συζήτησις. Τὴν ἑσπέραν οἱ σύνεδροι ἐκλήθησαν ὅπως παρακολουθήσωσιν ἐν Oratorium, τὸ

«ἆσμα τῆς ἑνότητος», συντεθὲν ὑπὸ τοῦ Παλαιοκαθολικοῦ Ἐπισκόπου Devender E. Lagerwey καὶ τονισθὲν ὑπὸ τοῦ Ὁλλανδοῦ Μουσουργοῦ Alex de Jong. Τὸ Ὀρατόριον ἀπετελέσθη ἐκ 4 μερῶν. Τὸ α΄ ἐξεθείαζε τὴν παρατηρουμένην ἐν τῇ δημιουργίᾳ ἑνότητα. Τὸ β΄ τὸν θρῆνον ἐπὶ τῇ δυσαρμονίᾳ λόγῳ τῆς ἁμαρτίας. Τὸ γ΄ τὸ ἔργον τῆς Σωτηρίας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ δ΄ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διαταραχθείσης ἑνότητος. Τὸ ἔργον συντεταγμένον ἐν στίχοις ἐν τῇ ὁλλανδικῇ γλώσσῃ, ἀλλὰ μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ Γαλλικὴν καὶ θαυμασίως ἐκτελεσθὲν ὑπὸ διακεκριμένων καλλιτεχνῶν μετὰ μουσικῆς βαθέως συνεκίνησε.

Τὸ Σάββατον ὡρίσθη δι' ἐκδρομὰς ἀνὰ τὰ ἀξιοθέατα τῆς Ὁλλανδίας μέρη.

Οὕτως ἔληξε τὸ ἐφετεινὸν Συνέδριον τῶν Παλαιοκαθολικῶν. Λόγῳ τῶν κρατουσῶν ὄπισθεν τῆς σιδηρᾶς αὐλαίας συνθηκῶν, οὔτε οἱ Παλαιοκαθολικοὶ ἐπίσκοποι Τσεχοσλοβακίας, Πολωνίας, Αὐστρίας ἠδυνήθησαν νὰ παραστῶσι, οὐδὲ καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν αὐτόθι ὁμοδόξων αὐτῶν. Ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία εἶνε σύνολον ἐπὶ μέρους Παλαιοκαθολικῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἐδέχθησαν καὶ ὑπέγραψαν τὴν «ἕνωσιν τῆς Οὐτρέχτης». Ἐξέθηκα ἄλλοτε τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ἐπῆλθεν ἡ «ἀμοιβαία μυστηριακὴ κοινωνία» μετὰ τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἐν Ὁλλανδίᾳ Παλαιοκαθολικοὶ κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Rinkel δὲν ὑπερβαίνουσιν τοὺς 10.000 ἔχουσι δὲ μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ δύο Ἐπισκόπους, ὧν ὁ ἕτερος εἶνε ἁπλῶς τιτουλάριος. Τὸ μεγαλύτερον αὐτῶν μέρος 200 χιλ. εὕρηνται νῦν ἐν Ἀμερικῇ, οὓς ἀντιπροσώπευσεν ὁ Παλαιοκαθολικὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Pittsburg Rev. Tasinski.

Ὑποβάλλων τὰ ἀνωτέρω διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός,

(ὑπ.) † Ὁ Θυατείρων ***Γερμανός.***

Λονδῖνον, τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου 1948.

Ἡ προσφώνησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων κ. Γερμανοῦ:

Σεβασμιώτατοι Ἐπίσκοποι καὶ λοιποὶ Σύνεδροι,

Θεωρῶ μέγα μου εὐτύχημα νὰ παρίσταμαι καὶ σήμερον, ὡς ἄλλοτε, εἰς τὸ Ὑμέτερον Συνέδριον, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Ἔρχομαι πρὸς Ὑμᾶς κομίζων τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅπως Ὑμεῖς, φωτιζόμενοι καὶ καθοδη-

γούμενοι διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπιτύχητε τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον συνεκλήθη τὸ Ὑμέτερον Συνέδριον. Προσωπικῶς ἐκφράζω τὴν ἄφατον χαράν μου ὅτι εἰς ἐμὲ ἀνετέθη ἡ τιμὴ νὰ ἐπικοινωνήσω καὶ αὖθις μεθ' ὑμῶν καὶ νὰ ἀνανεώσω φιλικοὺς δεσμούς, οἵτινες ἐπετέλεσαν σταθμοὺς εὐχαρίστους εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν, Ὀρθοδόξου καὶ Παλαιο-Καθολικῆς, Old Catholic.

Νέος ἔτι καὶ ἀπὸ τῶν φοιτητικῶν ἑδωλίων ἔμαθον νὰ ἐκτιμῶ τὴν κίνησιν ἥτις ἀρξαμένη μετὰ τὴν Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ Consul of Vatican καὶ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν συννενόησιν τῶν τριῶν Ἐπισκοπιανῶν Ἐκκλησιῶν, Ὀρθοδόξου, Ἀγγλικανῆς καὶ Παλαιᾶς Καθολικῆς προὐκάλεσε τὰ Συνέδρια τῆς Βόννης, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ διασήμου θεολόγου Dölinger. Ἐντεῦθεν καὶ μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησις τὴν ὁποίαν ἠσθάνθην ὅτε τὸ πρῶτον συνηντήθην ἐν Γενεύῃ τῷ 1920 μετὰ τοῦ ἀοιδίμου Ἐπισκόπου Herzog καὶ τῶν συνοδῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ Προκαταρκτικὸν Συνέδριον τοῦ Faith and Order. Ἐν ἰδιαιτέρᾳ συσκέψει μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ὀρθοδόξων Ἀντιπροσώπων, τῶν ὁποίων εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύω, ἐξητάσθησαν τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς δογματικῆς διδασκαλίας καὶ κατεδείχθη ὅτι εἶναι δυνατὴ καὶ εὐκταία ἡ ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν. Ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐξέθηκα τὰ κατὰ τὴν σύσκεψιν ἐκείνην εἰς τὴν ἀνωτάτην μου Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχήν. Ἀλλ' αἱ περιστάσεις ὑφ' ἃς ἐτέλει τότε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἦσαν ἥκιστα εὐνοϊκαὶ πρὸς ἀνάληψιν ὑπ' αὐτοῦ σχετικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῷ ζητήματι.

Μετὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἐπαφὴν ὁ διορισμός μου τῷ 1922 ὡς Μητροπολίτου Θυατείρων καὶ Πατριαρχικοῦ Ἐξάρχου ἐν τῇ Κεντρῴᾳ καὶ Δυτικῇ Εὐρώπῃ ἔδωκαν ἀφορμὴν ὅπως ἀναβιώσῃ ἐν ἐμοὶ ὁ παλαιὸς πόθος ὅπως συσφιχθῶσιν ἔτι μᾶλλον οἱ ὑπάρχοντες στενοὶ φιλικοὶ δεσμοὶ μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐν πλήρει κατανοήσει τῆς σπουδαιότητος τὴν ὁποίαν ἐνεῖχεν ἡ ἐν τῇ Δύσει παρουσίᾳ μου ὡς ἀντιπροσώπου αὐτοῦ διὰ τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας μοὶ ἀνέθηκε πλὴν τῆς ἰδιότητός μου παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Καντουαρίας ὡς Ἀποκρισιαρίου, τὴν τιμητικὴν ἐντολὴν νὰ ἀντιπροσωπεύσω αὐτὸ καὶ παρὰ τῇ Παλαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Κατὰ τὸ Συνέδριον τῆς Λωζάννης (1927) οἱ Ὀρθόδοξοι ἐβάδισαν παραλλήλως πάντοτε εἴς τε τὰς Γενικὰς Συνεδρίας, καὶ εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ὑπεραμυνόμενοι τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τῶν 7 Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν 8 πρώτων αἰώνων. Ἀλλὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ τὸ συνελθὸν τῷ 1930 παρέσχε τὴν εὐκαιρίαν ὅπως ἐγκαινιασθῇ ἀνταλλαγὴ σοβαρῶν ἀπόψεων μεταξὺ τῆς εἰς ἐκεῖνο Ὀρθοδόξου Ἀποστολῆς,

τῆς προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μελετίου, καὶ τῆς τῶν Παλαιοκαθολικῶν προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης, Κένιγκ. Αἱ διεξαχθεῖσαι τότε συζητήσεις ἀπέδειξαν ὅτι δὲν ὑπῆρχε σπουδαῖον χάσμα χωρίζον τὰς δύο Ἐκκλησίας ἀπ' ἀλλήλων καὶ ὅτι ἐχρειάζετο πρωτοβουλία ὅπως τὸ χάσμα τοῦτο γεφυρωθῇ καὶ αἱ δύο ἡμῶν Ἐκκλησίαι ἡνωμέναι πλέον βαδίσωσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θείου αὐτῶν προορισμοῦ. Ἀποτέλεσμα τῶν συζητήσεων ἐκείνων ὑπῆρξεν ἡ πρωτοβουλία τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν ἡ Ὑμετέρα Ἐκκλησία. Ἐπωφεληθεῖσα τῆς εὐκαιρίας τὴν ὁποίαν παρέσχεν εἰς αὐτὴν ἡ ἐν Λονδίνῳ παρουσία πολυαρίθμου Ὀρθοδόξου Ἀντιπροσωπείας τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν ἵνα συζητήσῃ μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν ζητήματα πίστεως, διωργάνωσε τῷ 1931 συνάντησιν τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἐν Βόννῃ.

Αἱ συζητήσεις ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβον μέρος τόσον ὁ λαλῶν, ὅσον καὶ ὁ νῦν Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Οὐτρέχτης, κατέληξαν εἰς συμφωνίαν ἐφ' ὅλων τῶν δογματικῶν ζητημάτων, ὡς μαρτυροῦσι τὰ πρακτικά, καὶ σχετικαὶ ὑπεβλήθησαν Ἐκθέσεις ὑφ' ἑκάστης τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιπροσωπειῶν πρὸς τὴν οἰκείαν Ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν. Ἀλλὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ζωηρῶς συνεζητεῖτο εἰς τοὺς κύκλους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ σύγκλησις Πανορθοδόξου Προσυνόδου πρὸς μελέτην καὶ λῆψιν ἀποφάσεων περὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας, ζητημάτων τὰ ὁποῖα μετὰ ὥριμον συζήτησιν καθώρισεν ἡ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συνελθοῦσα Προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ τῷ 1930. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, μετὰ εἰσήγησιν τοῦ λαλοῦντος, ἔκρινεν ὅτι καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἑνώσεως Ὀρθοδόξων καὶ Παλαιοκαθολικῶν ἔδει νὰ συμπεριληφθῇ μετὰ τῶν ἀντικειμένων τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὴν σύσκεψιν καὶ ἀπόφασιν ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συνερχομένων ἐν Προσυνόδῳ.

Οὕτω νέα ἐπῆλθεν ἀναβολὴ τοῦ ζητήματος. Ἀλλ' ἡ ἀναβολὴ αὕτη δικαιολογεῖται ἐκ δύο κυρίως λόγων. Πρῶτον, ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι καὶ ἡ ἀθωοτέρα μεταβολὴ ἢ μεταρρύθμισις ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ γινομένη ὑπὸ μιᾶς Ἐκκλησίας μονομερῶς, ἀλλ' οὐχὶ ἀπὸ συμφώνου ὑφ' ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν, δύναται νὰ κλονίσῃ οὐχὶ μόνον τὴν ἑνότητα μεταξὺ τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ προκαλέσῃ ἀνωμαλίας καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κόλποις τῆς εἰσαγούσης τὴν μεταρρύθμισιν Ἐκκλησίας. Ἡ συνεχιζομένη ἀντίδρασις κατὰ τοῦ νέου Ἡμερολογίου ὑπὸ μερίδος τινὸς ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰ τελευταίως ἐν Ρωσσίᾳ γενόμενα, προκειμένου περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Νέου Ἡμερολογίου καὶ εἰς τὰς μήπω ἀποδεχθείσας αὐτὸ Ἐκκλησίας, μαρτυροῦσι πόσον ἐπικίνδυνος εἶναι ἡ ἐνέρ-

γεια μιᾶς μονομεροῦς Ἐκκλησίας. Καὶ ὁ κίνδυνος αὐτὸς ἀποβαίνει σπουδαιότερος, ὅταν πρόκειται περὶ τῆς Communio in Sacris, μεταξὺ δύο κεχωρισμένων ἀπ᾽ ἀλλήλων Ἐκκλησιῶν. Εἰς ἐπίρρωσιν τῶν λόγων μου ἔρχεται ἡ μέχρι σήμερον καθυστέρησις τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ κύρους τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν ὑπὸ πολλῶν ἐκ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Οὕτω δέον νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἐπιφυλακτικὴ ἀπάντησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης, ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο, καὶ εἰς τὴν σύστασιν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν. Ἐνῷ εἰς τὸ πρῶτον τῶν αἰτημάτων ἀπήντησεν ἀδιστάκτως, περὶ τοῦ δευτέρου ἠναγκάσθη νὰ ἀναμείνῃ τὴν σύγκλησιν τῆς Προσυνόδου. Ἴσως τὸ «σπεῦδε βραδέως» οὐδέποτε εἶχε τὴν σημασίαν, ἣν κέκτηται σήμερον. Ἐσπευσμένη καὶ μονομερὴς ἐνέργεια δύναται νὰ βλάψῃ μᾶλλον ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἥτις ἀποτελεῖ τὸν πόθον τῶν καρδιῶν ἡμῶν καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς κοινῆς προσευχῆς ἡμῶν.

Ἀγαπητοί! Προσευχόμενος ὁ Κύριος ἡμῶν παρεκάλεσε τὸν Πατέρα αὐτοῦ «ἵνα πάντες ἓν ὦμεν, ὡς αὐτὸς καὶ ὁ Πατὴρ ἕν εἰσι». Διὰ τῶν λέξεων τούτων δὲν ἠννόει μόνον τὴν ἐσωτερικήν, τὴν πνευματικὴν ἑνότητα τῶν ὀπαδῶν Αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξωτερικὴν εἰς «μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν». Ἀλλ᾽ ἂν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν τὰς πολλὰς βραδύνῃ ἡ ἀναρραφὴ τοῦ διασχισθέντος ἀρράφου Χιτῶνος τοῦ Χριστοῦ, ἕως οὗ πληρωθῶσι καιροί, εἶναι μικρὸν τὸ ὄφελος, ἂν ἐργασθῶμεν ὅπως διατηρήσωμεν τοὺς ὑφισταμένους φιλικοὺς δεσμοὺς μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, καὶ συσφίγξωμεν αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον; Μήπως ὁ ἐξ ὑμῶν πολὺς Ντόλλιγκερ δὲν εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι τόσον εὔκολον νὰ ἑνωθῶσι δύο Ἐκκλησίαι ἐπὶ αἰῶνας κεχωρισμέναι ἀπ᾽ ἀλλήλων, ὅσον εἶναι εὔκολον νὰ ριφθῶσιν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων δύο ἀδελφοὶ χωρισθέντες ἀπ᾽ ἀλλήλων διὰ βραχὺν ἢ μακρὸν χρόνον; Oremus et Laboremus.

ΤΟ ΕΝ ΑΜΣΤΕΛΛΟΔΑΜΩ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Εἰς τὸ ἐν ᾿Αμστελλοδάμῳ κατὰ Αὔγουστον συνελθὸν Συνέδριον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν ᾿Εκκλησιῶν, παρέστησαν περὶ τοὺς 400 ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῶν ᾿Εκκλησιῶν, ὅσαι ἐδήλωσαν ἐπίσημον συμμετοχὴν εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον, περὶ τοὺς 300 ἀναπληρωταί, 100 ὡς ἔγγιστα ἀντιπροσωπεύοντες τὴν χριστιανικὴν νεολαίαν καὶ 200 περίπου ᾿Επισκέπται. ᾿Εκ τῶν ᾿Ορθοδόξων ᾿Εκκλησιῶν ἀντεπροσωπεύθησαν α΄) τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Θυατείρων κ. Γερμανοῦ, Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσοστόμου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναίου καὶ ᾿Εδέσσης καὶ Πέλλης κ. Παντελεήμονος, τοῦ Ρώσσου ᾿Επισκόπου Κατάνης κ. Κασσιανοῦ, τῶν Ρώσσων Καθηγητῶν ἐν Παρισίοις Γεωργίου Φλορόβσκη καὶ Λέοντος Ζάνδερ καὶ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης κ. ᾿Ιωάννου Παναγιωτίδου. β΄) Ἡ ᾿Εκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. ᾿Αμβροσίου, τοῦ ᾿Αρχιμ. Δαμασκηνοῦ Χατζοπούλου, Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῶν καθηγητῶν κ. κ. ᾿Αμίλκα ᾿Αλιβιζάτου, Π. Μπρατσιώτου, Β. Βέλλα, ᾿Ι. Καρμίρη, Β. ᾿Ιωαννίδου, Γ. Κονιδάρη, Κ. Μπόνη καὶ Δ. Μωραΐτου. Πάντες οἱ ἀντιπρόσωποι ὤφειλον νὰ παρουσιάσωσιν ἐπίσημα διαπιστευτήρια τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων ᾿Εκκλησιῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων καὶ ἐχορηγοῦντο εἰς αὐτοὺς τὸ Δελτίον ἀναγνωρίσεως, τὸ ἐπίσημον Πρόγραμμα καὶ εἴ τι ἄλλο σχετικὸν ἔγγραφον. Αἱ συνεδριάσεις ἤρξαντο ἐπισήμως τὴν Κυριακὴν 22 Αὐγούστου καὶ ἔληξαν τὴν 4 Σεπτεμβρίου, Σάββατον.

Τίς ὁ σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου; Κατόπιν ἀποφάσεων εἰλημμένων ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς ᾿Οξφόρδης καὶ τοῦ ᾿Εδιμβούργου, ἐνεκρίθη ἡ ἵδρυσις ἑνὸς νέου ᾿Οργανισμοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν ᾿Εκκλησιῶν», διὰ συνενώσεως ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῶν δύο ὑφισταμένων ἀπὸ 20ετίας Κινήσεων περὶ «Πίστεως καὶ Διοικήσεως» καὶ περὶ «Ζωῆς καὶ ᾿Εργασίας». Διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἔργου τῆς ἱδρύσεως ἐξελέγησαν ἀνὰ 7 ἐξ ἑκάστης Κινήσεως, οἵτινες μετὰ 14 ἀναπληρωτῶν ἀνέλαβον τὴν σύγκλησιν εὐρυτέρας συνδιασκέψεως ἐν Οὐτρέχτῃ τῆς Ὁλλανδίας τῷ

1938, εἰς ἣν παρέστησαν προσκληθέντες καὶ ἄλλοι ἱκανοί. Κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν ταύτην, ἐν ᾗ παρέστη καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανός, ἐψηφίσθη τὸ Προσωρινὸν Καταστατικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου καὶ προσεκλήθησαν αἱ Ἐκκλησίαι αἱ ἀποδεχόμεναι τὴν θεολογικὴν βάσιν τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἐκπληροῦσαι τοὺς ἄλλους ὅρους τοὺς ἀναγεγραμμένους ἐν τῷ Καταστατικῷ, ὅπως δηλώσωσι συμμετοχήν. Τὸ Συμβούλιον συνῆλθε καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐν Παρισίοις καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως συγκαλέσῃ Γενικὴν Συντακτικὴν Συνέλευσιν τῶν ὁρισθησομένων ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν αἵτινες ἐδήλωσαν συμμετοχὴν κατὰ τὸ 1942. Ὁ παρεμπεσὼν ἐν τῷ μεταξὺ β΄ παγκόσμιος πόλεμος ἀνέστειλε μὲν τὴν σύγκλησιν τῆς Συνελεύσεως κατὰ τὸ ὁρισθὲν ἔτος, δὲν παρεκώλυσεν ὅμως τὴν Διαχειριστικὴν τοῦ Συμβουλίου Ἐπιτροπὴν ὅπως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἱδρυθέντος ἐν Γενεύῃ Γραφείου, συνέρχηται ἔστιν ὅτε ἐν Γενεύῃ εἴτε ἐν Λονδίνῳ εἴτε ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ πρὸς συνέχισιν τοῦ ἔργου. Μετὰ τὸν πόλεμον τὸ Προσωρινὸν Συμβούλιον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν κατώρθωσε νὰ συνέλθῃ δίς, τὸν Φεβρουάριον 1946 ἐν Γενεύῃ καὶ τὸν Ἀπρίλιον 1947 ἐν Ἀμερικῇ, καὶ καθώρισεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ Πρόγραμμα τῆς ὁρισθείσης νὰ συνέλθῃ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1948 ἐν Ἀμστελλοδάμῳ τῆς Ὀλλανδίας Γενικῆς Συνελεύσεως. Τὸ Πρόγραμμα τοῦτο περιέλαβε δύο τινά.

α) Τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Καταστατικοῦ καὶ τὴν συμπλήρωσίν του μετὰ παρέλευσιν δεκαετίας,

β) τὴν δημοσίᾳ διαπραγμάτευσιν θέματος τοῦ ὁποίου τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Προσωρινοῦ Συμβουλίου ἀνέλαβεν ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπή.

Τὸ θέμα τοῦτο, φέρον τὴν γενικὴν ἐπιγραφὴν «ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀταξία τοῦ ἀνθρώπου» καὶ ὑποδιῃρημένον εἰς 4 τμήματα 1) ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ, 2) ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας, 3) ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀταξία τῆς κοινωνίας, καὶ 4) ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ διεθνὴς ἀταξία, ἔτυχε διαπραγματεύσεως ἐν ἰδιαιτέροις βιβλίοις ἐν εἴδει Συμποσίου ὑπὸ διαφόρων λογίων καὶ θεολόγων ἐν οἷς καὶ Ὀρθόδοξοι, ἐκδοθεῖσι κατὰ τὸν χρόνον τῆς προπαρασκευῆς.

Ἐκτὸς τοῦ κυρίου τούτου σκοποῦ ἐνεκρίθη ὅπως Ἐπιτροπαὶ ἐξετάσουν καὶ ὑποβάλουν εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς ὁλομελείας ζητήματα σχετιζόμενα πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου, ὡς «Καταστατικὸν καὶ Κανονισμοί», εἴτε ἀνακύψαντα ἐν διαφόροις Ἐκκλησίαις, ὡς «ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐργασία τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ», «ἡ Χριστιανικὴ προσέγγισις πρὸς τοὺς Ἰουδαίους», «ἡ μόρφωσις λαϊκῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ», «ἡ Χριστιανικὴ ἀνασυγκρότησις καὶ ἡ διεκκλησιαστικὴ βοήθεια». Πλὴν τούτου

ὡρίσθη ὅπως ἐν τῷ Προγράμματι περιληφθῶσι καὶ διάφοροι λόγοι καὶ ὁμιλίαι εἴτε ἀναπτύσσουσαι περιληπτικῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὰ σχέδια τῆς Συνελεύσεως, τὴν Ἔκθεσιν τοῦ Προσωρινοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ θέμα τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν 4 τμημάτων αὐτοῦ, εἴτε πραγματευόμεναι διὰ τὸ πολὺ κοινὸν ζητήματα εὐρυτέρου ἐνδιαφέροντος.

Παραλλήλως πρὸς τὰς συνεδρίας τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων ὡρίσθη ὅπως καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ συμμετέχοντες τῶν δημοσίων συνεδριάσεων καταρτίσωσιν ἰδιαιτέρας Ἐπιτροπὰς πρὸς διαπραγμάτευσιν τῶν 4 θεμάτων, ὡς καὶ Ὑποεπιτροπὰς διὰ τὰ λοιπὰ θέματα καὶ συνέρχωνται πρὸς τοῦτο ἰδιαιτέρως. Τὸ αὐτὸ ἐνεκρίθη καὶ περὶ τῆς Νεολαίας, ἥτις ἐν ἰδιαιτέραις συνεδρίαις ἔμελλε νὰ μελετήσῃ τὴν ὀργάνωσιν, τὸ Πρόγραμμα καὶ τὰς σχέσεις τοῦ Τμήματος περὶ τῆς Νεολαίας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Τόσον οἱ Ἀναπληρωταί, ὅσον καὶ ἡ Νεολαία, ἔμελλον νὰ συμμετέχωσιν εἰς τὴν κοινὴν Θείαν Λατρείαν, εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Ὁλομελείας καὶ εἰς τὰς δημοσίας συνεδρίας καὶ εἰς τὰς ὑποδοχάς. Οἱ δὲ Ἐπισκέπται μετέχοντες ὡσαύτως τῆς Θείας Λατρείας θὰ ἐπετρέπετο νὰ παρίστανται εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Ὁλομελείας καὶ τὰς δημοσίας τοιαύτας.

Τῆς ἐπισήμου ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου προηγήθη κοινὴ προσευχή, ἥτις ἐγένετο ἐν τῷ Καθεδρικῷ Προτεσταντικῷ Ναῷ τοῦ Ἀμστελλοδάμου, τῇ «Νέᾳ Ἐκκλησίᾳ». Μετὰ μακρὰν Λιτανείαν ὅλων τῶν ἀντιπροσώπων οἵτινες καὶ ἔλαβον θέσεις εἰς τὸ κέντρον καὶ τὰς ἑκατέρωθεν πλευράς, ἐπὶ τῆς ἐξέδρας ἐκάθισαν οἱ 5 Πρόεδροι τοῦ Συνεδρίου μετὰ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ ρήτορος τῆς ἡμέρας. Ὁ Προϊστάμενος ἐκάλεσε τοὺς παρόντας εἰς προσευχὴν καὶ μετάνοιαν, ἐψάλη ὕμνος ἀγγλιστὶ καὶ ἀνεγνώσθησαν Εὐχὴ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ περικοπὴ ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην καὶ τῆς Ἀποκαλύψεως. Εἶτα προσεφώνησαν ὁ ἐξ Ἀμερικῆς Πρόεδρος Δὼρ Τζὼν Μότт, καὶ ὁ Ἰνδὸς Rev. D. T. Nilas, ἐπηκολούθησεν ὕμνος καὶ τὴν ὅλην Τελετὴν ἐπεσφράγισεν ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων διὰ βραχείας εὐχῆς καὶ εὐλογίας.

Τῆς ἑσπέραν 8.30', ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Συναυλιῶν προεδρεύοντος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης Eidem προσεφώνησαν τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν οἱ ἐκ τῶν προτέρων ὁρισθέντες ρήτορες, ὁ Ἐπίσκοπος Chichester, ὁ Ἐπίσκοπος Brillios, ὁ Πρόεδρος John Mackey καὶ ὁ Πάστωρ Boegner, ἀσχοληθέντες περὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Συνεδρίου γενικώτερον. Ἀπὸ τῆς Δευτέρας μετὰ κοινὴν προσευχὴν ἐν τῷ Ναῷ Koepelkenk, ἤρξαντο ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας αἱ Γενικαὶ Συνεδρίαι, ὧν ἡ πρώτη ἠσχολήθη εἰς ζητήματα ἀφορῶντα τὸ Πρόγραμμα καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Συνελεύσεως καὶ καθ' ἣν ὑπεβλήθη ἡ Γενικὴ Ἔκθεσις περὶ τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Προσωρινοῦ Συμβουλίου. Τὸν

λόγον περὶ τῶν θεμάτων τούτων ἔλαβεν ὁ πρωτοστατήσας εἰς τὴν σύνταξίν του Γραμματεὺς τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ἀμερικῇ Dr S. Mc Crea Cavert, ὁ Πρόεδρος τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς Πάστωρ Boegner, καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου Dr Visser-t-Hooft, ὅστις διὰ μακρῶν διεπραγματεύθη «περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξ ὀνόματος τοῦ Προσωρινοῦ Συμβουλίου». Ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ἀρχόμενος ὁ ῥήτωρ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Συμβουλίου ἐξέθηκε τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐνεργείας του κατὰ τὸν πόλεμον, τὴν ἵδρυσιν τῶν διαφόρων Τμημάτων ἐκ τῶν ὁποίων νῦν ἀποτελεῖται, τὸν σχηματισμὸν τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν καὶ τὴν σημερινὴν σύστασίν του. Κατὰ τὴν μεταμεσημβρινὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν παρέστη ἡ διάδοχος τοῦ Θρόνου Ἰουλιάνα καὶ προσεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἠσχολήθη κατ' ἀρχὰς εἰς ἐξέτασιν ζητημάτων προκληθέντων ἐκ τῆς Γενικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Γραμματέως καὶ εἶτα ἠκροάσθη δύο διακεκριμένων ῥητόρων, τοῦ Ἑλβετοῦ καθηγητοῦ Κάρλ Βάρθ, διασήμου καταστάντος ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν Χίτλερ ἀντιθέσεώς του, ἑρμηνεύσαντος τὴν «ἀταξίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ» καὶ τοῦ C. H. Dodd, ἀναπτύξαντος τὴν Βιβλικὴν βάσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθησαν αἱ προπαρασκευαστικαὶ μελέται διὰ τὴν Συνέλευσιν. Τὴν ἑσπέραν οἱ Σύνεδροι ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τῆς Ὁλλανδικῆς Κυβερνήσεως εἰς διοργανωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κράτους ὑποδοχὴν ἐν τῷ Μουσείῳ, ὅπου ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης προσεφώνησεν αὐτοὺς καὶ ἀπήντησεν ὁ Πάστωρ Boegner γαλλιστί.

Τὴν Τρίτην, 24 Αὐγούστου, συνῆλθε καὶ πάλιν ἐν ὁλομελείᾳ ἡ Συνέλευσις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Θυατείρων, καθ' ἣν ἔλαβον τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ πρώτου τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, «ἡ Παγκόσμιος Ἐκκλησία ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ», οἱ καθηγηταὶ Craig, Florovsky, Georges καὶ Preston, καὶ ἐπὶ τοῦ β'. «ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ» ὁ ἐπίσκοπος Stephen Neill καὶ ὁ καθηγητὴς T. C. Chap. Ἡ συνεδρία ἐξηκολούθησε καὶ μ. μ. καθ' ἣν ἐγένοντο εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ γ'. θέματος «ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀταξία τῆς κοινωνίας» ὑπὸ τῆς M. Kathleen Blis καὶ τοῦ καθηγητοῦ Jacques Ellul καὶ ἐπὶ τοῦ δ'. «ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ διεθνὴς ἀταξία» ὑπὸ τοῦ ἀμερικανοῦ John Foster Dulles καὶ τοῦ Τσεχοσλοβάκου καθηγητοῦ Joseph Hromadka. Σημειωτέον ὅτι ὅλαι αἱ γενόμεναι ὁμιλίαι, παρεσκευασμέναι ἐκ τῶν προτέρων καὶ πολυγραφημέναι, διενέμοντο κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν καὶ οἱ ἀκροαταὶ ἕκαστος διὰ μικροφώνου ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν εἰς μίαν τῶν 3 γλωσσῶν τοῦ Συνεδρίου, τὴν ἀγγλικήν, Γαλλικὴν καὶ Γερμανικήν, ἔχων προσηλωμένον εἰς τὰ ὦτα μηχάνημα μεταδίδον τὴν ὁμιλίαν ἐν μεταφράσει εἰς τὴν γλῶσ-

σαν ἣν ἤθελε. Τὴν ἑσπέραν ἐγένετο διαδρομὴ διὰ λέμβων ἀνὰ τὰς πολλὰς διώρυγας καὶ τὸν λιμένα τοῦ Ἄμστερδαμ πρὸς θέαν τῶν φωταψιῶν ἃς διωργάνωσεν ὁ δῆμος πρὸς ἑορτασμὸν τοῦ Ἰαβηλαίου τῆς παραιτουμένης Βασιλίσσης Βιλελμίνης καὶ τῆς ἀναρρήσεως τῆς θυγατρός της Ἰουλιάνας, ὅστις συνέπεσε κατὰ τὸν χρόνον τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνελεύσεως.

Ἀπὸ τῆς ἑπομένης Τετάρτης 25 - 31 Αὐγούστου ἡ Συνέλευσις ἐχωρίσθη εἰς 4 Τμήματα πρὸς συζήτησιν τοῦ ὁρισθέντος δι' ἑκάστην ἐξ αὐτῶν θέματος ἐκ τῶν 4. Ἡ εἰς τὰ Τμήματα κατάταξις ἐγένετο κατὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ὑφ' ἑκάστου ἐπιθυμίαν, οἱ δὲ Ὀρθόδοξοι μετὰ σύσκεψιν διηρέθημεν οὕτως ὥστε ν' ἀναλογήσωσι 4 ἢ 5 εἰς ἕκαστον Τμῆμα, περιλαμβάνον περὶ τὰ 90 ἢ πλέον μέλη. Ἕκαστον τῶν Τμημάτων συνεδριάζον ἐν ἰδιαιτέρᾳ αἰθούσῃ εἶχε τὸν Πρόεδρον καὶ τὸν γραμματέα του, καίτοι δὲ δὲν ἐκρατοῦντο πρακτικά, ἐλαμβάνοντο σημειώσεις ὑπὸ τοῦ γραμματέως διὰ τὴν σύνταξιν τῆς σχετικῆς περὶ τοῦ θέματος ἐκθέσεως ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ ἐκλεγείσης Ἐπιτροπῆς. Τὸ Τμῆμα οὕτω παρεῖχε τὴν μορφὴν μικρᾶς συνελεύσεως, ἥτις συνεζήτει ἔχουσα ὑπ' ὄψιν συντόμως ἐκ τῶν προτέρων κατηρτισμένον διάγραμμα, ἐφ' οὗ ἕκαστος ἐλευθέρως ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὸν λόγον. Καίτοι δὲ οὗτος ἠδύνατο νὰ γένηται εἰς μίαν τῶν τριῶν γλωσσῶν, ἦτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καταφανές, ὅτι προεῖχεν ἡ Ἀγγλική, ὄχι μόνον διότι οἱ Ἀγγλικανοὶ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἐπλειοψήφουν, ἀλλὰ καὶ διότι καὶ οἱ ἐκ τῶν Ἄπω Χωρῶν ἀντιπρόσωποι, ὡς ἐκπαιδευθέντες εἰς Ἱεραποστολικὰς Σχολάς, μετὰ μεγίστης εὐχερείας ἐχειρίζοντο τὴν Ἀγγλικήν. Αἱ συνεδρίαι τῶν Τμημάτων συνεκροτοῦντο καὶ π. μ. καὶ μετ' αὐτήν, ἐκτὸς ἂν ἀφιεροῦτο εἰς τὰς συνεδρίας τῶν Ἐπιτροπῶν, περὶ ὧν ἐγένετο ὁ λόγος ἀνωτέρω καὶ αἵτινες εἰργάζοντο παραλλήλως πρὸς τὰ διάφορα τμήματα. Ἡ ἑσπέρα μετὰ τὸ δεῖπνον ἀπησχολεῖτο περὶ διάφορα, ὡς συνάντησις τῶν διαφόρων Ὁμολογιῶν κατ' ἰδίαν, δημόσιαι διαλέξεις χάριν τῶν πολλῶν καὶ ὑποδοχαί. Οὕτω τὴν ἑσπέραν τῆς Τετάρτης συνῆλθον αἱ διάφοροι Ὁμολογίαι καὶ συνεζήτησαν κατ' ἰδίαν, τὴν ἑσπέραν τῆς Πέμπτης ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης ὡμίλησαν ἐνώπιον τῶν μελῶν καὶ πολλοῦ ἀκροατηρίου ὁ Γερμανὸς Πάστωρ Martin Niemöller, ὁ Γάλλος Ph. Maury, ὁ καθηγητὴς John Baillie καὶ ἡ Miss Sara Chakko. Ὡς κοινὸν θέμα ὅλων τούτων τῶν ὁμιλιῶν ἦτο ἡ «Χριστιανικὴ μαρτυρία ἐν τῷ κόσμῳ».

Τὴν ἑσπέραν τῆς Παρασκευῆς 27 ἐγένετο ὑποδοχὴ τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τῆς πόλεως ἐν τῷ Βασιλικῷ Ἀνακτόρῳ τοῦ Ἀμστελλοδάμου, ὅστις προσεφώνησε τοὺς Συνέδρους ἀγγλιστί. Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην ἐν ᾗ ἐξῆρε τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν Ἀμστελλοδάμῳ ἱδρύθη τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ συν-

ελθούσης Συνελεύσεως, άπήντησε μετά τῆς συνήθους αὐτῷ στωμυλίας ὁ 'Αρχιεπίσκοπος Καντουαρίας ἀπὸ μέρους τῶν Συνέδρων. Τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου ἐγένετο ἡ 'Ακολουθία τῆς προπαρασκευῆς εἰς τὴν Θείαν Κοινωνίαν, καθ' ἣν παρέστησαν μέν, ἀλλὰ δὲν μετέσχον οἱ 'Ορθόδοξοι, ὡς ἀπέσχον καὶ τῆς τὴν ἑπομένην Κυριακὴν τελεσθείσης Λειτουργίας ἐν τῇ «Νέᾳ 'Εκκλησίᾳ» τῶν 'Αναμεμορφωμένων 'Ολλανδῶν. Οἱ 'Ορθόδοξοι προσκληθέντες ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν Οὐτρέχτης μετέβησαν ἐκεῖ, ὅπου τὴν Θείαν Λειτουργίαν μετὰ δύο ἀρχιμανδριτῶν ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων, ὅστις καὶ ὡμίλησε. 'Ακολούθως ἐκοινώνησαν περὶ τοὺς 50 'Ορθόδοξοι προσελθόντες καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν τῆς 'Ολλανδίας. Μετὰ παρατεθὲν ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν γεῦμα ἐπέστρεψαν εἰς "Αμστερδαμ. Τὴν ἰδίαν ἑσπέραν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Dr. Hutehison Cokburn συνεκροτήθη συνεδρία ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ «περὶ τῆς Χριστιανικῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ Διεκκλησιαστικῆς βοηθείας», καθ' ἣν ὡμίλησαν περὶ τῶν δεχομένων τὴν βοήθειαν χωρῶν διάφοροι ῥήτορες πλὴν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου 'Εδέσσης, κωλυθέντος λόγῳ ἀδιαθεσίας νὰ ὁμιλήσῃ περὶ 'Ελλάδος, ὡς ὡρίσθη, καὶ ὁ Dr. Elean Roes διεπραγματεύθη τὸ «Πρόβλημα τῶν προσφύγων καὶ τῶν μετατοπισθέντων προσώπων». Τὴν μεσημβρίαν 30 Αὐγούστου ἡ Διάδοχος 'Ιουλιάνα μετὰ τοῦ συζύγου της παρέθηκαν γεῦμα εἰς τοὺς Προέδρους τοῦ Συνεδρίου καὶ εἴς τινα τῶν μελῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Εδέσσης. Τὴν δὲ ἑσπέραν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων ἐγένετο δημοσία Συνεδρία, καθ' ἣν ὡμίλησαν περὶ «τῆς Χριστιανικῆς μαρτυρίας ἐν τῷ κοινωνικῷ καὶ ἐθνικῷ ἐδάφει» οἱ καθηγηταὶ Emil Brunner ἐξ 'Ελβετίας, ὁ Reinhold Niembuhr ἐξ 'Αμερικῆς, ὁ Ernest Broun ἐξ 'Αγγλίας καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως.

Τὴν πρωΐαν τῆς Τρίτης ἐν τῇ Λουθηρανικῇ 'Εκκλησίᾳ τοῦ "Αμστερδαμ ἐτελέσθη ἡ 'Ορθόδοξος Λειτουργία ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου "Εδέσσης, τοῦ Θεοφ. 'Επισκόπου Κατάνης Κασσιανοῦ καὶ πολλῶν ἱερέων, καθ' ἣν ἔψαλεν ὁ ἐκ Παρισίων μετακληθεὶς Ρωσσικὸς χορός. Κατὰ τὴν ἱεροτελεστίαν παρέστησαν ὁ 'Αρχιεπίσκοπος Καντουαρίας μὲ τὸν 'Επίσκοπον Chichester, ὡς καὶ πλεῖστα μέλη τοῦ Συνεδρίου, μετὰ προσοχῆς παρακολουθήσαντα αὐτὴν καὶ μετ' εὐλαβείας λαβόντα τὸ διανεμηθὲν ἐν τέλει 'Αντίδωρον. Μ. μ. τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου ἀφέθησαν ἐλεύθερα ἵνα οἱ θέλοντες παρακολουθήσουν τὴν λαμπρὰν καὶ θεαματικὴν παράστασιν ἥτις παρεσκευάσθη καὶ ἐξετελέσθη ἐν τῷ ὑπαιθρίῳ Σταδίῳ τῆς Πόλεως πρὸς τιμὴν τῆς Βασιλίσσης Βιλελμίνης ἐπὶ τῷ 'Ιωβηλαίῳ αὐτῆς. Κατ' αὐτὸ κληθέντες παρέστησαν οἱ

Πρόεδροι τοῦ Συνεδρίου μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ πολλὰ αὐτοῦ μέλη.

Ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς 31ης Αὐγούστου ἐπανελήφθησαν αἱ Συνεδρίαι τῆς Ὁλομελείας πρὸς συζήτησιν καὶ ἀποδοχὴν τῶν ὑποβληθεισῶν ὑπὸ τῶν Τμημάτων καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐκθέσεων, αἵτινες καὶ ἐξηκολούθησαν μέχρι καὶ τοῦ Σαββάτου, ἤτοι τῆς λήξεως τοῦ Συνεδρίου. Τῶν Ἐκθέσεων τῶν Τμημάτων συζητουμένων δημοσίᾳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ καθηγητοῦ Henry van Dusen Ἀμερικανοῦ, αἱ μὲν παρεπέμφθησαν καὶ αὖθις εἰς τὰ Τμήματα πρὸς ἀνασύνταξιν μετὰ τὴν συζήτησιν, αἱ δὲ ἐγένοντο μετὰ βραχείας τροποποιήσεις ἀμέσως δεκταί. Τὸ αὐτὸ συνέβη προκειμένου καὶ περὶ τῶν Ἐκθέσεων τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐξ ὧν προὐκάλεσαν τὸ ἐνδιαφέρον ἰδίᾳ ἡ τῆς πρώτης περὶ τοῦ Καταστατικοῦ καὶ τοῦ Κανονισμοῦ καὶ ἡ τῆς β′ περὶ τοῦ Προγράμματος καὶ τῆς Διοικήσεως. Κριθέντος ὡσαύτως ἀναγκαίου ὅπως ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Νορβηγοῦ Ἐπισκόπου Berggrau συντάξῃ καὶ ὑποβάλῃ εἰς τὴν κρίσιν τῆς ὁλομελείας Διάγγελμα τοῦ Συνεδρίου, αὕτη συνέταξε καὶ ὑπέβαλε τοιοῦτο εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἵνα τοῦτο ἀπὸ μέρους αὐτῆς ἐκπεμφθῇ εἰς ὅλον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον. Τὴν ἑσπέραν 3 Σεπτεμβρίου ὠργανώθη ἡ τελευταία δημοσία συνεδρία, καθ' ἣν προεδρεύοντος τοῦ John Mott, ὡμίλησαν περὶ «τῆς Χριστιανικῆς μαρτυρίας ἐν τῷ διεθνεῖ ἐδάφει» ὁ Ἐπίσκοπος Berggrau, Dr. Segregard, Dr. C. K. Dowlo.

Παραλλήλως πρὸς τὰς Συνεδριάσεις τῶν μελῶν συνεδρίαζον καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ (alternates), ἐξετάζοντες τὰ αὐτὰ θέματα καὶ τὸ πόρισμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν διὰ συνδέσμων ἐπικοινωνίας ἀνεκοινοῦτο εἰς τὰ Τμήματα καὶ τἀνάπαλιν. Ὁ συνοδεύσας τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Θυατείρων Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Αἰμιλιανὸς Τιμιάδης, μετασχὼν τῶν συζητήσεων τοῦ γ′ Τμήματος, ἀνέφερεν ὅτι πολλοὶ ἐκ τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς ὑπερήσπισαν ζωηρῶς τὰ δίκαια τῶν ὁμοεθνῶν των καὶ ἔψεξαν τὴν ἀποικιακὴν πολιτικὴν ἥτις, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐκχριστιανίσεως, ἐκμεταλλεύεται οἰκονομικῶς. Τὸ ζήτημα ὅπερ ἀπησχόλησε καὶ τοὺς Ἀναπληρωτὰς ἦτο τὸ τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὴν χριστιανικὴν κοσμοθεωρίαν.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τμήματος τῆς Νεολαίας, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐν Ὀξφόρδῃ παρὰ τῇ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπότροφος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Βασίλειος Ἀναγνωστόπουλος, παραστάντες καθ' ὅλας τὰς γενικὰς καὶ δημοσίας Συνεδρίας, ἐξήτασαν ἰδιαιτέρως τὸ γενικὸν θέμα τῆς Συνελεύσεως καὶ ἠσχολήθησαν εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ Καταστατικοῦ

τῆς Νεολαίας ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Π. Σ. Ε., καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν λειτουργίαν του διατάξεων.

Τὸ ἑπόμενον Σάββατον 4 Σεπτεμβρίου, ἀφοῦ ἡ Συνέλευσις συνεπλήρωσε τὸ ἔργον της ἐπιψηφίσασα τὸ Καταστατικόν, τὸ Διάγγελμα, τὰς Ἐκθέσεις τῶν Τμημάτων καὶ τὰς τῶν Ἐπιτροπῶν, ὁ προεδρεύσας ταύτης Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας ἐκήρυξε τὴν λῆξιν τοῦ Συνεδρίου καὶ ἐξέφρασε πρὸς ὅλους οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ τὰς θερμὰς τῆς Συνελεύσεως εὐχαριστίας. Πρὸ ταύτης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐξ ὀνόματος τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων οἵτινες μετέσχον τοῦ Συνεδρίου τούτου, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν ἡμῶν νὰ συναντηθῶμεν μεθ' ὑμῶν καὶ νὰ συζητήσωμεν ζητήματα σχετιζόμενα πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ πρὸς τὰ κοινωνικὰ προβλήματα ἅτινα ἀντιμετωπίζει ἡ ἡμετέρα κοινωνία. Εἴμεθα λίαν εὐτυχεῖς ὅτι εὑρέθημεν ἐν τῷ μέσῳ πολυαρίθμων ἀντιπροσώπων Ἐκκλησιῶν καὶ ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσωμεν ἐλευθέρως τὰς Ὀρθοδόξους ἀπόψεις περὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν προβλημάτων. Συμφώνως πρὸς τοὺς ὑφισταμένους κανονισμοὺς ἐδέχθημεν ὡσαύτως τὰς Ἐκθέσεις καὶ τὸ Διάγγελμα τοῦ Συνεδρίου τούτου καὶ ὀφείλομεν νὰ παρουσιάσωμεν αὐτὰ εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἵνα μελετήσωσι ταῦτα καὶ ἐνεργήσωσιν ἀναλόγως. Ἐπωφελούμεθα ἐν τούτοις τῆς περιστάσεως ὅπως ἐκδηλώσωμεν τὸ γενικὸν αἴσθημα τῆς Ὀρθοδόξου Ἀποστολῆς, ὅτι ἕνεκα τῶν κρατουσῶν νῦν ἐν ταῖς ἡμετέραις Ἐκκλησίαις περιστάσεων, δὲν ἔσχομεν ἱκανὸν χρόνον διὰ προπαρασκευὴν εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο, διὸ καὶ θὰ στηριχθῶμεν ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, αἵτινες ἐν καιρῷ θὰ ἐκφράσωσι γνώμην περὶ τοῦ Π. Σ. Ε. καὶ τῶν βλέψεων αὐτοῦ. Ἐκφράζομεν λύπην διότι, ἕνεκα τῶν ὑφισταμένων νῦν περιστάσεων ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, πολλαὶ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀντιπροσωπευθῶσιν ἐνταῦθα καὶ ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι τοῦτο θέλει ἀποβῇ δυνατόν. Ἀποχαιρετίζοντες ὅλους καὶ ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν, εὐχόμεθα ἐκ βάθους καρδίας τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμᾶς καὶ τὰς Ἐκκλησίας ὑμῶν καὶ δεόμεθα τοῦ Θεοῦ, ὅπως προαγάγῃ καὶ ἐνισχύσῃ τὰς κοινὰς ἡμῶν προσπαθείας περὶ ἑνότητος εἰς τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, «ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν».

Μετὰ ταῦτα οἱ Σύνεδροι συνῆλθον ἐν τῇ Wester kerk διὰ τὴν ἐπι-

σφραγιστήριον τελετήν, ἥτις ἐγένετο δι᾽ εὐχῆς τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ναοῦ, λόγων ἀπαγγελθέντων ὑπὸ ὡρισμένων πρὸς τοῦτο ῥητόρων, ὕμνων καὶ εὐλογίας. Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην ἀπὸ μέρους τῶν Ὀρθοδόξων μετέσχεν ὁ προεξάρχων τῆς ἐξ Ἑλλάδος ἀποστολῆς Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Λόγῳ τοῦ σχοινοτενοῦς τῶν ὑποβληθεισῶν Ἐκθέσεων κατωτέρω καταχωρίζονται σχετικαὶ αὐτῶν περιλήψεις.

Πρῶτον «περὶ τῆς ζωῆς καὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ». Ἡ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει κατ᾽ ἀρχὴν ὅτι τὸ «σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖται ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀλλ᾽ εἰς πολλὰς χώρας καθυστερεῖ ἔτι ἡ πλήρης συνεργασία αὐτῶν εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ αὐτῆς ὡς ἐν Χριστιανικῇ οἰκογενείᾳ, ἐν τῇ Χριστιανικῇ Πολιτείᾳ, ἐν ταῖς κοσμικαῖς ἀσχολίαις καὶ ἐν τῇ κοινωνικῇ καὶ κοινοτικῇ ζωῇ. Εἰς τὰς ὑφισταμένας ἐθελοντικὰς Ὀργανώσεις αἱ γυναῖκες ἐκτελοῦν ἀξιόλογον ἔργον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ἐν τῇ ἱεραποστολικῇ διακονίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐμβαθύνσει τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἵνα μὴ αἱ ὀργανώσεις αὐταὶ ἀποβοῦν ἀνεξάρτητοι κινήσεις, δέον νὰ ἐνσωματωθοῦν ἐν τῷ ὅλῳ τῆς Ἐκκλησίας ὀργανισμῷ. Πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν ἱκανοτήτων αὐτῶν ὀφείλει ἡ Ἐκκλησία νὰ διορίζῃ αὐτὰς ὡς μέλη ἐπιτροπῶν αἵτινες ἀφορῶσι τὴν ὅλην ζωὴν αὐτῆς καὶ ὡς ὑπαλλήλους εἰς ὑπευθύνους θέσεις. Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ὑπηρεσιῶν προσοντούχων γυναικῶν ὡς Διακονισσῶν, διευθυντριῶν θρησκευτικῆς μορφώσεως, ἐνοριακῶν ἐργατῶν, ἱεραποστόλων, ὁδηγῶν Νεολαίας, δέον αἱ Ἐκκλησίαι νὰ φροντίσουν διὰ τὴν κατάλληλον ἐκπαίδευσιν, ἀμοιβήν, κοινωνικὴν θέσιν καὶ ἀσφάλισιν ὑπηρεσίας. Αἱ Ἐκκλησίαι δὲν συμφωνοῦν εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς ἱερατικοὺς βαθμούς. Τινὲς αὐτῶν διὰ θεολογικοὺς λόγους οὐδὲ σκέπτωνται κἂν νὰ ἐπιληφθῶσι τοῦ ζητήματος, ἄλλαι δὲν ἀντιτίθενται κατ᾽ ἀρχήν, ἀλλὰ συναντῶσι διοικητικὰς ἢ κοινωνικὰς δυσκολίας, ἄλλαι δέχονται αὐτὰς μερικῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἱερωσύνης καὶ ἄλλαι ἐκλέγουν αὐτὰς εἰς ὅλα τὰ ἀξιώματα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ συμφωνοῦμεν ὅτι τὸ ζήτημα χρῄζει περαιτέρω ἐξετάσεως καὶ μελέτης, ἀνατίθεται εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ὅπως ἐξακολουθήσῃ νὰ ἔχῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ διαρκῆ μελέτην. Ἐντεῦθεν καὶ συνιστᾶται α) ὅπως ἡ σχετικὴ προσωρινὴ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἀναδημοσιευθῇ μετὰ διορθώσεων καὶ προσθηκῶν, β) ὅπως προετοιμασθῇ μακροτέρα ἔκθεσις, γ) ὅπως περισσότεραι πληροφορίαι περὶ τῆς δράσεως τῶν γυναικῶν συλλεγῶσι, δ) ὅπως περισσότεραι γυναῖκες ἐκλεγῶσι διὰ τὰς

'Επιτροπάς, Ὑποεπιτροπὰς καὶ τὸ Γραφεῖον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν καὶ ε) ὅπως 'Επιτροπὴ συνισταμένη ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα καὶ παρέχῃ ὁδηγίας εἰς σπουδαίας περιστάσεις.

Εἶτα «περὶ τῆς Χριστιανικῆς προσεγγίσεως πρὸς τοὺς 'Ιουδαίους» ἡ γενομένη δεκτὴ ἔκθεσις λέγει. Συναντώμεθα ἐν χώρᾳ ἐν ᾗ 110.000 'Ιουδαῖοι ἐθανατώθησαν καὶ παρῆλθον μόλις πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἐξολοθρεύσεως 6 ἑκατ. 'Ιουδαίων. 'Αλλὰ πρὸς τοὺς 'Ιουδαίους ὁ Θεὸς συνέδεσεν ἡμᾶς ἰδιαιτέρως, καθ' ὅσον ὁ προορισμὸς ἀμφοτέρων ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ ἴδιος. 'Ως Χριστιανοὶ λαβόντες τὴν ἐντολὴν νὰ κηρύξωμεν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαιρέσωμεν τὸν 'Ιουδαϊκὸν λαόν. Οὗτος ἔχει ἰδιαιτέραν σπουδαιότητα διὰ τὴν Χριστιανικὴν πίστιν, διότι μετ' αὐτοῦ συνῆψε διαθήκην ὁ Θεὸς καλέσας τὸν 'Αβραάμ, εἰς αὐτὸν ἀπεκάλυψε τὸν Νόμον, ἀπέστειλε τοὺς Προφήτας, ἐπηγγέλθη τὸν Μεσσίαν, παρεσκεύασε καὶ ἔπεμψε τὸν Σωτῆρα. 'Εντεῦθεν καὶ ὀφείλομεν νὰ κηρύττωμεν πρὸς αὐτόν, λέγοντες ὅτι ὁ Μεσσίας ὃν προσδοκᾶτε ἦλθε. Διὰ πολλοὺς ἡ μὴ προσέλευσις ἔτι τῶν 'Ιουδαίων εἰς Χριστὸν εὑρίσκει τὴν ἐξήγησιν αὐτῆς ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. 11, 25-29). Διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ὀφείλομεν νὰ ὑπερπηδήσωμεν δυσκολίας οἷαι ἡ ἔλλειψις ἀγάπης πρὸς αὐτούς, ὁ ἀντισημιτισμός, ὃν ὑπέθαλψαν αἱ 'Εκκλησίαι καὶ ὅστις ἐκδηλοῦται καὶ νῦν πολλαχοῦ κατὰ διάφορον τρόπον. Καλοῦμεν τὰς 'Εκκλησίας νὰ καταπολεμήσωσι τὸν ἀντισημιτισμόν, διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ζητοῦντες ὑπὲρ αὐτῶν τὰ κοινὰ δίκαια καὶ τὰς ἀξίας ἃς ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ διὰ τὰ τέκνα του δυνάμεθα νὰ συναντηθῶμεν μετ' αὐτῶν καὶ καταστήσωμεν δυνατὴν τὴν συμμετοχήν των εἰς τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν, ὅσα ἐχορήγησεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, τὸν Χριστόν.

Παρὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν καὶ ἐντολὴν τοῦ Κυρίου περὶ Κηρύγματος, αἱ 'Εκκλησίαι ἀφῆκαν τὴν πρὸς τὸν 'Ιουδαϊκὸν λαὸν ἱεραποστολὴν εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐνῷ ἔδει νὰ θεωρῶσι τὴν ἱεραποστολὴν αὐτὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ἄλλης καὶ νὰ μορφώσωσι πρὸς τοῦτο εἰδικὰς ἱεραποστολάς.

'Η γ.' Ἔκθεσις ἀσχολεῖται εἰς «τὴν σημασίαν τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ».

'Η 'Επιτροπὴ καὶ κατ' αὐτὴν ἡ Συνέλευσις φρονεῖ ὅτι μέχρι σήμερον αἱ 'Εκκλησίαι δὲν κατέστησαν σαφὲς εἰς τοὺς λαϊκοὺς ὅτι ἔχουν καὶ αὐτοὶ καθήκοντα ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ ἐργασίᾳ τῆς 'Εκκλησίας καὶ ἀφῆκαν τοὺς λαϊκοὺς πολλαχοῦ ἀπροπαρασκεύους, καίτοι ἐγένοντο ἀπόπειραι χρησιμοποιήσεώς των ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἡν. Πολιτείαις. Λησμονοῦν ὅτι οἱ λαϊκοὶ ἀποτελοῦν τὰ 99 % τῆς 'Εκκλησίας καὶ ἡ συνεργασία αὐτῶν

εἶναι ἀναγκαία ἐν τῷ κηρύγματι, τῇ ἱεραποστολῇ, τῇ διδασκαλίᾳ καὶ τῇ κοινωνικῇ δράσει. Μόνον διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν λαϊκῶν, ὅταν οὗτοι εἶναι πνευματικῶς κατηρτισμένοι, δύναται ἡ Ἐκκλησία ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰ πολύπλοκα προβλήματα τῆς ζωῆς. Ὀφείλομεν ν' ἀντιληφθῶμεν τί σημαίνουν αἱ λέξεις, «βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον» (α'. Πέτρ. 2,9), καὶ «σῶμα Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4,16), εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ ὁποίου ἕκαστον μέλος συμβάλλει κατὰ τὸ μέτρον αὐτοῦ. Τὸ καθῆκον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ δείξῃ εἰς τοὺς Λαϊκοὺς πῶς δύνανται νὰ ζῶσιν ὡς χριστιανοὶ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν καὶ νὰ μαρτυρῶσι τὴν πίστιν των εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στάδια. Ἡ Ἐκκλησία δέον νὰ ἐννοήσῃ τὴν μεγάλην σημασίαν ἣν ἔχει ἡ διδασκαλία τῶν Λαϊκῶν εἰς τὸ νὰ ἐννοήσωσι ποῦ κεῖνται τὰ διανοητικά, ἠθικὰ καὶ θρησκευτικὰ προβλήματα ἅτινα θ' ἀντιμετωπίσουν καὶ νὰ γεννηθῇ παρ' αὐτοῖς τὸ αἴσθημα, ὅτι δὲν εἶναι μόνοι ἐν τῷ κόσμῳ. Τὸ Οἰκουμενικὸν Ἰνστιτοῦτον ἐν Bossey καὶ αἱ ἀνάλογοι Κινήσεις αἱ παρουσιαζόμεναι ἀλλαχοῦ, δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς εὐέλπιδες ἀπαρχαὶ συσχετίσεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως πρὸς τὰς πραγματικότητας τῆς ζωῆς. Ἐντεῦθεν καὶ συνιστᾶται ὅπως ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν μελετήσῃ τὴν πρότασιν τῶν Λαϊκῶν ἡγετῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἰνστιτούτου νὰ συγκληθῶσιν εἰς 3 τοὐλάχιστον περιοχὰς Ἀμερικῆς, Ἀσίας, Ἀφρικῆς καὶ Εὐρώπης συναντήσεις Λαϊκῶν πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ μελετήσωσι τὰς προσπαθείας πρὸς χρησιμοποίησιν τῆς ὅλης λαϊκῆς δυνάμεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἔκθεσις περὶ «τῆς χριστιανικῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ Διεκκλησιαστικῆς βοηθείας» ἀνέφερε τὴν μέχρι τοῦδε ἐνέργειαν τοῦ Τμήματος τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην ἀναθεωρήσεως τῶν βοηθουμένων Ἐκκλησιῶν, ἀναγνωρίζουσα ὅτι ἐξακολουθεῖ ὑπάρχουσα ἔτι ἐπείγουσα ἀνάγκη βοηθείας πρὸς ὑποστήριξιν κληρικῶν, θεολογικῶν σχολείων καὶ τὴν ἀρωγὴν χριστιανικῶν ἱδρυμάτων. Ἰδιαιτέρως ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς συστάσεως τοῦ Ἐπισκόπου Αἰγύπτου, ὅπως τύχουν ἀρωγῆς Ἐκκλησίαι ὧν τὰ μέλη ἠραιώθησαν ἕνεκα τῆς ἀναχωρήσεως πολλῶν Εὐρωπαίων ἐκ τῆς Μ. Ἀνατολῆς.

Περὶ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου ἡ Ἐπιτροπὴ λαβοῦσα Ἔκθεσιν τοῦ καθηγητοῦ Courvoissier, προέδρου τῆς σχετικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφάσισε νὰ εὐχαριστήσῃ θερμῶς τὴν ἐπιτροπήν, νὰ διαλύσῃ αὐτὴν κατ' ἀρχήν, ἀναθέτουσα εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Προσφύγων ἐπιτροπὴν τὰ ὑπολειπόμενα ζητήματα, νὰ παραμένῃ ὅμως πρὸς τὸ παρὸν σκελετὸς τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου της καὶ συνεννόησιν μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν αἷς ἐθελοντικῶς παραμένουσι τέως αἰχμάλωτοι. Ἐπὶ τῇ βάσει ὡσαύτως ἐκθέσεως τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπισκόπου καὶ τοῦ μεσάζοντος τῶν Ἡνωμέ-

νων Ἐθνῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀοιδίμου Βερναδόττη, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ὅπως παρακληθῶσιν αἱ Ἐκκλησίαι νὰ δώσουν ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὴν ἐν Παλαιστίνῃ κατάστασιν καὶ τὸ Πανορθόδοξον Συνέδριον τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Προσφυγὼν ν' ἀπευθύνῃ ἔκκλησιν δι' ἐνδύματα, φάρμακα καὶ σκεπάσματα καὶ ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ Μεσάζοντος διορίσῃ ἐπὶ τόπου ἀντιπρόσωπον πρὸς συντονισμὸν τῆς χριστιανικῆς δράσεως μετὰ τοῦ προγράμματος τοῦ Μεσάζοντος. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἡ φροντὶς πεφὶ προσφύγων ἐπεκταθῇ καὶ εἰς Ἄπω Ἀνατολὴν καὶ συνιστᾷ τὴν ἀναδημοσίευσιν μετὰ διορθώσεων τοῦ ἔργου «τὸ πρόβλημα τῶν Προσφύγων», ἐν ᾧ λέγεται ὅτι, παρὰ τὴν παλινόστησιν 7 ἑκατ. μετατοπισθέντων ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ πολέμου, τὸ πρόβλημα τῶν Προσφύγων παραμένει εὐρύτερον ἢ κατὰ τὸ 1945. Ἀφοῦ ἤκουσε τέλος τὴν Miss Bradford, ἥτις παρέστη ὡς ἐπίσημος ἀντιπρόσωπος τῆς Λαϊκῆς Ὀργανώσεως Προσφύγων, ἔκρινεν ὅτι τὸ ζήτημα τῶν Προσφύγων εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον ἐπειγόντων καὶ ἔλαβε τὰς ἑξῆς ἀποφάσεις. Ἡ Συνέλευσις καλεῖ τὰς Ἐκκλησίας νὰ ὑποστηρίξωσι ἔτι μᾶλλον τὰ σχέδια τοῦ «Τμήματος Ἀνασυγκροτήσεως καὶ Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν» καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπεῖγον τοῦ ζητήματος τῶν προσφύγων καὶ τὴν ἀνάγκην χριστιανικῆς ἐνεργείας ἐν τούτῳ ζητεῖ ὅπως πρὸς τὸ παρὸν δοθῇ ἡ μεγίστη προτεραιότης εἰς τὸ ἀφορῶν τοὺς Πρόσφυγας τμῆμα τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

THE BYZANTINE PATRIARCHATE

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ (451 - 1204)

Λονδῖνον 1947 ΥΠΟ Γ. ΕΒΕΡΥ.

Τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ κ. Γ. Ἔβερυ εἶναι μία συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφοριῶν (451 - 1204). Ὁ συγγραφεὺς ἐν τῇ συνοπτικῇ ταύτῃ μελέτῃ τῶν 212 σελίδων περιορίζεται εἰς τὰ σημαντικώτερα γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ὁ δὲ κύριος σκοπὸς τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ πληρώσῃ ἓν κενὸν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ Θεολόγων σπουδαστῶν, στερουμένων μιᾶς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον.

Ὁ συγγραφεὺς μὲ ἀφετηρίαν τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπὶ τῇ βάσει αὐθεντικῶν πηγῶν ἔρευναν καὶ μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν ἐκθέτει εἰς 14 κεφάλαια τὰ περὶ τῆς ζωῆς, τῆς δράσεως καὶ τῶν σχέσεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τόσον πρὸς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν ὅσον καὶ πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὰς ἐγκαθιδρυθείσας ὑπ' αὐτοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ, Βοημίᾳ καὶ Ρωσσίᾳ Ἐκκλησίας.

Ὁ συγγραφεὺς εἶναι σαφὴς καὶ πολλάκις ἐπιγραμματικός, ἡ δὲ ἀνάγνωσις τοῦ βιβλίου ἀπαιτεῖ προσεκτικὴν μελέτην, διότι ἡ ἱστορία εἶναι ἐκτεθειμένη ἐν μεγάλῃ συνόψει.

Ἡ ἱστορία ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 4ου αἰῶνος, ἀφ' ἧς δηλ. ἐποχῆς, μετὰ τὸν χωρισμόν, πολιτικῶς, Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἀρχίζει νὰ διαμορφοῦται ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Νέας Ρώμης. Διὰ τοῦ πρώτου κεφαλαίου «Βυζαντινὸς Πολιτισμός», ὁ συγγραφεὺς ἀναλύει τὸ περιεχόμενον τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, ἀφομοιώσαντος πολλὰ στοιχεῖα ἀνατολικά, ἐθνικά, περσικά, ἰουδαϊκὰ καὶ χριστιανικά. Τὰ ἀκολουθοῦντα κεφάλαια περὶ αἱρέσεων, Ἰουστινιανοῦ κ. ἄ. παρουσιάζουν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἐφελκύουν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου διὰ τὴν σαφήνειαν καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα ἑνότητα.

Ὁ κ. Ἔβερυ δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἀλλ' ἐπιζητεῖ τὴν αἰτιολογίαν διαφόρων γεγονότων ἢ τάσεων. Οὕτω περὶ μὲν τῶν αἱρέσεων παρατηρεῖ ὅτι αὗται ὀφείλονται εἰς τὴν πρὸς τὴν θεωρίαν τάσιν τῶν Ἑλλήνων, ἐξ οὗ καὶ δὲν ἀνεφύησαν αἱρέσεις ἐν τῇ Δύσει, ἔνθα ὑπάρχει ἡ

αὐστηρὰ πειθαρχία καὶ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα, περὶ δὲ τῆς εἰκονομαχίας, προκληθείσης ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν περὶ θρησκευτικῆς τέχνης ἀντιθέτων παραδόσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν αἱρέσεων ἀφ' ἑτέρου, λέγει ὅτι αὕτη ἦτο «ἓν προσέτι σύμπτωμα τῆς ἐπιθέσεως τῆς 'Ασίας ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος».

Περισσότερον πρωτότυπος ὁ συγγραφεὺς εἶναι εἰς τὰ τελευταῖα περὶ τοῦ σχίσματος κεφάλαια. Εἰς ταῦτα ἀναλύων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν τοῦ Βασιλίεφ, Ζέρνεφ, Δβόρνικ κ. ἄ., τὰς διαφόρους φάσεις τῶν μεταξὺ τῶν δύο 'Εκκλησιῶν συγκρούσεων, ἐπιζητεῖ μὲ πολλὴν ἀντικειμενικότητα νὰ ἀνεύρῃ τὰ αἴτια καὶ τὰς ἀφορμὰς τῆς ἐχθρότητος κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα τοῦ σχίσματος.

Ὑποστηρίζει ὅτι, ἐνῷ μέχρι σήμερον ὑπετίθετο ὅτι αἱ δύο 'Εκκλησίαι διετέλουν ἐν ἐχθρότητι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου καὶ ἐν σχίσματι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1054, ὅτε οἱ Παπικοὶ ἀντιπρόσωποι ἀφώρισαν τὸν Πατριάρχην Μιχαὴλ Κηρουλάριον, ἐν τούτοις ἡ μεταξὺ ἑνότητος καὶ σχίσματος ἐποχὴ δέον νὰ μετατοπισθῇ εἰς τὸ βάθος τοῦ μεσαίωνος. 'Αποδεικνύει δι' ἱστορικῶν μαρτυριῶν (σελ. 156 κ. ἑ.) ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1054 ἐπελθοῦσα διάστασις μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ῥώμης δὲν ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα τῆς 'Ανατολῆς. Μετὰ τὸ 1054 πολλοὶ προσκυνηταὶ μετέβαινον ἐκ τῆς Δύσεως εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ ἐκ τῶν λατινικῶν χρονικῶν φαίνεται ὅτι δὲν ὑφίστατο ἔρις μεταξὺ τῶν Λατινικῶν 'Εκκλησιῶν καὶ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς πρώτης σταυροφορίας ἐθεώρουν τὸν Πατριάρχην Συμεὼν ὡς τὸν κανονικὸν κυβερνήτην τῆς 'Εκκλησίας Ἱεροσολύμων. Ὅτε δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Συμεὼν οἱ Λατῖνοι ἐξέλεξαν Πατριάρχην τὸν Δαϊμβέρτον, οὗτος ἐθεώρει ἑαυτὸν νόμιμον διάδοχον τῶν προγενεστέρων Πατριαρχῶν, οἱ δὲ 'Ορθόδοξοι τῶν Ἱεροσολύμων καὶ οἱ προσκυνηταὶ ἐπεσκέπτοντο τὸν Λατῖνον Πατριάρχην.

'Εν 'Αντιοχείᾳ δὲ ἔνθα ὁ Δαϊμβέρτος ἐγκατέστησε, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Πάπα, Λατῖνον Πατριάρχην μετά τινας ἀνωμαλίας ὁ Βοημοῦνδος ἀνεγνώρισε Πατριάρχην τὸν Ἕλληνα Συμεών.

'Αλλὰ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ συμβὰν τοῦ 1054 δὲν ἦτο ἐξαιρετικῶς σοβαρὸν καὶ ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ὀνόματος τοῦ Πάπα ἐκ τῶν διπτύχων δὲν ἐσήμαινε τὸν ἀφορισμὸν τῶν Λατίνων.

Ἡ διένεξις ἤρχισε νὰ εὐρύνεται διὰ τῆς ἐπιβολῆς ἐν τῇ Δύσει μιᾶς νέας θεωρίας, ἀγνώστου μέχρι τότε, περὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Τὴν θεωρίαν ταύτην εἰσήγαγεν εἷς ἐκ τῶν πρὸς τὸν Κηρουλάριον Δυτικῶν ἀντιπροσώπων ὀνόματι Οὐμβέρτος. Διὰ ταύτης εἰσήγετο ἡ ἀπόλυτος κυριαρχία τοῦ Πάπα, ὑποβιβαζομένης δὲ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας,

οὗτος κατελάμβανε τὴν θέσιν τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκράτορος. Διὰ τῆς ἐπαναστατικῆς ταύτης θεωρίας κατελύετο ἡ παράδοσις τῆς Ἀνατολῆς περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν 4 Πατριαρχείων, τῶν ἁπανταχοῦ Ἐπισκόπων θεωρουμένων ἀντιπροσώπων τοῦ Πάπα.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐπεβλήθησαν διὰ τῆς βίας Λατῖνοι Ἐπίσκοποι εἰς τὰς ἐν Κάτω Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Ἐπαρχίας τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν Ἀνατολῇ, καὶ ἡ Ρώμη ἤρχισε νὰ ἐπιβάλῃ διὰ παντὸς μέσου τὴν ρωμαϊκὴν μοναρχίαν.

Ἐπὶ πλέον δὲ διαφοραί τινες περὶ τὰ ἔθιμα καὶ κυρίως τὸ διὰ τῆς Γερμανικῆς κατακτήσεως ἐπικρατῆσαν filioque ἦσαν στοιχεῖα τὰ ὁποῖα συνετέλουν διαρκῶς εἰς τὴν διαίρεσιν.

Καίτοι δὲν ἔλειψαν αἱ ἀπόπειραι πρὸς γεφύρωσιν τοῦ χάσματος, πλὴν ὅμως τοῦτο ηὐρύνετο μέχρι τοῦ ἐπελθόντος ἐν τέλει σχίσματος.

Τὸ βιβλίον ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ συγγραφέως καὶ ὡς εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἶναι πρωτότυπος καὶ λίαν χρήσιμος διὰ νὰ πλουτίσῃ τὴν βιβλιοθήκην οὐχὶ μόνον τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ σπουδαστῶν, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἀσχολουμένου μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Διάκ. ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΜΗΝΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Ἐπὶ τῇ Ἐκλογῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου τοῦ Α' προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀνοιγὲν Βιβλίον αἱ Ἐπιτροπαὶ τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Ἐπαρχιῶν καὶ πλεῖστοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς.

Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος.

Κατόπιν τῆς τηλεγραφικῶς διαβιβασθείσης ἐντολῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Σεβ. Γέρων Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς 4ης τοῦ μηνὸς τὰ καθήκοντα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, ἐγκατεστάθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Τὸν διορισμὸν τῆς Α. Σεβασμιότητος, ἐντολῇ Αὐτῆς, ἀνήγγειλε τῷ Ἐξοχωτάτῳ Νομάρχῃ τῆς Πόλεως ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν τῇ 5ῃ τοῦ μηνὸς ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ἄρχοντος Μ. Ρήτορος κ. Βλαδιμήρου Μιρμίρογλου.

Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐπὶ τῷ διορισμῷ Αὐτῆς συνεχάρησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται, ἡ Πατριαρχικὴ Αὐλή, αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Ἐπιτροπαὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Ἐπαρχιῶν καὶ πλεῖστοι ὁμογενεῖς.

Θρονικὴ Ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου (30ῇ τοῦ μηνός), Ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐτελέσθη ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἡ νενομισμένη Συνοδικὴ Λειτουργία, ἧς προέστη ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Γέρων Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς

Μετὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος συνελειτούργησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Δέρκων Ἰωακείμ, Πριγκηπονήσων κ. Δωρόθεος Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβος, Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος, Λαοδικείας κ. Μάξιμος καὶ Σάρδεων κ. Μάξιμος.

Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, Συνοδικῇ ἐντολῇ, ἐξεφώνησεν ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

Παρῆσαν συμπροσευχόμενοι ὁ ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Μ. Μελᾶς, ὁ παρεπιδημῶν ἐνταῦθα πρώην Ὑπουργὸς καὶ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Κ. Κοτζιᾶς, τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ποδοσφαιρικῆς Ὁμάδος τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας, πλεῖστοι τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν καὶ πλῆθος λαοῦ.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος ἀνέγνω τὴν ἐπὶ τούτῳ εὐχὴν ἐπὶ τῶν προτεθειμένων κολλύβων εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου.

Λειτουργίαι — Χοροστασίαι τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου.

— Τῇ 21ῃ τοῦ μηνός, ἑορτῇ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος, ἀποδεχθεὶς παράκλησιν τῆς Ἐκκλησιαστι-

κῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ ἱ. Ναοῦ Εἰσοδίων Παναγίας, μεταβὰς προέστη ἐν αὐτῷ τῆς εἰθισμένης Συνοδικῆς Λειτουργίας.

Μετὰ τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου συνελειτούργησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Προύσης κ. Πολύκαρπος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβος, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Αἴνου κ. Γερμανός, Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, Γάνου καὶ Χώρας κ. Παγκράτιος, Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος, Χαλδίας κ. Κύριλλος καὶ Λαοδικείας κ. Μάξιμος.

Τὸν Θεῖον Λόγον ἐκήρυξεν ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, Πανοσιολ. Διάκονος κ. Ἰάκωβος.

Τῇ παρακλήσει ὡσαύτως τῶν οἰκείων Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν ἡ Α. Σεβασμιότης ἐχοροστάτησε:

— Τῇ 14ῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ ἐν Βαλατᾷ ἱ. Ναῷ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν.

— Τῇ 28ῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ ἐν Ἀρναούτκιοϊ ἱ. Ναῷ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς Χοροστασίας ταύτας τὸν Θεῖον Λόγον ἐκήρυξεν ὁ διάκονος τῆς Σειρᾶς κ. Πολύκαρπος.

Παρὰ τῷ Νομάρχῃ.

— Τὸν διὰ θεραπευτικοὺς λόγους εἰς Ἀγγλίαν τῇ 19ῃ τοῦ μηνὸς ἀναχωρήσαντα Ἐξοχώτατον Νομάρχην τῆς Πόλεως Δρ. κ. Λουτφὴ Κιρδὰρ ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου προέπεμψεν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Γεσίλκιοϊ καὶ ηὐχήθη τὰ εἰκότα ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου κ. Εὐθυμίου Μαυρίδου.

— Ὡσαύτως ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ἐπισκεφθεὶς διεβίβασε τὰς εὐχὰς τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου τῷ ἀναλαβόντι καθήκοντα ἀναπληρωτοῦ Νομάρχου κ. Χαλοὺκ Νιχὰτ Πεπέϊ, Ὑφυπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Συγχαρητήρια - Εὐχαί.

— Τὸν ἑορτάσαντα (13ῃ τ. μ.) Σεβ. Μητροπολίτην Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομον, Σχολάρχην τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

— Τὸν ὡσαύτως ἑορτάσαντα (17ῃ τ. μ.) Σεβ. Μητροπολίτην Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιον ἐπεσκέφθη αὐτοπροσώπως ὁ Σεβ. Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος.

Σιναϊτικὸν Μετόχιον.

Κατὰ τὴν γενομένην ἐν τῷ ἐν Βαλατᾷ Σιναϊτικῷ Μετοχίῳ, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς μεγαλομάρτυρος καὶ Πανσόφου Αἰκατερίνης, Πολιούχου τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Θεοβαδίστου Ὄρους Σινᾶ, λειτουργίαν παρέστη ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Μελέτιος.

Χειροτονίαι.

Ἐγκριθέντος συνοδικῶς, ἐχειροτονήθη εἰς διάκονον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δέρκων ὁ ἐκ τῶν ἐφετεινῶν ἀποφοίτων τῆς κατὰ Χάλκην Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Βασίλειος Κυριακίδης τῇ 28ῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἔνθα καὶ διωρίσθη τακτικὸς διάκονος καὶ ἱεροκῆρυξ.

Διορισμοὶ - Μεταθέσεις Ἱερέων.

Κενωθείσης τῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ, αἰτήσει τῆς οἰκείας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, διωρίσθη ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἐν αὐτῇ ὁ ἐκ τῶν ἐφημερίων τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου Οἰκονόμος κ. Γερμανὸς Ἀνδρεάδης.

Κοινότης Ἀλεξανδρέττας.

Ἐπὶ σχετικῇ αἰτήσει τῆς ἐν Ἀλεξανδρέττᾳ Ὀρθοδόξου Κοινότητος ἀποσπασθεὶς τῆς Κοινότητος αὐτοῦ ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Μ Πρωτοσυγκελλίας διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τῶν αὐτόθι Χριστιανῶν ὁ ἐκ τῶν ἐφημερίων Σταυροδρομίου Ἀρχιμ. Νικόδημος Κλωστερίδης.

ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Α. Θ. Παναγιότης.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον παρέμεινεν ἐν τῇ τέως ἐπαρχίᾳ Αὐτοῦ, ἐν Ἀμερικῇ, πρὸς διευθέτησιν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων.

Εὐλαβεῖ παρακλήσει τῶν αὐτόθι Κοινοτήτων ἐπεσκέφθη τὰς κυριωτέρας ἐξ αὐτῶν καὶ ἐν Πατριαρχικαῖς Λειτουργίαις καὶ Χοροστασίαις καὶ ἄλλαις συγκεντρώσεσιν ηὐλόγησε καὶ ἀπεχαιρέτησε τὸ ποίμνιον Αὐτῆς.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐν Ἀμερικῇ παραμονῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος θὰ ἀναγραφῶσιν ἐν τῷ τεύχει τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

Ἀναχώρησις τῆς Α. Θ. Π. τοῦ πρώην Κωνσταντινουπόλεως.

Συστάσει τῶν θεραπόντων ἰατρῶν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως καὶ Πρόεδρος Ἐφέσου κ. Μάξιμος ἀπῆλθεν εἰς Ἑλβετίαν, πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν ἀτμοπλοϊκῶς τῇ 24ῃ τ. μ. Κατόπιν ἐκφρασθείσης ἐπιθυμίας Αὐτῆς ὅπως μὴ γένηται ἐπίσημος προπομπή, ἀπεχαιρέτησαν Αὐτὴν ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος.

Ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἑωρτάσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις μετὰ τῆς εἰθισμένης τάξεως καὶ πολλῆς κατανύξεως.

Τὴν παραμονήν, κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Μ. Ὡρῶν καὶ τοῦ Μ. Ἑσπερινοῦ, ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Σ. ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Γέρων Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς. Τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων ἡ Α. Σεβασμιότης ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν: Προύσης κ. Πολυκάρπου, Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰακώβου, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, Αἴνου κ. Γερμανοῦ, Περγάμου κ. Ἀδαμαντίου, Χαλδίας κ. Κυρίλλου, Λαοδικείας κ. Μαξίμου καὶ Σάρδεων κ. Μαξίμου.

Αὐθημερὸν ἐπεσκέφθησαν καὶ συνεχάρησαν τὸν Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον οἱ Σεβ. Μητροπολῖται, οἱ Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοὶ Ὑπάλληλοι τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, οἱ Ὀφφικιάλοι, ὁ Ἱερὸς Κλῆρος, αἱ Ἐφοροεπιτροπαὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Ἐπαρχιῶν καὶ πλεῖστοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς.

Ὡσαύτως συνεχάρησαν τὴν Α. Σεβασμιότητα, ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγκύρᾳ κ. Περικλῆς Σκέφερης, ὁ ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Μ. Μελᾶς, καὶ ὁ Ὑποπρόξενος Α. Καυταντζόγλου. Τοὺς ἐν τῇ πόλει διαμένοντας Μητροπολίτας ἀντεπεσκέφθη ἡ Α. Σεβ. ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος. Τοῖς δὲ ἐν τοῖς Πριγκηποννήσοις Σεβ. Μητροπολίταις Πριγκηποννήσων καὶ Νεοκαισαρείας, τοῖς Ὀφφικιάλοις τῆς Α΄ Πεντάδος καὶ τῷ πρώην Βουλευτῇ κ. Νικολάῳ Ταπτᾷ ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Χοροστασίαι Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου.

Παρακλήσει τῶν οἰκείων Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν παρόντα μῆνα εἰς τοὺς κάτωθι ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς:

— Τῇ 5ῃ τοῦ μηνός, κατὰ τὸν ἑσπερινόν, ἐν τῷ ἑορτάσαντι ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Γαλατᾶ.

— Τῇ 6ῃ τοῦ μηνός, κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, ἐν τῷ ὁμοίως ἑορτάσαντι ἱ. Ναῷ Ἁγίου Νικολάου Τζιβαλίου,

— καὶ τῇ 12ῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ ἐν Φερίκιοϊ ἱ. Ναῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἐπ' εὐλογίᾳ τῶν ἐν τῷ Ναῷ ἀνακαινιστικῶν ἔργων.

Τὸν Θεῖον Λόγον ἐκήρυξαν ἐν Τζιβαλίῳ μὲν ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Καλλίνικος, ἐν δὲ Φερίκιοϊ ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσιολ. διάκονος κ. Ἰάκωβος.

Ἡ Α. Σεβασμιότης εἰς τὰς ὡς ἄνω Κοινότητας ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἐκδηλώσεων βαθείας τιμῆς καὶ πολλοῦ σεβασμοῦ.

Πάνσεπτος Πατριαρχικὸς Ναός.

Κατὰ τὰς Κυριακὰς 19ην καὶ 26ην τοῦ μηνὸς ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβασμιώτατος Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος. Καθ' ἁπάσας δὲ τὰς λοιπὰς Κυριακὰς ἐχοροστάτησε, κατὰ τὴν τάξιν, ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

Μνημόσυνον Μητροπολίτου Φιλαδελφείας.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Αἰμιλιανοῦ, εὐλαβεῖ μερίμνῃ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἐτελέσθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μαξίμου, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ἐψάλη τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου.

Ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου παρέστη ὁ Πανοσιολ. Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Αἰμιλιανός.

Εὐχαί.

Κατὰ τὰς γενομένας ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου ἱερὰς τελετὰς τοῦ Συνδέσμου Ἀπόρων τῶν Νοσηλευομένων καὶ Γηροκομουμένων Βαλουκλῆ τῇ 5ῃ τοῦ μηνὸς καὶ τοῦ Ἰατρείου τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου τῇ 15ῃ τοῦ μηνὸς ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου παρέστη ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Διορισμοί - Μεταθέσεις Ἱερέων.

Ἐπὶ σχετικῇ αἰτήσει τῆς Ἐφορείας τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ, ἡ Μεγάλη Πρωτοσυγκελλία, ἐγκρίσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, διώρισε τακτικὸν ἐφημέριον τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ τὸν πρεσβύτερον Ἰωσὴφ Χαϊζόπουλον, τέως Ἱερατικῶς Προϊστάμενον Κοινότητος Ξυλοπόρτης.

Εἰς τὴν οὕτω κενωθεῖσαν θέσιν, ἡ Μεγάλη Πρωτοσυγκελλία, ἐγκρίσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, μετέθεσε διοικητικῶς τὸν Προϊστάμενον Ξηροκρήνης, Ἱερομόναχον Μητροφάνην Ἀγγελόπουλον, ἀναθέσασα προσωρινῶς τὴν Ἐπιστασίαν τῆς Κοινότητος Ξηροκρήνης κατ' ἐπίδοσιν τῷ Ἡγουμένῳ τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Σκήτης τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Ἀρχιμανδρίτῃ Κυπριανῷ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἴμβρου καὶ Τενέδου.

Κανονικῶς ἀπολυθεὶς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἴμβρου καὶ Τενέδου, ὁ ἐν Τενέδῳ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος Πρεσβύτερος Στέφανος Τενεδιός, ἐνεγράφη ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Ἱεροῦ

Κλήρου τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἐπὶ σχετικῇ αἰτήσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰακώβου, ἡ Μεγάλη Πρωτοσυγκελλία, ἐγκρίσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, ἀποσπάσασα προσωρινῶς, ἔθετο εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Α. Σεβασμιότητος τὸν ἐκ τῶν ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ Πρεσβύτερον Ἄνθιμον Χρυσαφόπουλον πρὸς ἀποστολὴν εἰς Τένεδον διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Δωδεκαημέρου.

Θεῖον Κήρυγμα.

Κατὰ τὰς Κυριακὰς τῆς Νηστείας τῶν Χρισουγέννων ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τὸν Θεῖον Λόγον ἐκήρυξαν κατὰ σειρὰν οἱ κάτωθι:

Τῇ 21ῃ Νοεμβρίου ὁ Πανοσ. Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Αἰμιλιανός.

Τῇ 28ῃ Νομβρίου ὁ Πανοσ. Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Ἰσίδωρος.

Τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου ὁ Ἀρχειοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἱερώνυμος.

Τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιμ. κ. Καλλίνικος

Τῇ 19ῃ Δεκεμβρίου Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, ὁ Ἀρχιμ. Ἀλέξανδρος Καντώνης, Ἱερατικῶς Προϊστάμενος Φερίκιοϊ.

Ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐκτὸς τῶν ἱερουργησάντων Ἁγίων Ἀρχιερέων καὶ τῶν τακτικῶν Ἱεροκηρύκων, τὸν Θεῖον Λόγον ἐκήρυξαν οἱ κάτωθι ἐκτάκτως ὁρισθέντες ὑπὸ τῆς Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπῆς:

Τῇ 21ῃ Νοεμβρίου.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου: ὁ Βιβλιοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Διάκονος κ. Αἰμιλιανός.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Μηνᾶ Ὑψωμαθείων: ὁ Οἰκονόμος Γεώργιος Παπαδόπουλος.

Τῇ 28ῃ Νοεμβρίου.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σταυροδρομίου: ὁ Κωδικογράφος τῆς Ἁ. Ἱ. Συνόδου, Διάκονος κ. Γεώργιος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου: ὁ Ἀρχειοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἱερώνυμος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Θεοδώρων Βλάγκας: ὁ Βιβλιοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Διάκονος κ. Αἰμιλιανός.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Δημητρίου Σαρμασικίου: ὁ Οἰκονόμος Γεώργιος Παπαδόπουλος.

Τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου:

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σταυροδρομίου: ὁ Κωδικογράφος τῆς Ἁ. Ἱερᾶς Συνόδου Διάκονος κ. Γεώργιος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ: ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁ. Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσ. Διάκονος κ. Ἰάκωβος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου: ὁ Βιβλιοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Διάκονος κ. Αἰμιλιανός.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Νικολάου Νεοχωρίου: ὁ Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Αἰμιλιανός.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγίου Μηνᾶ Ὑψωμαθείων: ὁ Διάκονος κ. Ἀθανάσιος Ἀναστασιάδης.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἡνωμ. Ἐνοριῶν Ὑψωμαθείων: ὁ Ἀρχιμ. κ. Ἀλέξανδρος Καντώνης.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Παναγίας Βελιγραδίου: ὁ Μ. Ἀρχιμ. κ. Καλλίνικος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Παναγίας Μουχλίου: ὁ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Ἰσίδωρος.

Τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου:

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, Σταυροδρομίου: ὁ Κωδικογράφος τῆς Ἁγίας Ἱ. Συνόδου Διάκονος. κ. Γεώργιος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Χαραλάμπους Βεβεκίου: ὁ Ἀρχιμ. κ. Ἀλέξανδρος Καρακάσης.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου: ὁ Ἀρχειοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Ἀρχιμ. κ. Ἱερώνυμος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Γεωργίου Ἐδιρνὲ-Καποῦ: ὁ Ἀρχιμ. κ. Νικόλαος Κουτρουμπῆς.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Δημητρίου Σαρμασικίου: ὁ Οἰκονόμος κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Νικολάου Ὑψωμαθείων: ὁ Τριτεύων κ. Αἰμιλιανός.

Τῇ 19ῃ Δεκεμβρίου:

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Δημητρίου Κουρτουλούς: ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Α. Ι. Συνόδου Διάκονος κ. Ἰάκωβος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Φωκᾶ: ὁ Ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Παζαρίδης.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Παναγίας Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου: ὁ Βιβλιοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Διάκονος Αἰμιλιανός.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Νικολάου Τόπ-Καποῦ: ὁ Μ. Ἀρχιμ. κ. Καλλίνικος.

Ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Ἁγ. Δημητρίου Σαρμασικίου: ὁ Οἰκονόμος κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς τῆς Α. Θ Παναγιότητος ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης κ. Πολυκάρπου, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου, Προικοννήσου κ. Φιλοθέου καὶ Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθαγγέλου, ἥτινι ἀνετέθη καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ σχετικοῦ προγράμματος.

Διακοπαὶ ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου.

Ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Δωδεκαημέρου, τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου, ἐν τῇ τελευταίᾳ πρὸ τῶν ἑορτῶν συνεδρίᾳ τῆς 21ης Δεκεμβρίου μεταξὺ τοῦ Σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων ἀντηλλάγησαν αἱ εἰθισμέναι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Διορισμὸς Καθηγητῶν.

— Εἰσηγήσει τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐνεκρίθη ὁ διορισμὸς ὡς καθηγητοῦ τοῦ Θεολογικοῦ τῆς Σχολῆς Τμήματος τοῦ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς καὶ πτυχιούχου τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν Θεσσαλονίκης καὶ Βερολίνου κ. Κωνσταντίνου Καλλινίκου.

— Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ἐφοριῶν τῶν ὁμογενῶν ἐνταῦθα ἐκπαιδευτηρίων τεθέντος ὑπὸ σύνταξιν, ὡς καταληφθέντος ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, καθηγητοῦ τῶν Φυσικομαθηματικῶν κ. Σ. Στασινοπούλου, διωρίσθη ἐν τῇ Σχολῇ ὁ καθηγητὴς κ. Δημ. Παντελάρας.

— Τοῦ καθηγητοῦ τῆς Χημείας καὶ τῶν Μαθηματικῶν τῆς Σχολῆς κ. Ἀλ. Ἰατροπούλου διορισθέντος Διευθυντοῦ τοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου καὶ μέλλοντος ἵνα, μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, περιορισθῇ εἰς μόνα τὰ ἐν τῷ Ἰωακειμείῳ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Διευθυντοῦ, εἰσηγήσει τῆς Ἐφορίας τῆς Σχολῆς, ἐνεκρίθη ἵνα τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου καθηγητοῦ διδασκόμενα μαθήματα ἀνατεθῶσιν τοῖς καθηγηταῖς

κ. κ. Κασαπίδη καὶ Ε. Μαυρίδη, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως οὗτοι ἀναλάβωσι τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τούτων μετὰ τὴν ὁριστικὴν ἀπὸ τῆς Σχολῆς ἀποχώρησιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ἰατροπούλου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ὀρθοδόξου πληρώματος ἑωρτάσθη ἀπὸ τῆς 12ης μέχρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου ἡ ἐπέτειος τῆς συμπληρώσεως τεσσαρακονταετίας ἀπὸ τῆς εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίας τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείς κ. Χριστοφόρου.

Ἡ ἐπέτειος αὕτη ἔδωσεν ἀφορμὴν ὅπως ποικιλαχῶς ἐκδηλωθῶσι τὰ πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ Προκαθημένου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας αἰσθήματα βαθυτάτου σεβασμοῦ, εὐλαβείας, ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως τόσον τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ ἱ. Κλήρου τοῦ Θρόνου, ὅσον καὶ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ὀρθοδόξου Πληρώματος.

Ἐπὶ τῷ εὐσήμῳ τούτῳ ἰωβηλαίῳ, ἀναγγελθέντι τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ γράμματος τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Μαρεώτιδος κ. Ἀθανασίου, Προέδρου τῆς ἐπὶ τοῦ ἑορτασμοῦ Ἐπιτροπῆς, διεβιβάσθησαν τῇ Α. Μακαριότητι διὰ γράμματος τοῦ Σεβασμιωτάτου Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΒΟΡΙΣ

Βαθεῖαν λύπην προὐξένησεν ἐνταῦθα ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου Βόριδος, δολοφονηθέντος ὑπὸ ἀναξίου καὶ καθῃρημένου κληρικοῦ ἐν τῷ χωρίῳ Κολάροβο τῆς Ἐπαρχίας Νευροκοπίου, μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς θείας λειτουργίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἡμέραν καὶ τῶν γενεθλίων αὐτοῦ, καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν Θείαν Μετάληψιν καὶ τὸ πρὸς τὸν λαὸν κήρυγμα αὐτοῦ.

Ὁ ἐκλιπὼν ἀείμνηστος Ἱεράρχης ὑπῆρξεν εἷς τῶν μᾶλλον σεβασμίων καὶ τῶν μᾶλλον μορφωμένων Ἱεραρχῶν τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ βαθεῖα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπη αὐτοῦ, ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ πραότης, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ ἄκρως ἀσκητικὴ αὐτοῦ ζωὴ προσείλκυον ἀμέριστον τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησιν καὶ τὸν θαυμασμόν. Ἰδιαιτέρως ἔθλιβεν αὐτὸν ὁ χωρισμὸς τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ τοῦ σχίσματος, καὶ πᾶσαν ἰδιαιτέρως κατέβαλε προσπάθειαν πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἄρσεως αὐτοῦ, ὥς τε Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ τὴν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐν ἔτει 1932ῳ ἀποστολὴν αὐτοῦ πρὸς διεξαγωγὴν σχετικῶν προκαταρτικῶν ἀνεπισήμων συνομιλιῶν μετὰ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, καὶ ὡς Μητροπολίτης Νευροκοπίου καὶ μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ἡγηθεὶς τῆς ἐνταῦθα, ἐν ἔτει 1948ῳ, ἀφικομένης ἐπισήμου ἀντιπροσωπείας.

Συμμετέχοντες εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς ἀδελφῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ἀπωλείᾳ ἐκλεκτοῦ καὶ ἀφωσιωμένου αὐτῇ τέκνου, εὐχόμεθα τῷ προώρως τῶν τῇδε μεταστάντι ἀειμνήστῳ Μητροπολίτῃ Νευροκοπίου Βόριδι τὴν μνήμην αἰωνίαν καὶ ἐλαφρὰν τὴν γῆν τὴν καλύψασαν τὴν σεπτὴν αὐτοῦ σορόν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΒΕΓΛΕΡΗΣ

Τῇ 10ῃ τοῦ μηνὸς ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου, ἔνθα διέμενεν, ἀπεβίωσεν ὁ πρώην Ἡγεμὼν τῆς Σάμου καὶ τέως Γερουσιαστὴς Γρηγόριος Βεγλερῆς.

Κατὰ τὴν κηδείαν αὐτοῦ ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου παρέστη ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΛΟΓΟΙ - ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Παροικίαι, Κοινότητες, Μοναί.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ, ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΦΙΛΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

ΕΙΚΟΝΕΣ

ORTODOKSİA — Ahlâkî ve Dinî Resale
İmtiyaz sahibi ve Umum neşriyat Müdürü : ADALAR MİTROPOLİTİ DOROTEOS YEORGİADİS
Mahal İdare: Büyükada, Kanarya sok., No. 16, İstanbul.
Basıldığı yer ve tarih : Çituri Biraderler, 18 Şubat 1949.